

**SKUPŠČINA REPUBLIKE
SLOVENIJE**

Družbenopolitični zbor

24.seja-16.marec 1988

25.seja-20.april 1988

LIUBLJANA, 1988

**DRUŽBENOPOLITIČNI ZBOR SKUPŠČINE
SOCIALISTIČNE REPUBLIKE SLOVENIJE**

DRUŽBENOPOLITIČNI ZBOR
SKUPŠČINE SOCIALISTIČNE REPUBLIKE SLOVENIJE

(24. seja - 16. marec 1988)

PRID UNEVNIA RENDOM:

STAN

1. Ugotavljanje prisotnosti delegatov 1
2. Določitev dnevnega reda 1

DNEVNI RED:

Sejni zapisi

1. Odobritev dnevnega reda
(1. točka dnevnega reda) 1
2. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskem gospodarstvu
(2. točka dnevnega reda) 3

24. seja - 16. marec 1988

25. seja - 20. april 1988

GOVERNİK:

Duško Kos 4

3. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o civilnih invalidih vojne in predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških invalidih
(4. točka dnevnega reda) 5

4. Informacija Evropskega izvršnega sveta o rezultatih II. faze pogajanj z nialajo mednarodnega denarnega sklada in osnutek memorandumov ekonomske politike Jugoslavije ob letu 1988 po novem stand-by programu sklada
(4. točka dnevnega reda) 6

GOVORNIKI:

- Milan Marinič 7
Črt Marušič 8
Tone Anderlič 9
Franc Hribar 10
Damjan Božič 12
Duško Kos 13
Jože Kocišek 15
Marjan Kotar 16
Martin Hlinar 17
Vlado Klemenčič 18
Duško Kos 20

VSEBINA

**DRUŽBENOPOLITIČNI ZBOR
SKUPŠČINE SOCIALISTIČNE REPUBLIKE SLOVENIJE**

(24. seja - 16. marec 1988)

PRED DNEVNIM REDOM: STRAN

1.	Ugotavljanje prisotnosti delegatov	1
2.	Določitev dnevnega reda	1

DNEVNI RED:

1.	Odobritev zapisnika 23. seje zbora (1. točka dnevnega reda)	3
2.	Predlog zakona o spremembah zakona o stanovanjskem gospodarstvu (2. točka dnevnega reda)	3

GOVORNIK:

Duško Kos 4

3.	Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o civilnih invalidih vojne in predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških invalidih (3. točka dnevnega reda)	5
4.	Informacija Zveznega izvršnega sveta o rezultatih II. faze pogajanj z mislijo mednarodnega denarnega sklada in osnutek memoranduma ekonomske politike Jugoslavije ob letu 1988 po novem stand-by aranžmaju sklada (4. točka dnevnega reda)	6

GOVORNIKI:

Milan Marinič	7
Črt Mesarič	8
Tone Anderlič	9
Franc Hribar	10
Damjan Božič	12
Duško Kos	13
Jože Korinšek	15
Marjan Kotar	16
Martin Mlinar	17
Vlado Klemenčič	18
Duško Kos	20

5.	Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o civilnih invalidih vojne in predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških invalidih (nadaljevanje 3. točke dnevnega reda)	21
	GOVORNIKA:	
	Jože Stegne	21
	Tone Pavček	22
6.	Osnutek zakona o spremembi zakona o deviznem poslovanju (5. točka dnevnega reda)	22
	GOVORNIK:	
	Janez Krevs	23
7.	Osnutek zakona o energetskega gospodarstvu (6. točka dnevnega reda)	24
	GOVORNIKI:	
	Alojz Saviozzi	24
	Vinko Kržan	29
	Danijel Božič	32
	Slavko Soršak	34
8.	Obravnava informacije Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o problematiki izpolnjevanja obveznosti Socialistične republike Slovenije do Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in Avtonomne pokrajine Kosovo za leto 1987 (7. točka dnevnega reda)	36
	GOVORNIKI:	
	Marjan Jelen	36
	Tone Pavček	37
	Marjan Lenarčič	38
	Miran Potrč	38
	Jože Stegne	41
	Milivoj Samar	41
	Franc Hribar	44
	Milivoj Samar	45
	Milivoj Samar	46
9.	Predlog periodičnega delovnega načrta Družbenopolitičnega zbora za II. trimesečje 1988 (8. točka dnevnega reda)	46
10.	Pobude, predlogi in vprašanja delegatov oziroma družbenopolitičnih organizacij (9. točka dnevnega reda)	47

GOVORNIKA:

Duško Kos	47
Miran Potrč	49
Duško Kos	50

11. Volitve in imenovanja (10. točka dnevnega reda)	51
--	----

12. Informacija Zveznega izvršnega sveta o rezultatih II. faze pogajanj z misijo mednarodnega denarnega sklada in osnutek memoranduma ekonomske politike Jugoslavije ob letu 1988 po novem stand-by aranžmaju sklada (nadaljevanje 4. točke dnevnega reda)	52
--	----

GOVORNIK:

Jože Korinšek	52
Jože Korinšek	55

13. Seznam govornikov	II/1
-----------------------------	------

SEZNAM GOVORNIKOV
DRUŽBENOPOLITIČNI ZBOR
SKUPŠČINE SOCIALISTIČNE REPUBLIKE SLOVENIJE

(24. seja - 16. marec 1988)

GOVORNIKI:	STRAN
Anderlič Tone	9
Božič Danijel	12, 32
Hribar Franc	10, 44
Jelen Marjan	36
Klemenčič Vlado	18
Korinšek Jože	15, 52, 55
Kotar Marjan	16
Kos Duško	4, 13, 20, 47, 50
Krevs Janez	23
Kržan Vinko	29
Lenarčič Marjan	38
Marinič Milan	7
Mlinar Martin	8, 17
Mesarič Črt	8
Pavček Tone	22, 37
Potrč Miran	38, 49
Samar Milivoj	41, 45, 46
Saviozzi Alojz	24
Soršak Slavko	34
Stegne Jože	21, 41

2
DPZ-24

**DRUŽBENOPOLITIČNI ZBOR
SKUPŠČINE SOCIALISTIČNE REPUBLIKE SLOVENIJE**

24. seja

(16. marec 1988)

Sejo je vodila Valerija Škerbec, predsednica Družbeno-političnega zbora.

Seja se je pričela ob 9.05 uri.

PRESEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Dovolite mi, da začnem 24. sejo Družbenopolitičnega zbora. Na seji je trenutno navzočih 27 delegatov. Opravičili so se: Zlatko Leskovšek, Franc Fašalek, Emil Štern, Jolanda Kos, Ciril Baškovič, Robert Černe. Imam pa tudi obvestilo, da tovariš Silvo Komar in Slavko Soršak prideta nekoliko kasneje, kakor tudi tovarišica Gita Vončina.

Najprej bi odločali o nekaterih proceduralnih vprašanjih. Z dopisom 4. marca sem vam posredovala predlog, da bi sejo razširili s poročilom delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, ker smo predvidevali, da bo delegacija poročala v začetku usklajevanja osnutka zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o deviznem poslovanju. Ker do tega usklajevanja ni prišlo, kar je razvidno tudi iz obrazložitve osnutka zakona o spremembah zakona o deviznem poslovanju, ki ste ga prejeli z dopisom 9. marca, umikam prvotni predlog za razširitev in predlagam, da namesto te točke razširimo dnevni red s točko osnutek zakona o spremembah zakona o deviznem poslovanju.

Želi kdo razpravljati o tem predlogu? (Ne.) Potem predlagam, da o tem predlogu glasujemo.

Kdo je za? (Vsi delegati.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel razširitev dnevnega reda.

Predlagam tudi, da dnevni red razširimo z informacijo Zveznega izvršnega sveta o rezultatih II. faze pogajanj z mislijo Mednarodnega denarnega sklada in osnutkom memoranduma o ekonomski politiki Jugoslavije v letu 1988 po novem stand-by aranžmaju sklada.

To možnost sem tudi napovedala z dopisom 4. marca.

Želi o tej razširitvi kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi, potem predlagam, da o predlogih za razširitev glasujemo.

Kdo je za? (Vsi delegati.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor razširitev soglasno sprejel.

Predlagam tudi, da v dnevnem redu združimo obravnavo dveh zakonov in sicer predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o civilnih invalidih vojne in predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških invalidih.

Ali se strinjate s takim predlogom? (Da.)

Naslednji predlog pa sta mi posredovala predsednika Zbora združenega dela in Zbora občin, in sicer sta me prosila,

naj delegate v zboru prosim, da bi zaradi lažjega dela zborov pri usklajevanju in obravnavi, zlasti glede rezultatov druge faze pogajanj z Mednarodnim denarnim skladom, in zaradi povezanosti točk pri odločanju z ostalima zboroma pri zakonu o stanovanjskem gospodarstvu in zakonu o civilnih invalidih vojne in vojaških invalidih, oblikovali dnevni red tako, da bi pravočasno prejeli naša stališča k omenjenim zakonom in da bi omogočili usklajevanje.

Upošteva je njun predlog predlagam, da damo bolj na začetek zadeve, ki so manj zahtevne in so v zadnji fazi, kot so stanovanjski zakon in zakona o civilnih invalidih vojne in vojaških invalidih ter da bi pomaknili celotno točko pobude in predloge delegatov in delegatska vprašanja v zadnji del dnevnega reda.

Ali se strinjate s takim predlogom? (Da.) Predlagam za današnjo sejo naslednji dnevni red:

1. Odobritev zapisnika 23. seje zбора;
2. Predlog zakona o spremembah zakona o stanovanjskem gospodarstvu;
3. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o civilnih invalidih vojne in predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških invalidih;
4. Informacija Zveznega izvršnega sveta o rezultatih druge faze pogajanj z misijo Mednarodnega denarnega sklada in osnutek Memoranduma o ekonomski politiki Jugoslavije v letu 1988 po novem stand-by aranžmaju sklada;
5. Osnutek zakona o spremembah zakona o deviznem poslovanju;
6. Osnutek zakona o energetskega gospodarstvu;
7. Predlog periodičnega delovnega načrta družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za II. trimesečje 1988;
8. Pobude, predlogi in vprašanja delegatov oziroma družbenopolitičnih organizacij;
9. Volitve in imenovanja.

Predlaga kdo kakšno spremembo ali dopolnitev dnevnega reda? (Ne.) Če ne, potem dajem dnevni red na glasovanje.

Kdo je za? (Vsi delegati.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog dnevnega reda soglasno sprejel.

Najprej bi vas obvestila, da bo danes ob 9.30 uri skupno zasedanje vseh zborov Skupščine SR Slovenije v veliki dvorani, na katerem bomo poslušali informacijo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o osnutku Memoranduma o ekonomski politiki Jugoslavije v letu 1988 na osnovi stand-by aranžmaja z Mednarodnim denarnim skladom, ki jo bo podal tovariš Dušan Šinigoj, predsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Glede na to, da je vrsta odprtih vprašanj v zvezi z vplačevanjem prispevkov za manj razvite republike in SAP Kosovo, se je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije odločil, da posreduje Zboru združenega dela in Zboru občin Skupščine SR Slovenije nekatere informacije v zvezi s temi vprašanji, kar sta predsednika ostalih dveh zborov sprejela, saj gre za vprašanja, ki so v javnosti deležna posebne pozornosti. Sprašujem zbor, ali želi,

da tudi naš zbor posluša to informacijo? Osebnostno mislim, da bi bilo to koristno glede na pomen teh vprašanj in glede na to, da se bomo z nekaterimi od teh srečevali v prihodnje ob obravnavi financiranja manj razvitih republik in SAP Kosovo. Se strinjate? (Da.) Ugotavljam, da bomo tudi mi poslušali na skupnem zasedanju informacijo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o problematiki izpolnjevanja obveznosti SR Slovenije do Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin za leto 1987, ki jo bo podal Svet za varstvo okolja in Svet za družbenopolitični sistem pri Predsedstvu Republiške konference SZDL; pri periodičnem načrtu pa mnenje Izvršnega sveta. Poleg tega smo vam posredovali še k točki pobude, predlogi in delegatska vprašanja poročilo Zveznega izvršnega sveta o vzrokih afere Agrokomerc. O gradivu vam bom dala pojasnilo pri tej točki. Poleg tega pa ste prejeli tudi pismo tovariša Marolta v zvezi z obravnavo zahteve za ukinitev intervencijskega zakona v Zveznem zboru Skupščine SFRJ.

Poleg tega smo vam dali še stališča, sklepe in pobude Problemske konference Zveze socialistične mladine o kmetijstvu, ki so prišli včeraj v Skupščino. Menim, da se moramo dogovoriti o nadaljnji obravnavi pobud in predlogov, stališč in sklepov Problemske konference. Še posebej pa bi vas opozorila na gradivo, ki je bolj vam za delovni pripomoček, ki je bilo pripravljeno zlasti za delegate v Zboru združenega dela in Zboru občin, ki se nanaša na problematiko oblikovanja pooblastil v zvezi z akti iz pristojnosti Zbora republik in pokrajin. Gre bolj za informativno gradivo, ki naj pomaga pri teh zadregah, ki jih imamo včasih pri oblikovanju pooblastila delegacij.

Mislim, da lahko opravimo še pred zasedanjem 1. **TOČKO DNEVNEGA REDA - ODOBRITEV ZAPISNIKA 23. SEJE ZBORA.**

Predlaga kdo kakšno spremembo ali dopolnitev osnutka zapisnika 23. seje? (Ne.) Če ne, potem dajem zapisnik na glasovanje.

Kdo je za? (Vsi delegati.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor osnutek zapisnika 23. seje zbora soglasno sprejel.

Sedaj prekinjam sejo zbora in vas vabim čez 10 minut na skupno zasedanje. Nadaljevali bomo takoj po koncu skupnega zasedanja.

(Seja je bila prekinjena ob 9.20 uri in se je nadaljevala ob 10.40 uri.)

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Prehajamo na 2. **TOČKO DNEVNEGA REDA - PREDLOG ZAKONA O SPREMENBAH ZAKONA O STANOVANJSKEM GOSPODARSTVU.** Predlog zakona o spremembah zakona o stanovanjskem gospodarstvu je predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Družbenopolitični zbor k predlogu zakona sprejema stališča v skladu s 74. členom poslovnika. Osnutek ste prejeli na klop. Predlog zakona so obravnavala Skupina poslancev za stanovanjsko gospodarstvo, Zakonodajno-pravna komisija, Odbor za družbenoekonomske odnose in Odbor za pravosodje.

Tovariš! Posebej vas opozarjam, da ste poleg gradiv, ki se nanašajo na predlagane spremembe 37. člena zakona o stanovanjskem gospodarstvu, prejeli še informacijo skupine delegatov vseh zborov za stanovanjsko gospodarstvo. Nanaša se na nadaljevanje dela, ki je povezano z opredelitvijo do nadaljnjega razvoja družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva. Iz gradiva je razvidno, da se razprava v skupini nadaljuje in da so bile že opravljene razprave o operacionalizaciji dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije na področju stanovanjskega gospodarstva in da je že začeto organizirano delo za izdelavo modelov za posamezne segmente stanovanjskega gospodarstva.

Predsednik Izvršnega sveta na seji je tovariš Tomaž Vuga, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora. Mislim, da uvodna beseda ni potrebna. Sprašujem, če želi besedo kakšen od poročevalcev delovnih teles? (Ne.) Pričenjam torej razpravo. Prosim, če bi upoštevali v razpravi tudi pripravljena stališča. Kdo želi razpravljati? Besedo ima tovariš Duško Kos.

DUŠKO KOS: Tovarišica predsednica, tovariši in tovarišice delegati! Kratek bom. Predvidene spremembe dejansko precej razširjajo možnosti dodeljevanja stanovanj, ki so bila zgrajena oziroma stanovanjskih kreditov, ki se zbirajo na podlagi solidarnostno zbranih sredstev na več kategorij prebivalstva. Da bi se vendarle čim bolj ohranil osnovni namen tako zbranih sredstev, predlagamo spremembo 37. člena zakona o stanovanjskem gospodarstvu. Predlagam, da bi stališča našega zbora dopolnili s priporočilom, da naj se v kriterijih in merilih, ki jih je potrebno še opredeliti - to je v drugi točki naših stališč - kar najbolj decidirano določi, da so poleg kriterija izpolnjevanja pogojev za dodelitev solidarnostnega stanovanja oziroma kreditov iz teh sredstev, vsi ostali kriteriji in vsi ostali pogoji, ki so naštetih v gradivu, le dodani. V teh kriterijih in merilih naj se natančno in decidirano opredeli, da so to le dodatni kriteriji in pogoji.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala, tovariš Kos. Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Če ne, potem bi jaz predlagala, tako kot je tovariš Kos rekel, da ocenimo, ali je potrebna ta dopolnitev. Tudi v stališčih sindikata je opredelitev, da osnovni kriteriji ostanejo, zlasti nižjih osebnih dohodkov, kar pomeni predvsem kriterije iz 95. člena samoupravnega sporazuma o socialno-varstvenih pravicah, ki ga sprejema Skupnost socialnega varstva. Torej vsi drugi kriteriji, ki jih imate tudi v gradivu, ki sta ga prejeli, naj bi bili dodatni kriteriji za ocenjevanje, kdo znotraj osnovnih kriterijev je upravičenec. Ta stališča so pisana na domnevi, da ustava tako omejuje, da naj bi se solidarnost zagotavljala za najnižje kategorije. Menim, da bi morali prvi stavek - ta dolgi začetni stavek v 2. točki stališč - dopolniti z: "Ti kriteriji morajo upoštevati osnovna merila, ki so opredeljena za koriščenje solidarnostnih sredstev, poleg tega pa še vse dodatne kriterije za izbor upravičencev pri dodelitvi solidarnostnih sredstev." Ali se strinjaš s tako dopolnitvijo,

tovariš Kos? (Ne.) Potem bi bila lahko tovariš Kos in tovariš Stegne. Skupaj formulirajta stališče ter ga predložita zboru. Ali se strinjata, tovariš Kos in tovariš Stegne? (Da.) Prekinjam to točko.

Prehajam na 3. TOČKO DNEVNEGA REDA - PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O CIVILNIH INVALIDIH VOJNE IN PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOJAŠKIH INVALIDIH. Predlog zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen izvršni svet. Družbenopolitični zbor tudi pri teh dveh zakonih sprejema stališče v skladu s 74. členom poslovnika. Predlog zakona so obravnavali Zakonodajno-pravna komisija, Komisija Skupščine SR Slovenije za vprašanja borcev NOV, Odbor za družbenopolitični sistem našega zbora in Skupina delegatov vseh zborov za družbene dejavnosti. Slednji trije k predlogu zakona niso imeli pripomb. Danes sta na klop prejeli še amandma Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o civilnih invalidih vojne, ki upošteva mnenje Zakonodajno-pravne komisije. Obveščena sem pa, da se Zakonodajno-pravna komisija s tema dvema amandmajema strinja.

Predsednik Izvršnega sveta je tovariš Stane Kotnik. Ali je potrebna uvodna beseda, tovariš Kotnik? Želiš kaj pojasniti? (Ne.)

Praden začnem razpravo, vam bom prebrala stališča, ki jih imam pripravljena v scenariju. Ker so zelo kratka, jih nismo pripravili v pisni obliki, predvsem tudi, ker gre za rešitve, ki so v skladu s tistimi, kar smo sprejeli v naših stališčih ob osnutku. Vsebina teh stališč naj bi bila naslednja:

"Družbenopolitični zbor podpira predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o civilnih invalidih vojne in predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških invalidih in ugotavlja, da sta pripravljena v skladu s stališči, ki jih je sprejel v prejšnjih fazah obravnave.

Zbor podpira amandmaja predlagatelja, s katerim upošteva opozorilo iz razprave, da ugotavljanje upravičenosti glede posameznih pravic iz zakona ne more biti vezano na samoupravne splošne akte samoupravne interesne skupnosti."

Ta dostavek je v skladu s stališčem Zakonodajno-pravne komisije. Pričenjam razpravo. Torej o teh dveh zakonih in seveda o vsebini stališč, ki sem ju ravnokar prebrala, ni razpravljavcev? (Ne.)

Lahko razumem, da smo soglasni glede tega zbora? (Da.) Potem predlagam, da glasujemo o stališčih, ki sem jih prebrala.

Kdo je za? (Vsi delegati.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor stališča soglasno sprejme. Na podlagi 28. člena poslovnika Družbenopolitičnega zbora bomo sprejeta stališča posredovali Zboru Združenega dela, Zboru občin ter skupščini Skupnosti socialnega varstva Slovenije, ki je četrti zbor pri tej zadevi in predlagatelju.

Tako lahko preidemo na 4. TOČKO DNEVNEGA REDA - INFORMACIJA ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA O REZULTATIH II. FAZE POGAJANJ Z MISLIJO MEDNARODNEGA DENARNEGA SKLADA IN OSNUTEK MEMORANDUMA

EKONOMSKE POLITIKE JUGOSLAVIJE OB LETU 1988 PO NOVEM STAND-BY ARANŽMAJU SKLADA.

To informacijo je obravnavala skupina delegatov vseh zborov za proučitev aktov iz pristojnosti Skupščine SFRJ. Ona je tudi pripravila osnutek mnenja, ki sta ga prejeli danes na klop. Informacijo je obravnaval še odbor za družbenoekonomske odnose, ki je razpravljal o tej informaciji ter tudi o mnenju, ki ste ga danes prejeli. Poročilo Odbora ste prejeli danes.

V zvezi s to razpravo bi vas opozorila na nekaj nekaj proceduralnih vprašanj. Posredovali smo vam gradivo Zveznega izvršnega sveta. Za to smo se odločili, da vas predvsem seznanimo z vsebino razgovorov in odprtimi vprašanji z namenom, da sicer strogo zaupna gradiva, postanejo dostopna tudi širšemu krogu delegatov. Hkrati smo v vodstvu Skupščine čutili dolžnost, da zaradi številnih opozoril in predlogov delegatov ob obravnavi programa protiinflacijskih ukrepov in programa konsolidacije zunanje zadolženosti ter letošnje zvezne resolucije in sprememb deviznega zakona zagotovimo, da delegati želijo biti sproti obveščeni o rezultatih pogajanj in predvsem z ocenami, kakšne rezultate lahko pričakujemo ter kakšne posledice bi lahko za ekonomsko politiko imel nov sporazum z Mednarodnim skladom. Predsednik Skupščine SR Slovenije je v zvezi s tem poslal Zveznemu izvršnemu svetu pismo, v katerem je predlagal, naj Zvezni izvršni svet pojasni te vidike ter predloži določnejše usmeritve za nadaljevanja pogajanja, vendar je Zvezni izvršni svet odgovoril, da tega za zdaj ne more storiti, ker razgovori niso končani. Ta odgovor Zveznega izvršnega sveta ste prejeli danes.

Prvotno je bilo ocenjeno, da se bo tretji krog pogajanj nadaljeval bolj zgodaj, zato smo tudi predvidevali izredno sejo. Kot ste slišali danes, so se odločitve o nadaljnjih pogajanjih zavlačevale in se bodo te nadaljevale šele v naslednjih dneh.

Dovolite mi, da vas opozorim še na nekatera druga proceduralna vprašanja. Gradivo je strogo zaupne narave. Naša komisija za informacije je s tem v zvezi predložila nekaj predlogov, ki jih bomo posredovali prek delegacije in delegatov Skupščine SFRJ. Gre za to, da bi gradiva postala čimprej dostopna javnosti. Namen današnje obravnave je predvsem informativen in ne gre za odločanje o soglasju, ali za potrjevanje tega memoranduma. Dejstvo je, da imamo v skladu s postopkom, ki je predviden z zakonom o sklepanju mednarodnih pogodb, predvideno tako, da ima Zvezni izvršni svet pooblastilo za pogajanja na podlagi platforme, ki jo sprejme Zvezni izvršni svet in Skupščine SFRJ in temelji v konkretnem primeru na podprtem programu konsolidacije zunanje zadolženosti in na letošnji zvezni resoluciji. Zvezni izvršni svet pa naj bi po končanem pogajanju oziroma po doseženem sporazumu predložil vsem skupščinam socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin ta sporazum v soglasje in potrditev.

Ker sporazum še zaradi odprtih vprašanj z različnih vidikov lahko poseže v že sprejete dokumente ekonomske politike in v izvajanje ukrepov protiinflacijske politike, naj bi na današnji seji zbora oblikovali predvsem mnenje do načelnih vprašanj v zvezi z ekonomsko in razvojno politiko. Opredelitev do večine teh načelnih vprašanj je Skupščina že sprejela takrat, ko

je odločala o aktih ekonomske politike. Ne gre torej za to, da bi se opredeljevali do vsakega konkretnega in posamičnega predloga ali rešitev, saj bi to lahko predstavljalo tudi prevzemanje prevelike odgovornosti Skupščine za dokončno vsebino tega sporazuma. Potrebno je odgovornost tako postaviti, da je predvsem odgovoren Zvezni izvršni svet.

Predstavnike sredstev javnega obveščanja obveščam in prosim, da upoštevajo, da gradivo obravnavamo v skladu s 436. členom poslovnika oziroma na podlagi obvestila, ki ga bo dal Sekretariat za informacijo Skupščine SR Slovenije.

Preden začnemo z razpravo, bi vas še obvestila, da smo se dogovorili, da bo delo organizirano tako, da bo mnenje, ki naj bi ga sprejeli vsi trije zbori, usklajevala skupina delegatov vseh zborov za proučevanje aktov iz pristojnosti Skupščine SFRJ. Iz našega zbora so to delegati: Jože Knez, Vlado Klemenčič in Franc Hribar. Prosim jih, da spremljajo razpravo, da bi uspešno sodelovali pri delu zvezne skupine.

Predstavniki Izvršnega sveta na seji so tovariš Miroslav Zemljič, namestnik republiškega sekretarja za finance in Janez Krevs, namestnik predsednice Republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje.

Predstavnik delegacije je tovariš Martin Mlinar. Sicer pa je delegacija danes v Beogradu. Sprašujem pa za začetek razprave, ali želi morda besedo kdo od poročevalcev delovnih teles, ki so obravnavale to informacijo in osnutek memoranduma?

Tovariš Milan Marinič, poročevalec odbora za družbeno-ekonomske odnose našega zbora, prosim.

MILAN MARINIČ: Tovarišice in tovariši, ker ste poročilo dobili šele danes na klop, saj je imel odbor sejo šele včeraj, bi želel opozoriti na nekatere poudarke.

Potem, ko je odbor dobil odgovore na nekatera vprašanja oziroma neznanke v zvezi z varianto triletnega aranžmaja, se sprašujemo, zakaj zvezni izvršni svet menja svoj odnos do stand-by aranžmaja? Najprej smo se opredelili za nekatere splošne ugotovitve, nato pa precizirali tudi nekatera konkretnjša stališča. Tako smo ugotovili, da je glavna strateška orientacija tako rekoč identična z našimi cilji in stabilizacijskimi usmeritvami. V okviru teh splošnih ugotovitev pa so pogoji za sklenitev aranžmaja po svoji antiinflacijski usmeritvi pravzaprav parcijalni, saj so usmerjeni predvsem v zmanjševanje virov inflacije, ki so vezani na povpraševanje. Na to je danes opozoril tudi predsednik našega Izvršnega sveta.

Na seji odbora smo se zlasti ukvarjali s prognozo našega lastnega obnašanja, torej prognozo obnašanja v naši državi. Razmišljali smo v treh smereh. Prva smer je bila iskanje odgovora na vprašanje, kam bodo šla sredstva, ki jih bomo pridobili na osnovi tega aranžmaja. Naša zahteva je bila tukaj zelo jasna, da je treba sredstva usmeriti v razvojno intenzivno gospodarsko strukturo in seveda v izvozne organizacije. Druga smer našega razmišljanja je bila povezana z vprašanjem, kakšna je usoda konsolidacije internih dolgov. Odgovor oziroma zahtevo, ki smo jo postavili, lahko na kratko takole definiramo. Potrebno je vključiti to vprašanje v naš program, saj sicer ukrepi ne bodo

dovolj učinkoviti. Tretja smer razmišljanja pa je bila vezana na vprašanje reguliranja oblik porabe. Naša zahteva oziroma stališče je jasno vezano na diskusije, ki so neprestano prisotne v odboru, v našem družbenopolitičnem zboru, pa tudi v Skupščini SRS kot celoti. Potrebno se je zavzeti za samoupravni in dogovorni način regulacije.

V odboru smo tudi opozorili, da je osnovni partner v razgovorih z mednarodnim denarnim skladom Zvezni izvršni svet in da v skladu s tem tudi nosi polno odgovornost. Danes pa lahko ugotovim, da so sugestije in razmišljanja, ki so bila prisotna na seji odbora, vgrajena v to mnenje in zato ga tudi podpiramo.

PRESEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala, tovariš Marinič. Tovariš Črt Mesarič, izvoli.

ČRT MESARIČ: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati. Rad bi v imenu Komisije za informiranje opozoril na nekatere pomanjkljivosti gradiv. Komisija za informiranje je obravnavala gradivo ne z vsebinskega zornega kota, ker tega gradiva ni imela, temveč z zornega kota, kaj takšna situacija pomeni za delo v organih družbenopolitičnih skupnosti v skupščini in na kakšen način zagotoviti, da o temeljnih vsebinskih vprašanjih nadaljnjega razvoja občanov Jugoslavije in delovnih ljudi, odločajo in razpravljajo delovni ljudje in občani. Iz zornega kota smo ocenili, da to gradivo ni ustrezno. Rad bi pa opozoril na naslednje. V točki 1 je formulacija pomanjkljiva. Točna formulacija se glasi: "Gradivo Zveznega izvršnega sveta ni ustrezno in kvalitetno za obravnavo, tako v bazi kot tudi v organih družbenopolitičnih skupnosti, čeprav gre za zadeve, ki bodo bistveno vplivale na položaj delovnega človeka in občana naprej." Naše gradivo ne more nositi oznako strogo zaupno. Ko smo v skupščini leta 1985 obravnavali stand-by ter se spraševali, ali to pomeni nesamostojnost Jugoslavije, ali pomeni to, da nam bodo drugi postavljali pravila našega programa ter smo nenehoma govorili, kakšne politične razsežnosti ima ta postopek. Verjeli smo, da gre za postopek, ki pelje proti izhodu iz krize. Gradivo, ki ga je predložil ZIS niti vsebinsko niti politično niti drugače ne odgovarja na zastavljeno vprašanje, kaj se nam je zgodilo po letu 1985, ko smo prvi stand-by sprejeli in kakšni so razlogi, na kakšni platformi gradimo sedanje razgovore. Ali je ta platforma samo nujnost potrebnih sredstev, ki jih rabimo in zaradi katerih vemo, da bilance ne moremo zaključiti, ali pa je platforma dejansko izhod iz krize. V tem delu se kot delegat nikakor ne bi mogel strinjati z odgovorom ZIS, v katerem se sklicuje, da pogovori še niso zaključeni, da jim te platforme niso postavljene. Ni mogoče, da bomo delegati v opoziciji samo takrat, ko bodo razgovori zaključeni, da bomo s temi razgovori soglašali in k temu v republiških skupščinah dali svoje soglasje, ko ne bo nikakršne možnosti, niti ocene stanja na posameznih področjih.

Iz tega zornega kota lahko današnji uvod predsednika Izvršnega sveta in pa gradivo ocenim kot bistveno dograditev tistega, kar je ZIS že podal, čeprav se s posameznimi ocenami ne morem strinjati. Jasneje bi morali opredeliti, kaj zahteve MMF

pomenijo za nas in iz katerih razlogov posamezne zadeve ni mogoče v takšnem obsegu sprejeti ter kakšna možnost in kaj ponujamo delovnim ljudem in občanom kot garancijo za to, da je ta stand-by in te usmeritve teh sredstev, o čemer je že moj predhodnik govoril, dejansko uporabljen za reševanje krize.

Zaradi odgovornosti do tega stand-bya in zaradi odgovornosti do te situacije, da bi moralo to biti izhodišče za izpeljavo nove strategije.

Poleg tega ostaja še odprto vprašanje odgovornosti ZIS za dogovarjanje, saj je odgovornost premalo poudarjena.

Mislím, da mi na nek način prelahko prenesemo odgovornost na nekoga, ki jo hvaležno sprejema, ampak rezultatov ni. Tokrat bi morala biti tudi odgovornost skupščin in izvršnih svetov bolj precizno in da ne bomo potem delegati v položaju tistih, ki so sodelovali pri tem sporazumevanju, dali soglasje, čez nekaj let pa ugotavljali, da smo zadevo še slabše izvedli.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala, tovariš Črt. Kdo bo razpravljaj? Tovariš Tone Anderlič.

TONE ANDERLIČ: Tovarišice in tovariši! Včeraj smo obravnavali gradivo kot informacijo na seji predsedstva, pa tudi v okviru naše organizacije, vendar kvalitetne razprave nismo mogli opraviti.

Tudi po informaciji tovariša Kneza je bilo nemogoče povezati kaj pravzaprav je naša današnja naloga, ali naj bi resnično šlo samo za to, da se seznanimo. Če gre samo za to, da se seznanimo, potem gre za naloge Zveznega izvršnega sveta pri uresničevanju ekonomske politike za letošnje leto. V tem primeru se lahko v tem mnenju sklicujemo le na 1. točko in na zadnjo, kajti vse ostalo smo že velikokrat povedali. Mnenja so bila izražena ob sprejemanju antiinflacijskega programa in ob sprejemanju resolucije. Potrebno se je le sklicati na tiste argumente, na tista stališča, ki so bila tokrat izražena, pa je zadeva končana. Zanima me, kako bo ta skupščina ravnala in kako se bo obnašal naš zbor in kako se bomo v Sloveniji postavili. Vse zahteve, ki so bile postavljene nekajkrat, so zdaj postavljene s strani drugega in jih bomo sprejeli; če pa jih sprejmemo, ne moremo več reči, da jih nekdo od zunaj vsiljuje, ali pa da se je Zvezni izvršni svet pogodil z nekom, ker smo mi to tako postavili v Sloveniji takrat in takrat in zato, ker se takrat ob resoluciji antiinflacijskega programa itd., to ni upoštevalo, zahtevam odgovornost Zveznega izvršnega sveta, da smo v taka stališča sprejeli.

To se mi zdi bistveno vprašanje, kajti, če na to vprašanje ne odgovorimo, potem je vsaka diskusija odveč, saj se lahko razume, da bo tole mnenje ostalo na nivoju mnenja.

Potegnil bom paralelo preko odgovora predsednika Izvršnega sveta delegatu Zabukovcu, da smo predvsem v Sloveniji krivi in tisti, ki so ovirali dogovarjanje in povzročili, da Zvezni izvršni svet ne more izvajati politike. Zato še enkrat poudarjam, da ne vidim smisla, da bi nekatere sprejemali, če v 6. točki pravimo, mora ZIS predložiti Skupščini SRS mehanizme, potem jih seveda mora predložiti prej, preden se dogovorimo, ali bomo

dali soglasje ali ga ne bomo dali. Vendar je potrebno poudariti, da smo zahtevali te mehanizme.

Zmeden sem tudi zaradi informacije republiškega sekretarja za finance. Nemogoče je celovito reševati ta vprašanja, dokler te povezave notranjega ravnanja s temi stvarmi ne bomo vzpostavili. In to je le eno od vprašanj, ki v notranjih relacijah v Jugoslaviji ni razrešeno. Torej ZIS mora ponuditi mehanizme. Tovariš Marjanič, je pred menoj govoril o tem, da je treba videti, kam bodo šla ta sredstva, za kaj se bodo namenjala in tako naprej.

Tako, da mi na predsedstvu naše organizacije ponavljamo vse tiste zahteve, ki smo jih imeli ob sprejemu antiinflacijskega programa in resolucije z jasno izostreno odgovornostjo ZIS. Hvala.

PRESEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala, tovariš Tone. Tovariš Franc Hribar je naslednji.

FRANC HRIBAR: Tovarišice in tovariši delegati! V zvezi z razpravami, ki smo jih imeli v sindikatu in v zvezi z informacijo, ki smo jo danes dobili na skupnem zasedanju, bi povedal par besed. Tudi danes smo slišali, da je to še vedno imbargo in da ni možnosti, da se o tem vodi javna obravnava. Moram pa reči, da smo v Sloveniji o tem zelo dobro obveščeni. Avstrijsko časopisje pa tudi radio, vsak dan po segmentih daje določene informacije in mislim, da smo s takšnim načinom razprave pri nas povzročili po mojem mnenju veliko politično škodo, ker tudi javni mediji informirajo naše ljudi, kakšne bodo njihove obveznosti, kakšne zahteve postavlja monetarni fond in ne mi, gre pa za ukrepe, ki so napisane na kožo delavcem, na kožo jugoslovanskemu in slovenskemu narodu. To zasluži ostro kritiko, saj moramo iskati informacije, ki so pisane na našo kožo, čestokrat pri drugih tujih informacijskih sredstvih, ne pa pri naših.

Na organih predsedstva Zveze sindikatov Slovenije je bil v zvezi s predvidenimi ukrepi izražen velik dvom o tem, ali so predloženi ukrepi dejansko skladni z interesi in zahtevami monetarnega fonda ali pa so nekatere predložene rešitve tiste, ki smo jih hoteli že ob resoluciji pripeljati skozi stranska vrata, pa jih nismo mogli, pa sedaj to ponovno poskušamo. S ciljem plasirati zahteve, ki niso imele realne podpore in ne ekonomskih kriterijev za to, da bi te stvari dejansko pripeljali noter po stranskih poteh. Ob resoluciji smo o tem veliko govorili. Naše zahteve so bile zelo jasne, kakšno ekonomsko politiko moramo imeti.

Ugotovili smo, da nimamo nobene ekonomske politike, čeprav smo jo sprejeli z resolucijo. Tisto, ki jo imamo, je ne izvajamo, stalno posegamo za administrativnimi posegi na različna področja, tako da izničujemo vse tisto, kar bi nas lahko vsaj peljalo na pot razreševanja ekonomskih, političnih in socialnih problemov. Sprašujemo se, koliko časa še, kdo so tisti, ki na tako politiko pristajajo, ki nam tako politiko ponujajo in koliko časa bomo sploh lahko še dejansko predstavljali neko politično progresivno silo, v tem da bomo znali mobilizirati delavce. Če pa delavec vsak dan vidi, da je v slabšem družbenoekonomskem

položaju, da so njegovi motivacijski faktorji do kraja izničeni. Če bomo tako nadaljevali, bomo tisto tradicionalno slovensko prizadevnost pripeljali do faze, kakšna je v nekaterih drugih okoljih. "Bo že", pa "ne žuri se", pa "šta možeš". Oprostite, če sem malo poenostavil. Res je, da smo zaradi nekega širšega razumevanja pristali na določene kompromise, ki nas praktično ne vodijo nikamor.

Ekonomске politike nimamo, čeprav smo jo zahtevali z resolucijo. Inflacija je bila planirana, zamrznjene so bile cene, ono, tretje, četrto. Kakšno smo plačali ceho za to področje v Sloveniji tudi najbrž ni treba posebej govoriti. Na vseh sektorjih se srečujemo z vsak dan slabšimi ekonomskimi razmerami v združenem delu. Koliko smo govorili o cenovni dispariteti? Danes imamo še vedno primere, da nekatere organizacije dražje kupujejo repromaterial kot prodajajo svoje izdelke. Pa to noben gospodar v svetu ne dela.

Kaj smo govorili o deviznem zakonu? Danes bodo nekateri zbori obravnavali njegovo podaljšanje. Mi smo pa postavili kot pogoj za sprejem resolucije, da se v treh mesecih pripravi neka drugačna celovitejša rešitev na področju deviznega zakona, da ne omenjam zadeve "Agrokomerc". Sprašujem se, koliko ima slovensko gospodarstvo in naše združeno delo še manevrskega prostora. Na eni strani za to, da preživi. Ker danes delavci v konfliktnih situacijah izražajo nezadovoljstvo, je pa tudi veliko nezadovoljnosti, ko se delavec več noče angažirati. Pravi: "Za to, kolikor dobim, dosti delam."

Dvomim, da so te zahteve postavljene od monetarnega fonda.

In drugo postavljam tudi vprašanje ali moramo mi res na vse pristati. Moramo priti do reprogramiranja, to je jasno. Vendar sta pri pogajanjih vedno dva in je najbrž treba v teh pogajanjih stvari postaviti tako, da imamo tudi določen manevrski prostor za jasno določene obveznosti, ki jih bomo tudi izvršili. In za katere bomo tudi napisali, kdo bo kaj napravil in kdo bo kaj storil.

V sindikatu smo za reprogramiranje, vendar pa je potrebno upoštevati tudi naše specifičnosti ob jasnem zagotovitlu, da se bo z drugačnimi oblikami, drugačnimi metodami in z drugačno ekonomsko politiko doseglo, kar monetarni fond zahteva. Soglašam z mnenjem, bojim pa se, da ne bi tega mnenja potem izkoriščali, rekoč: "Saj so bili delegati seznanjeni".

S 3. točko se pa ne bi mogel strinjati, ko pravimo: "Skupščina Slovenije meni". Naše zahteve v zvezi z resolucijo so bile zelo jasne in mislim, da bi bilo tu potrebno nekatere stvari trše postaviti. Trše ne samo za Zvezni izvršni svet kot celoto, ampak tudi za posamezne resorje znotraj Izvršnega sveta.

Mislim tudi, da bi bilo bolj poudariti to opozorilo v zvezi z javnostjo. V primeru, da prevzete obveznosti ne bodo uresničene, moramo za to zahtevati odgovornost ljudi. Pogoj za to pa je, da so ljudje obveščeni, kaj jih čaka, kaj ti predlogi zahtevajo, kaj bomo dosegli in kdo nosi odgovornost, na primer za uresničevanje takšnega ali drugačnega sprejetega programa. Hvala.

PRESEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala, tovariš Hribar. Tovariš Damjan Božič.

DAMJAN BOŽIČ: Tovarišica, predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Nekoliko nerodno je razpravljati o dokumentih, ki so zaupani, ker so razprave, kot so vsi govorniki že ugotovili, preveč ozke, k pa tudi ni pravih rezultatov in odgovorov na vprašanja, ki se tu pojavljajo.

Tone je navedel par izhodišč, ki smo jih imeli na predsedstvu. V zvezi s 7. točko, ki določa polno odgovornost ZIS. Kar povem, da ZIS ne zaupam, ker je imel več kot dovolj priložnosti, da bi opravičil zaupanje in glede na to, na kakšen način je pristopil k izdelavi materiala, je jasno, da nima ambicij, da bi stvari tekle tokrat bistveno drugače, dosedaj glede reprogramiranja, stand-by aranžmaju in podobno, ugotavljam, da nismo spremenili ničesar na boljše in ta dokument, ki smo ga dobili, tudi ni garancija za kaj boljšega. Poleg tega me zanima, če ima morda Predsedstvo SFRJ in Predsedstvo ZKJ kakšno mnenje o tem ter, ali je o tem obvestilo javnost, saj se pogovarjamo o velikih zneskih.

Pogrešam tudi analizo uresničevanja zahtev Mednarodnega monetarnega fonda iz prejšnjih aranžmajev oziroma iz prejšnjega aranžmaja. Res je, da nisem strokovnjak s tega področja, vendar naj povem, da nekateri menijo, da so cene glavni vzrok inflacije v Jugoslaviji. Jaz pa mislim, da so cene posledica, ne pa vzrok. Ne smemo pozabiti, da gre vsako leto ogromno denarja za podporo nerazvitih držav, ki nam ne poravnavajo dolgov, recimo iraških dolgov, libijskih, pa tudi presežek v kliringu s Sovjetsko zvezo, vpliva na inflacijo. Na inflacijo vpliva tudi izvoz avtomobilov Zastave Jugo v Ameriko po 2.000 dolarjev. Tudi naš izvoz, ki je dampinški, vpliva na inflacijo. Nadalje tudi nismo omejili porabe. Iz povedanega sledi, da izvori inflacije so zelo obsežni, težki, veliki. Govorimo celo o repro verigah v zvezi z disparitetno cen itn. Vse navedeno je v velikem delu tudi posledica in ne le vzrok.

Razveseljuje me dejstvo, da smo kočno le spoznali, da je potrebno kredite iz primarne emisije, na razpolago pod enakimi pogoji kot ostale bančne plasmaje, se pravi kot ostala kreditna sredstva, kar je bila tudi zahteva MMF. Na 12. strani na primer je rečeno, da je eden od uspehov v 1987 letu privlačnejša spodbuda za denarno varčevanje. To je rezultat. Na naslednji strani, 13. strani, v prvi vrstici pa piše: "Destimulisanje štednje pojačalo neravnotežu na tržištu robe i deviza." Jaz teh dialektičnih protislovij ne razumem, saj hkrati pišemo - citiram: "Počelo je jačanje finansijske discipline za finansijske situacije u organizacijah udruženog rada." Sprašujem se, ali res pomeni afera "Agrokomcerc" v letu 1987 jačanje discipline? Takšne izjave so neresne in nam krnijo ugled.

Prebral bi še na 14. strani odstavek, ki prikazuje strategijo in cilje ter v 4. točki pravi: "Iako se u 1987 godina pokazala veoma težkom godinom, poslužila je važnom cilju. A ta cilj je u punoj meri ukazala na cenu neodgovorjuče politike u smislu neodrživih stopa inflacije, gubitaka postojučega potenciala proizvodnje i pogoršanož životnog standarda v Jugoslaviji."

Tolmačenje teksta nam torej pokaže vzrok naših težav, ki je zgrešena politika, kar pa naj bi se ugotovilo šele leta 1987. Ni mi jasno, kaj 40 let in več sploh delamo v tej državi, če je to uspeh 1987 leta. Hkrati z cilji in strategijo pa govorimo o tem, da bomo skromna sredstva, ki jih bomo pridobili s stand-by aranžmajem oziroma s kreditom in reprogramiranjem, "efikasnije", se pravi uspešneje in učinkoviteje "razporedili" z obrazložitvijo: "efikasniji rezultati se moraju nagrađivati". Tu pa ni nobenih ekonomskih kriterijev, niti nobenih tržnih mehanizmov, ne kriterijev izvoznosti itd., temveč potrebe. Se pravi ponovno sociala namesto socializma.

Nadalje je na 19. strani, 13. točka, dikcija: "Za kamatne stope, koja se oslanja na prošli period tako uvedena januarja 1988 godine, korističe se i dalje za utvrđivanje nominalnih kamata za uloge uročene na mesec dana i kao orientir za eskontnu stopu" itd. Ko sem gledal TV in so rekli, da so 46% obrestne mere, sem mislil, da gre za zmoto in da je obrestna mera verjetno 146%. Kapital brez cene. Gadafi je ukinil denar v Libiji zaradi tega, da bi se s tem izognil kapitalu, vendar ga je kasneje zopet uvedel. Celo Gadafi je prišel do tega spoznanja, da denar ni tisto, kar je potrebno ukiniti.

Ne bi dalje o vsem tem razpravljaj. Strinjam se z Črtom Mesaričem, vendar pa menim, da novi reprogram, novi kredit (vsega skupaj 3,3 milijarde oziroma 2,3 reprograma pa 1 milijardo novega kapitala), ne bodo prinesli novega, da nam bodo prinesli samo še večje dolgove, dodatne zgrešene investicije, dodatno nabavo napačnih tehnologij, nove napačne usmeritve. Saj se enaka politika konstantno nadaljuje. Ne gre se v novo kvaliteto, ne gre za preseganje starega, temveč se nadaljuje staro z novim make-upom.

Podpiram tudi, kar je navedel tovariš Hribar, da ni v redu in ni pošteno do naših ljudi, da moramo poslušati radio Trst, pa Dunaj itn., da zvemo, kaj se pri nas dogaja. Hvala.

PRESEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala. Tovariš Duško Kos.

DUŠKO KOS: Opravičujem se, ker se oglašam že četrtič o zadevah, ki sem jih večkrat prebral. Izgleda, da smo mogoče premalo glasni. Čudi me, da naši diplomati niso že posredovali diplomatskih protestov sosednjim državam zaradi tega, ker delovne ljudi in občane SFR Jugoslavije sproti obveščajo o zadevah, ki bodo še kako usmerjale in določale njihovo življenje in delo. Menim, da je nujno, da se s tako politiko obveščanja ljudi vendarle preneha. Vprašanje je, ali je možno delovne ljudi in občane motivirati za boljše delo ob restrikcijah, za katere je vse bolj jasno, da se jim ne bomo mogli izogniti. Delovne ljudi in občane moramo prepričati, da tokrat te restrikcije ne bodo zaman, da tokrat ta odrekanja in zategovanje pasu ne bodo zaman in da bodo dejansko samo en element nove ekonomske politike oziroma preobrata v ekonomski politiki. Element kadrovske preнове nam lahko zelo pomaga pri mobilizaciji delovnih ljudi in občanov za doseg ciljev, za katere trdimo, da so identični tako s stališča zahtev skupščine, kot s stališča zahtev mednarodnega monetarnega sklada.

Predsednik Izvršnega sveta je v svojem ekspozeju navedel vrsto pogojev, ni pa navedel nekaterih političnih posledic. Ne čudim se, zakaj imajo ti materiali vsi oznako "tajno", saj bi sicer imel javni tožilec več kot preveč dela, ker bi to gotovo vznemirilo občane mnogo bolj, kot nekateri članki, ki sedajle dvigujejo prah v naši domovini. Bistvo je v tem, da je takrat prišlo do intervencije Predsedstva CK-ja in Predsedstva države, kot se je dalo razbrati iz govora tovariša Bileča, ker so se razlike med razvitimi in nerazvitimi preveč zaostrole. Kakršnakoli politika gospodarske stabilizacije, hitrejšega družbeno-ekonomskega razvoja Jugoslavije, ob hkratnem kolikor toliko rednem poravnavanju naših obvez do tujine, ne more iti brez poglobljanja razlik na republiško-pokrajinskih mejah ter razlik med tistimi, ki dobro in uspešno delajo, gospodarijo in poslujejo ter med tistimi, ki tega ne počnejo in slabo gospodarijo. Ugotoviti je potrebno, kdo so bili nosilci in artikulirajoči interesi tistega združenega dela, ki je neperspektivno, neposlovno, neuspešno, ki nima nobene možnosti, da v normalnih pogojih gospodarjenja, brez administrativne podpore in brez prelivanja dohodka, preživi. Ti interesi in njihovi nosilci so enkrat že blokirali nekatere pozitivne procese. Dokler se ti konflikti in ti interesi ne pojavijo v javnosti, ne vidim nobene garancije, da ne bodo ponovno blokirali teh procesov in toka dogajanj v gospodarstvu in v družbi v celoti. S to razliko seveda, če smo takrat zamudili pet ali pa deset let, se lahko zgodi, da danes zamudimo vlak na sploh. To je razlog, zaradi katerega mislim, da bi bilo ustrezno, da se preko naše skupščine zahteva v zvezni skupščini, da se bodisi postavi delegatsko vprašanje, bodisi da se ustanovi nekakšna komisija, ki naj analizira, zakaj, kako in kdo je povzročil preobrat v letu 1985, ki ga omenja tudi predsednik izvršnega sveta v svojem referatu. Dokler teh vprašanj ne bomo razčistili, je popolnoma vseeno, kaj se tu dogovorimo. Saj niso pomembna stališča argumentov, ampak stališča razmerja sil in stališča razdelitve politične moči.

Drugo. Pred leti, če se prav spomnim, smo na nekatere pogoje mednarodnega monetarnega sklada reagirali čustveno in ideološko. Tedanje zahteve so bile dokaj podobne tem, za katere danes ugotavljamo, da so precej identične z našimi stališči. Na takšne reakcije moramo biti pripravljeni tudi sedajle. Ni potrebno ugibati, od kje bodo takšne reakcije prihajale in kaj vse se bo povezovalo v takšnih reakcijah, glede na to, da ugotavljamo določeno skladnost. Prijetno sem presenečen nad tem, da imajo predstavniki mednarodnega monetarnega sklada kljub temu, da so bili že enkrat izigrani, še vedno zaupanje v jugoslovansko stran pri pogajanjih. To seveda ne izvira iz ničesar drugega, kakor iz materialnega interesa. Bojim se, da se jim utegne zgoditi isto kot nam, ko smo pogojevali nekatere zadeve z resolucijo za leto 1988. Sprašujem pa se, ali lahko vlada, ki je vodila vseskozi nasprotno politiko, kakršno pričakuje danes mednarodni monetarni sklad od Jugoslavije in kakšno tudi mi zahtevamo, vlada, ki je vodila politiko, ki je do temeljev uničila pozitivne rezultate, ki so bili doseženi v letih 1983 do 1985 sposobna in zmožna kar naenkrat voditi popolnoma drugačno in novo ekonomsko politiko.

Zavedam se, da mi lahko očitata, da kakršnokoli spraševanje po usposobljenosti in po primernosti sedanje sestave izvršnega sveta, v trenutku, ko se pogaja z mednarodnim monetarnim skladom, lahko močno omaja pogajalske pozicije izvršnega sveta. Vendar mislim, da so tam pogajalci le toliko razgledani ljudje, da ti naši dvomi v izvršni svet ne morejo kaj prida omajati pogajalskih pozicij izvršnega sveta. Kot primer naj navedem, da pospešeno potujemo v Avstralijo, v Novo Zelandijo in v Kanado ter tam iščemo možnosti za navezovanje tesnejših gospodarskih stikov ob znanem dejstvu, kakšni so transportni stroški za čezmorske posle, v evropske integracije pa se ne vključujemo. Tako poslovanje bolj omaja pogajalske pozicije izvršnega sveta, kakor pa dvomi v njegovo primernost in sposobnost, da potegne voz jugoslovanskega gospodarstva iz tega brezna, v katerem je sedaj-le.

Še eno zadevo bi omenil. Nedvomno se je pokazalo, da so imeli prav tisti analitiki, ki so spremljali dogajanje v Jugoslaviji in so opozarjali na to, da meja drsenja jugoslovanskega gospodarstva navzdol in družbene krize ni neka notranja meja v Jugoslaviji, saj ima naša država še precej notranjih rezerv. Ta meja se bo pokazala ob vprašanju naše zunanje likvidnosti in naše sposobnosti uravnavanja naših dolgov. Mi pa ne bomo prenehali z regulacijo ekonomske politike, niti ne prekinili administriranja na vseh ravneh, še posebej v gospodarstvu, prav tako ne bomo prenehali zaostrovati socialnih nasprotij in povečati razlik med razvitimi in nerazvitimi preje, preden ne bomo v to prisiljeni od zunaj. To kaže, da v Jugoslaviji enostavno ni dovolj naprednih sil, ki bi bile zmožne izvršiti pozitiven pritisk in premik. Če pa jih je dovolj, pa gotovo nimajo dovolj družbene in politične moči. Hvala.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala, tovariš Kos. Besedo ima tovariš Jože Korinšek.

JOŽE KORINŠEK: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Najprej bi rad izrazil zadovoljstvo, ker obravnavamo to tematiko na zborih slovenske skupščine, saj zbori ostalih republik te problematike ne obravnavajo. Pretežni del Jugoslavije nekako ne zanima, kaj delegati mislijo o tem. Zato pozdravljam takšno odločitev vodstva Skupščine. Zavedamo se, da je to le uvodna razprava v ta memorandum z IMF. Upam, da bomo dosegli pozitivne rezultate v teh pogajanjih. Najslabša varianta bi bila taka, da na primer v letošnjem letu ne bi nič dosegli. Ko sem študiral tekst, ki smo ga dobili kot delegati, sem bil nad tem tekstom memoranduma zelo negativno presenečen, saj tuje upnike zanima le, kako bomo mi vrnili denar, obresti, glavnico. Strinjam se z navedbami predsednika Izvršnega sveta v uvodnem govoru in tudi podpiram opredelitve v njemu. Normalno je, da se situacija v pogajanjih iz dneva v dan spreminja in vzpostavlja vedno nova razmerja, zahteve in metode. Gre vendarle za en dodelan dokaj bolj razvojno-progresiven koncept, ki ga bo IMF zahteval v razvojnem smislu. Ta pristop pa pozdravljam, saj v bistvu pomeni zelo veliko kritiko v razvojni in ekonomski politiki Jugoslavije, ne samo njenega trenutnega stanja, ampak tudi

na njene koncepcije. Naše upnike bolj skrbi, kaj bo z našim razvojem in kako bomo našo inflacijo razbili, kakor pa naše najbolj odgovorne v ekonomski politiki.

Nezaupanje je človeško, nezaupanje pa, ki ima svoje realne podlage, je opravičljivo. Kot smo slišali, smo v začetnih fazah razgovorov nekatere ponujene teze zavračali. Izgleda, da se s temi dodatnimi pristopi vendarle korigira v nekem logično bolj ekonomskem zaprtem modelu. Zjutraj sem uspel preobrat, da 21. marca nadaljujemo s 3. delom pogajanj z IMF. To pomeni, da je dosežen pomemben premik v pozitivno smer. S tega vidika podpiram mnenja, ki so predložena zborom, ker se mi zdi, da so oblikovana tako zgoščeno, da vsaka beseda znotraj teh lahko zasluži traktat velikega razlaganja.

Ponovno bi predlagal, da se tudi mnenja Odbora za družbenoekonomske odnose, mogoče v dveh, treh točkah, ki obravnavajo razvojni vidik, upoštevajo v tem mnenju. Zagotovo se ne moremo ločiti od ocen, kaj smo dosegli, kakšna je sedanja situacija in kakšna je pripravljenost naših organov za vodenje ekonomske politike. Strinjam se z pretežnim delom ocen, ki so bile dane o neustreznosti, nezadovoljstvu, premajhnih rezultatih in ponavljam, da je precejšen del zahtev huda kritika našim dosedanjim postopkom v zadnjih dveh, treh letih. Dobro bi bilo, da se o tem memorandumu res demokratično široko razpravlja po Jugoslaviji, ker bomo tako z objektivnega vidika soočili blagovno-tržne in neblagovne, pa tudi administrativne pristope. Tako bi skušali doseči objektivističen pristop neprizadetih.

Strinjam se z diskusijami, ki pravijo, da je v Jugoslaviji treba začeti široko razpravo. Težko bo doseči konsenz ravno pri tistih, ki so ekonomsko slabši, saj se ne bodo strinjali s čvrstejšim uveljavljanjem ekonomskih zakonitosti. Morali bomo celovito oceniti uspešnost in neuspešnost vodenja ekonomske politike. Hvala lepa.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala, tovariš Korinšek. Tovariš Marjan Kotar.

MARJAN KOTAR: Tovarišice in tovariši! Očitno je, da v tem trenutku potrebujemo tak aranžman, vendar pa nimamo programa porabe sredstev. Bistveni pri tem so pogoji, ki so postavljeni pri pogajanjih. Zanimivo je, da nekateri v ZIS mislijo, da so ti pogoji dobri in da nas realizirani pogoji iz tega angažmana lahko potegnejo iz krize. Tudi predsednik Izvršnega sveta, tovariš Šinigoj je v današnjem uvodu dejal, da pogoji kakršni so postavljeni, bistveno ne odstopajo od politike, kakršna je načrtovana v resoluciji in pa antiinflacijskem programu. Meni osebno so ti pogoji razumljivi. Gre za pogoje, ki jih postavlja upnik v razmerju do svojega dolžnika in kot takšni ne predstavljajo nikakršnega vtikanja v notranje zadeve Jugoslavije. Razmisliti je treba tudi o tem, ali ti predlogi niso postavljeni tudi zato, da bi pri nas začeli razmišljati, ali pa, da bi spodbudili razmišljanje v Jugoslaviji, kako pridemo po neki drugi poti do približno istih ciljev. Narobe je, da sprejemamo nekaj kot odrešilno, čeprav se je pokazalo v zgodovini kot neuresničljivo. Dokaz za to je zgodba iz leta 1985. Realizacija postavljenih

pogojev zahteva oblikovanje lastnega programa, kakršnega pa nimamo. Ni ga pa zato, ker nočemo postati v Jugoslaviji odgovorni.

Program, s katerim bi prispeval k znižanju inflacije, bi vseboval liberalizacijo cen, omejitve na področju splošne, osebne in skupne porabe itd. Mislím, da ta rešitev znižanja inflacije na relaciji zmanjšana poraba - liberalizacija cen, ni realna zato, ker se naše gospodarstvo obnaša zelo kartelno, ker dobro kontrolira stopnjo ponudbe na tržišču, tako da tudi v času, ko so bile cene veliko bolj liberalizirane kot sedaj, se je redko dogajalo, da bi bila stopnja ponudbe na tržišču veliko večja od povpraševanja.

Na koncu svojega izvajanja bi torej še enkrat poudaril potrebo po programu porabe sredstev, brez katerega ne bomo mogli doseči zelenih rezultatov. Takšne programe delovne organizacije v razvitem svetu, pa tudi v razvitih delih Jugoslavije že imajo. Pri tem pa nihče ne pomisli, kako bi izboljšal tehnologijo, organizacijo itn., da bi postal konkurenčen matičnemu programu. Morali bi se mnenju, ki ga oblikujemo v današnji skupščini zavzeti za svoj lastni program, preko katerega bi naše gospodarstvo dobilo konkurenco. Ne le konkurenco od zunaj v Jugoslavijo, ampak tudi od znotraj. To pa je predvsem razvoj malega gospodarstva in razvoj zasebne iniciative. Ni rešitev v tem, da znižujemo osebne dohodke, jih zamrzujemo in potem čakamo. V tem času in ob teh osebnih dohodkih nam lahko četrtnina Jugoslavije umre od lakote. Otresti se moramo strahu pred restavracijo kapitalizma in to moramo storiti pri nas v Jugoslaviji popolnoma sami, vključno s tem, da izkoristimo konferenco ZK v mesecu maju. Če tega ne bomo storili sami, potem bomo še vedno imeli takšne pogoje, ki naj jih kitira Mednarodni monetarni fond.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala, tovariš Marjan Kotar. Sprašujem, koliko vas želi še razpravljati. Malo zaradi orientacije zaradi dela skupine delegatov. Ja, tovariš Martin Mlinar, prosim.

MARTIN MLINAR: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Današnja razprava nam bo zelo koristila, saj že danes nadaljujemo razpravo v enem od odborov v Beogradu o tej razširjeni platformi pogovorov z Mednarodnim monetarnim skladom, o kateri je danes govoril Dušan Šinigoj. Zelo pomanjkljivo je obdelan razvojni vidik. Prej je bil ta vidik močno restriktiven, na vseh sektorjih. Mi pa se moramo do teh vprašanj opredeliti v obliki mnenja, ki ga bomo zastopali. In zato se mi zdi, da smo ujeli zadnji vlak, saj smo do nekih pogledov kolikor toliko enotni. Zdi se mi tudi, da je eno od osrednjih vprašanj, ki pa ni vprašanje politike nadaljnjih razgovorov z Mednarodnim denarnim skladom, vprašanje takojšnjega pristopa legizacije tistega programa, ki naj odpravi možnosti nastajanja novih nepokritih dolgov take ali drugačne narave znotraj sive emisije denarja. Skratka, program notranje finančne konsolidacije. Na sektorjih porabe moramo stvari nekako držati v rokah. Vendar pa so drugi sektorji na trgu tako močno zastopani, da jih ta sektor s temi tremi elementi porabe ne more umiriti. Ne da si zamisliti, ob še

tako močnem dodatnem dotoku denarja, kolikor toliko normalno delovanje deviznega trga.

ZIS v svoji informaciji v nekaterih točkah navaja, da se lahko obvladuje obseg potrebnega nakupa deviz na deviznem trgu, vendar pa se s prenosom institutov iz posameznih režimov na povečanje režima prostega uvoza kontrola pravzaprav izniči. ZIS lahko drži v rokah sistem pogojno prostega uvoza, kontigentov in deviznih kontigentov. Ker pa je smer načrtovana tako, da se količina blaga prenaša v prosti uvoz, je treba, ne samo dinar podražiti, ampak napraviti inštrumentarij, da se do njega težko pride, ne po sivih ali drugačnih kanalih. Zdi se nam, da je eno od osrednjih vprašanj, ki ga nameravamo v teh razpravah danes in jutri v Beogradu zastopati. Pri tem pa ne bi šel v detajle, ker jih vsi poznate, glede Narodne banke Jugoslavije in drugih problemov, ki jih moramo začeti razreševati.

Danes in jutri o teh vprašanjih nadaljujemo razgovore. Tako bo ZIS imel neko osnovo, da tudi naša delegacija v ponedeljek 21.3.1988 nadaljuje z obdelavo tega koncepta, ki je sedaj s to dopolnjeno platformo precej drugačen. O tem pa je Dušan Šinigoj že govoril. Hvala.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala, tovariš Mlinar. Želi še kdo razpravljati? Tovariš Vlado Klemenčič.

VLADO KLEMENČIČ: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Razgovore z Mednarodnim denarnim skladom so ena plat vprašanj, ki se v teh, predpostavljam, dosti težkih pogajanjih razjasnjuje. Druga plat, ki se jo jaz na neki način bojim, pa ne da bi bil zelo prestrašen človek, je pa to, da se utegne pri ukrepih inštrumentarijev ekonomske politike, ki naj bi bili uporabljeni za izvedbo tega, kar bo dogovorjeno v memorandumu, v polni luči pokazati ponovno vsa tista jugoslovanska razhajanja v pogledih na ekonomskih politiko.

Podpiram v današnji diskusiji tisti del zahtev, ki so usmerjeni v to, da se stvari napravijo razvidne. Da se na neki način ugotovi in spozna v Jugoslaviji, kaj se za takim ali drugačnim leporečjem dejansko skriva. Tako, da bi se ve delo, kdo je tisti, ki zastopa poglede, ki nas vlečejo nazaj oziroma tisti, ki je pripravljen spopasti se s pogledi, ki vlečejo naprej. Ampak, ko pri vsaki stvari v življenju, obstaja tudi. Ta je v temu, da se moramo zavedati, da je relativno lahko težnje v jugoslovanski družbi in pa nasprotja v jugoslovanski družbi povečati. Iz teh povečanih nasprotij pa ne verjamem, da bi lahko dosegli kakšne boljše ekonomske rezultate. Na žalost to ni samo stvar ljudi, niti ne sedanjega sestava ZIS. Menim tudi, da bi naše mnenje lahko bilo jasnejše napisano, vendar pa je potrebno upoštevati naglico in možnosti, ki jih imamo vsi, da napišemo stvari bolj natančno in jasneje. V teh mnenjih bi morala biti vključena točka 5 in 6, ki v osnovi povesta naslednje: "Mednarodni denarni sklad ni treba napadati za omejevanje porabe v Jugoslaviji, ker Mednarodni denarni sklad je samo manj precizno izračunal tisto, kar smo si mi v resolucijo zapisali. V republiške, pokrajinske in v zvezne resolucije smo napisali neko uporabno, lepo številko glede inflacije, to je teh 38%. Glede

porabe smo si napisali raznovrstne številke, ki se s to številko 38% ne dajo uskladiti. Sedaj so eni iz teh neusklajenih materialnih bilanc napravili pravo računico in pravijo: "Če hočete vi inflacijo 60% in ne 38%, potem je za porabo točno tako in tako in nič drugače." V tem grmu tiči zajec. Tukaj so težave in tukaj je naša ključna opredelitev, ali mi dejansko podpiramo temelje ekonomske politike za letošnje leto. Jaz jo podpiram, čeprav dvomim, da smo jo sposobni dosledno izvesti. Boljše je, da se stvari razgrnejo in da si ljudje stvari postavijo na pravo mesto.

Če bi realneje pogledali na republiške bilance, na nakopičene dolgove, bi morali preprečiti prerazdeljevanje sredstev. Vsaka republika bi morala vztrajati na takšnih projekcijah porabe, ki jih je sposobno v danih pogojih realizirati. Zato ne pristajamo na neke nove načine prerazporejanja sredstev, kar pa je v točki 6 med vrsticami tudi povedano.

Še dve stvari bi rad povedal. Prebral sem povzetek analize svetovne banke za 17 najbolj zadolženih držav na svetu. Kaj se je dogajalo s temi državami v 80-ih letih? Med njimi je tudi Jugoslavija, na srečo na zadnjem ali predzadnjem mestu, tako da tukaj nismo ravno na čelu. Vse te države so od 80. leta pa do vključno 86. leta povečale obseg svojega dolga, tako da je njihova zadolženost približno 485 milijard dolarjev. Vse te države so imele v teh letih padec osebnih dohodkov oziroma plač. Vse te države so imele padec proizvodnje ali pa njeno stagnacijo s tem, da je to bilo izrazito v obdobju do leta 1984, od tod naprej pa imajo rast približno 2%.

Mislím, da Jugoslavija ne izstopa niti v pozitivnem, niti v negativnem smislu. Mogoče je samo ta razlika, da smo mi vendarle imeli neki minimalni plus v rasti družbenega proizvoda tudi v obdobju do 1984. leta, ostale države dolžnice pa imele minus.

Glede na navedeno je za mene sprejemljivo mnenje, ki je predloženo. Pridružujem se tudi temu, kar so predhodniki rekli glede javnosti. Mislím, da bi kazalo na to opozoriti v tem našem mnenju. Javnost je potrebno s tako pomembnim dokumentom seznaniti, zlasti še z vsebino tega sporazuma. Formulacija ekonomske učinkovitosti je megljena in tako bomo prišli do stanja, ko bomo najprej ugotovili, da pravzaprav teh rezultatov, ki smo jih pričakovali, ni in to se nam bo ponovno zgodilo že po teh siceršnjih, ne preveč dobrih dosedanjih izkušnjah.

In končno, jaz bi vendarle bil za to, da mi naše delegate ob temu mnenju, upoštevamo odgovornost ZIS-a, če smo se za ta model opredelili. Ali pa, da vsi skupaj v Jugoslaviji nosimo odgovornost za ta sporazum in to tudi za njegovo izvajanje. Menim tudi, da ne bi bilo pametno razširiti interventni zakon o osebnih dohodkih tudi na gospodarstvo in na ta način poskušati urediti višino gibanj osebnih dohodkov, kar v memorandumu piše. Razširitev interventnega zakona tudi na celotno gospodarstvo, na podlagi izkušenj, ki smo jih imeli lani z interventno zakonodajo, je ukrep, ki nas ne bo pripeljal k zmanjševanju osebnih dohodkov. Vemo, da so v lanskem letu osebni dohodki padli na zaposlenega za minus 4%. To je zadnji podatek zvezne statistike. Tudi v letošnjem letu se ta gibanja nadaljujejo. Koristno pa bi bilo, da bi poskušali poiskati neke druge mehanizme za omejevanje porasta

osebnih dohodkov. Tukaj bi morali biti inovativni, mi pa se poslužujemo administrativne poti, za katero resnično mislim, da bo že prva ovira pri realizaciji tega sporazuma. Hvala lepa.

PRESEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Je še kdo? Tovariš Duško Kos.

DUŠKO KOS: Jaz se vam opravičujem, tovariši delegati, za svojo razpravo o politični taktiki v političnih bojih v naši državi. Seveda obstaja dvom, ali povečanje penzij, do kakršnih bi privedla zahteva po razčiščevanju nekaterih zadev, utegne prispevati k boljši gospodarski politiki. Vendar ta postopek ni popolnoma legitimen. Te poti doslej še nismo izkoristili v popolni meri, doslej smo bolj izkoriščali pot navidezne enotnosti in skladnosti interesov, zahtev in ciljev. Ni potrebno posebej poudariti, kam nas je ta pot pripeljala in kje smo sedaj. To priča med drugim tudi o tem, da je v času, ko družba generalno regredira, v času, ko so v družbi prevladajoči tokovi regresije, demontaže pridobljenih civilizacijskih pridobitev in destrukcije osnovnih družbenih odnosov, samohotno in avtomatično edinole le tisto, kar prispeva v tej regresiji. Edino to se doseže brez bojev, brez nasprotij, brez izpostavljanja in brez aktivnega angažmaja.

Sleherni poizkus preokreta, če želi biti uspešen in če hoče biti dejaven, nujno za seboj potegne naraščanje penzij, hkrati s tem pa tudi manifistiranje sporov in konfliktov, pa tudi več osebnega angažmaja in državljskega poguma. Hvala.

PRESEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala lepa, tovariš Kos. Tako smo izčrpali listo razpravljavcev.

Ugotavljam, da bi bilo potrebno, vsaj z vidika te razprave, še enkrat oceniti koncept tega mnenja. Naši delegati bi morali najprej videti, kakšna je bila razprava v ostalih dveh zborih, ker se bojim, da je možno tudi, da ga po vsebini širimo, ne pa ožimo.

Drugo vprašanje, ki se mi zdi pomembno, da bi vendarle v ta dokument vgradili zahteve glede javnosti, in sicer z argumentacijami, ki so bile dane včeraj na predsedstvu SZDL in ki so bile danes prisotne v razpravi. Še zlasti zato, ker gre za vprašanja, ki zadevajo vse delovne ljudi in občane. Posebej jih bodo seveda tudi delegati upoštevali - tako kot je tovariš Mlinar rekel po svoji razpravi - v odborih Zbora republik in pokrajin.

Naslednje vprašanje, na katerega velja opozoriti, je jasno stališče, ki je tudi v poročilu Odbora za družbenoekonomske odnose, glede notranjih dolgov in ponovnega opozorila, da bi nam moral tak aranžma omogočati tudi drugačen pristop pri vodenju ekonomske politike in seveda tudi razvojno komponento, čeprav je tudi od Monetarnega denarnega sklada odvisno, kakšen sporazum bo sklenil z nami.

Ne bi vsebinsko povzela nekaterih drugih poudarkov, ki so tu bili v razpravi. Zlasti tovariš Vlado se je zavzemal za bolj jasne formulacije glede osebnih dohodkov in načinov omejevanja skupne porabe. V tem mnenju - vsaj jaz mislim tako - je dan

poudarek na temu, da ne sme biti to omejevanje administrativno, linearno, da mora biti po republikah itd.

In zadnje vprašanje, ki bi ga želela posebej odpreti, je vprašanje odgovornosti, o kateri je bilo v številnih razpravah opozorjeno. Tudi naš odbor je o tem razpravljal. Ni to bilo dovolj jasno iz te razprave tovariša Korinška, da ne velja direktno povezovati vprašanja odgovornosti ZIS-a s sporazumom Mednarodnega denarnega sklada. Vendar pa se postavlja vprašanje odgovornosti prav gotovo za celotno oblikovanje ekonomske politike in protiinflacijskega programa, tako kot smo ga mi že večkrat postavili v zboru in sprejemali opredelitve glede tega.

Razprave glede odgovornosti za ekonomsko politiko v zadnjih letih so bile tudi v ostalih zborih, kar ni nobena skrivnost, tudi zahteve glede postavitve zaupnice in take zahteve so bile izražene tudi na današnji seji v Zboru združenega dela. Zato predlagam glede na to, da nas čaka razprava o dvoletnem poročilu Zveznega izvršnega sveta, da se dogovorimo, da začnemo v SR Sloveniji ustrezne razprave v vseh organih, še zlasti tudi zato, ker je skupščina že predlagala na podlagi razprav, ki so bile 6.11.1987 v skupščini, da se do teh pobud opredelijo, zlasti RK SZDL. Zato predlagam, da ostanemo v mnenju opredelitev v 7. točki tega mnenja. V kolikor bo seveda tudi tako mnenje ostalih delegatov v ostalih dveh zborih, da pa začnemo iniciativo glede zaupnice, menim, da se moramo o teh vprašanjih začeti predvsem pogovarjati v okviru socialistične zveze. Podaljševanje te razprave tu med nami in v ostalih zborih nima pravega pomena. V Socialistična zveza pa lahko celovito oceni tudi vse politične posledice take ali drugačne odločitve te skupščine v zvezi s tem vprašanjem.

Se strinjate s tem? (Da.) Prosim, tovariš Željko, če prideš gor. (Ne pride.) Očitno imaš pripombo na tako moje stališče, vendar še enkrat ponavljam, da za naše poglobljenejšo razpravo o tem vprašanju v našem zboru moramo imeti usklajeno stališče v Socialistične zveze. Zato sem tudi predlagala, da se opravi ta razprava na predsedstvu SZDL z vsemi frontnimi deli, kot temu rečemo oziroma v naši delegatski osnovi.

Predlagam, tovariš Knez, da okrepimo skupino za zvezne akte še s tovarišema Korinškom in Kosom.

Zdaj pa prekinjam to točko dnevnega reda in nadaljujemo s 3. točko dnevnega reda, se pravi, da bi sprejeli stališča k zakonu o stanovanjskem gospodarstvu.

Prosim, tovariš Stegne, če lahko poveš, kako ste se dogovorili.

JOŽE STEGNE: Glede na razpravo tovariša Kosa predlagam naslednjo dopolnitev stališč: V točki 2 stališč se v peti vrsti za besedo "Sloveniji" postavi pika. Nadaljnje pa bi se besedilo preoblikovalo in dopolnilo z: "Zato bo treba spremembe in dopolnitve družbenega dogovora sprejeti čimprej". In dodalo nov odstavek: "Razdelane kriterije in merila za izvajanje predlaganih sprememb je potrebno dosledno upoštevati. Osnovni pogoj za reševanje stanovanjskih vprašanj in sredstev solidarnosti je izpolnjevanje določil 95. člena samoupravnega sporazuma o

uresničevanju varstvenih pravic." Ostali kriteriji pa so dodatni kriteriji. Hvala lepa.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Slišali ste spremembe in dopolnitve teh stališč. Ali ima kdo kakšno pripombo k tej dodatni opredelitvi? (Ne.)

Če ni pripomb, potem predlagam, da osnutek prekvalificiramo v predlog in dajem stališča v prvotnem besedilu skupaj s spremembami in dopolnitvami, torej predlog stališč na glasovanje.

Kdo je za? (Vsi delegati.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog stališč k predlogu zakona o spremembah zakona o stanovanjskem gospodarstvu soglasno sprejel.

Na podlagi poslovnika bomo poslali stališča Zboru združenega dela, Zboru občin ter Skupnosti socialnega varstva Slovenije, kot četrtemu zboru ter predlagatelju.

S tem smo zaključili 3. točko dnevnega reda. Tovariš Pavček je prej nekaj želel, zdaj ne vem, ali se vračamo nazaj na 4. točko, bi prosila.

TONE PAVČEK: Sam ne vem, kam se vračamo. Vsekakor se vračamo nazaj. Postavljam proceduralno vprašanje in sicer, ali smo se odločili že poprej, da ta zbor ne bo razpravljal o stanju pomoči nerazvitim, ker to ne sodi v našo kompetenco ali ne? Mislim, da je vprašanje, ko se zajema določena sredstva delovnih organizacij Socialistične republike Slovenije v višini 1,56% za nerazvite, splošno družbenopolitično vprašanje in bi želel, da bi ta zbor o tem tudi razpravljal.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Tovariš Pavček v bistvu predlaga, da bi odprli dodatno točko na podlagi informacije Izvršnega sveta o vplačevanju prispevkov v sklad za manj razvite. Mislim, da je pobuda upravičena. Jaz moram reči, da je Zbor združenega dela tako razširitev tudi sprejel na podlagi pobud, ki so bile dane. Predlagam, da glasujemo najprej o temu, ali soglašamo, da odpremo danes točko, v kateri bi bila omogočena razprava o teh vprašanjih, ki so bila v uvodu tovariša Šepiča ter da jo enkrat kasneje tudi nadaljujemo in dokončamo, ker menim, da bi bila ta razprava predvsem inicialna za nadaljnjo razpravo v odborih, delovnih telesih Skupščine.

Moj predlog je torej in sprašujem, ali soglašate, da dodamo novo točko, ki bi zadevala informacijo glede vplačevanja sredstev za manj razvite v SR Sloveniji.

Kdo je za? (Vsi delegati.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno razširil dnevni red za to točko. Opravili bi jo za energetske zakonem.

Predlagam, da preidemo na 5. TOČKO DNEVNEGA REDA - OSNUTEK ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O DEVIZNEM POSLOVANJU. Osnutek zakona o spremembi zakona o deviznem poslovanju je predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Osnutek zakona sta obravnavala skupina delegatov zborov za proučevanje

aktov iz pristojnosti Skupščine SFRJ in Odbor za družbenoekonomske odnose našega zbora.

K osnutku zakona o spremembi zakona o deviznem poslovanju sprejema zbor stališča. Osnutek stališč ste prejeli danes na klop, tako kot tudi mnenje Izvršnega sveta. Osnutek stališč je nastal na podlagi razprave v našem odboru. Opozorila bi vas, da je v osnutku stališč - kar je pomembno za nadaljnjo razpravo - manjša napaka v prvem odstavku, v 1. točki manjka besedica "in".

Predstavnika delegacije ni, ker sodeluje pri usklajevanju. Predstavnik Izvršnega sveta je tovariš Krevs. Sprašujem, če želiš, tovariš Krevs, karkoli pojasniti v zvezi s stališči Izvršnega sveta? (Če želijo delegati.) Torej, morate se odločiti. (Ne.) Izvršni svet predlaga, da se ne da soglasje k temu zakonu. Tako so napisana tudi stališča.

Poročevalec našega odbora je tovariš Korinšek. Želiš besedo? (Ne.)

Začenjam razpravo o zakonu in o stališčih. Prijavil se je tovariš Krevs.

JANEZ KREVS: Tovarišice in tovariši delegati! Podal bom zelo kratek uvod k spremembi zakona o deviznem poslovanju. Iz gradiv, ki ste jih dobili, ste lahko razbrali, da je bil 202. člen sprejet, ne da bi predhodno razjasnili njegovo delovanje. Prav tako je bil sprejet tudi na njem temelječi odlok o pristojnosti Zveznega izvršnega sveta. Pričakovali smo širšo razpravo ter več sprememb in dopolnitev zakona o deviznem poslovanju. Tako pa smo dobili v razpravo le podaljšanje predhodnega režima. To pa je veljavni 200.b člen, katerega veljavnost se podaljša še za drugi kvartal.

Naše mnenje izhaja predvsem iz dejstva, da v praksi do sedaj ta določba ni delovala in ocenjujemo, da učinkov, ki so navedeni v obrazložitvi, ne bo dala ter tako ne bo ustvarila večje stopnje varnosti v preprečevanju poslovanja s tujino, ne bo ustvarjalo pogojev za večji dohodek in motiviranost za izvoz in ne bo izboljšalo položaja glede pogojev gospodarjenja aktivnih izvoznikov. V takem položaju pa ni realnih podlag za uresničevanje ciljev, ki smo jih opredelili z resolucijo v letu 1988. Delegati naše skupščine so jasno opozorili na dogajanja v preteklosti, predvsem ob sprejemanju resolucije in sprememb zakona o deviznem poslovanju. Glede na to predlagamo sklep, da se ne da soglasje na dopolnitev zakona o deviznem poslovanju in da delegacija naprej deluje na podlagi usmeritev, sprejetih v tej skupščini. Tako stališče predlagamo tudi zato, ker se bodo pogajanja z mednarodnim fondom nadaljevala, v današnji informaciji pa ste prebral, da gre tudi za spremembe zakona o deviznem poslovanju, ki jih je treba opraviti v tem času.

Iz strokovnih ocen Gospodarske zbornice Slovenije, vseh bank in njenih odgovornih organov smo ocenili, da prenehanje veljavnosti 200.b člena, to se pravi, če ne damo soglasja, se v praksi ne bo nič spremenilo in zato tudi predlagamo tako stališče. Delegacija pa naj začne čimprej usklajevati zakon o deviznem poslovanju na sprejetih izhodiščih in stališčih Skupščine SR Slovenije. Hvala lepa.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala, tovariš Krevs. Želi kdo razpravljati glede na to, kar je tovariš Krevs povedal. Zgleda, da ni interesa tu, da smo soglasni glede stališč. Predlagam, da ta stališča prekvalificiramo v predlog in dajem predlog stališč na glasovanje.

Kdo je za? (Vsi delegati.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je odbor predlog stališč k osnutku zakona o spremembi zakona o deviznem poslovanju soglasno sprejel. Posredovali bomo stališča Zboru združenega dela. Predlagam, da nadaljujemo ob 13.20 uri.

(Seja je bila prekinjena ob 12.45 uri in se je nadaljevala ob 13.35 uri.)

Nadaljujemo s **6. TOČKO DNEVNEGA REDA - OSNUTEK ZAKONA O ENERGETSKEM GOSPODARSTVU**. Osnutek zakona o energetskega gospodarstvu je Skupščini predložil Izvršni svet. Osnutek zakona so obravnavala naslednja delovna telesa: Komisija za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu, Zakonodajno-pravna komisija, Komisija za družbeno nadzorstvo, Komisija za varstvo človekovega okolja in Odbor za družbenoekonomske odnose in Družbenopolitični sistem našega zbora. Predstavniki Izvršnega sveta na seji je tovariš Alojz Saviozzi, namestnik predsednika Republiškega komiteja za energetiko. Imel bo krajši uvod. Prosim, tovariš Saviozzi.

ALOJZ SAVIOZZI: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Področje energetike je eno od pomembnejših delov gospodarske infrastrukture in torej pogoj za skladen gospodarski in družbeni razvoj, ki lahko usodno vpliva na razvojne tokove. Zaradi uspešnejšega nadaljnega razvoja je potrebno energetiki nameniti posebno pozornost ter sproti razčiščevati idejno-politična vprašanja, ki nastajajo v zvezi z uresničevanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, samoupravno organiziranostjo in razvojem. Razreševanje teh vprašanj je podlaga za večjo učinkovitost poslovanja organizacij združenega dela energetskega gospodarstva, s tem pa je porabnikom dana tudi večja garancija, da jim bo zagotovljena energija v dogovorjenem času, kakovosti, količini in ceni. V energetske gospodarstvo zlasti v elektrogospodarstvo in premogovništvo so vložena ogromna družbena sredstva in zato ni mogoče pristajati na spontano, od uporabnikov neodvisno tekočo reprodukcijo in razvoj na področju energetike. Gre za to, da morajo imeti uporabniki in izvajalci, pa tudi država, jasen pregled nad delom in rezultati dela, nad oblikovanjem in izvajanjem letnih planskih aktov, ter vsem, kar odločujoče vpliva na oskrbo z energijo. Pri velikih sistemih, kot je energetske gospodarstvo, je zato nujno opredeliti vlogo republike kot samoupravne skupnosti, ki mora imeti svoj vpliv na ta sistem. S tem pa tudi odgovornosti za stanje energetike v naši republiki. Večmesečna razprava o osnutku zakona o energetskega gospodarstvu je pokazala velik interes za učinkovito ureditev energetskega gospodarstva. Razmišljanje o poteh za doseg tega cilja pa so različna. Ob takšnih, ki menijo, da je to mogoče

doseči z večjo samostojnostjo organizacij združenega dela energetskega gospodarstva, do takšnih, ki menijo, da je to mogoče doseči s krepitvijo samoupravne interesne skupnosti energetike in uporabnikov znotraj nje ter takšnih, ki se zavzemajo za krepitev vloge države v urejanju energetskega gospodarstva. Vsi pa smo si bili enotni v tem, da zaradi prepletanja pristojnosti reševanja zadev med Socialistično republiko Slovenijo in SFRJ ni mogoče tega področja povsem samostojno in celovito urediti. Zato obstajajo tudi težave predlagateljev osnutka zakona. Z zakonom je potrebno urediti celovit proces od proizvodnje energije do končnih učinkov te proizvodnje, ki se pokažejo s ceno pri uporabniku energije. Oblikovanje cene na zvezni ravni s skupnimi elementi pri oblikovanju cen oziroma ukrepi neposredne kontrole cen onemogočajo vzpostavitev medsebojnih razmerij cen posameznih vrst energije v naši republici ter s tem v zvezi tudi vodenje lastne politike razvoja energetskega gospodarstva, prilagojene razmeram in ciljem gospodarstva v SR Sloveniji. V tem zoženem okviru ter v skladu s sklepi Skupščine SR Slovenije, ob obravnavi predloga zakona o določitvi obveznosti plačevanja prispevka za nemoteno obratovanje sistema elektrogospodarstva in premogovništva 24. decembra 1986 in ob obravnavi predloga za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o energetskem gospodarstvu 24.6.1987 je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije pripravil osnutek zakona o energetskem gospodarstvu. Zakaj ne osnutka sprememb in dopolnitev zakona? Zato, ker je bilo v postopku razprave o predlogu za izdajo sprememb in dopolnitev zakona podanih toliko dodatnih predlogov, da je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije ocenil, da je potrebna celovita sprememba zakona o energetskem gospodarstvu. Razprava o osnutku zakona je bila v pretežni meri osredotočena na ključna vsebinska vprašanja, ki se nanašajo na 2. člen, ki opredeljuje zadeve posebnega družbenega pomena v energetskem gospodarstvu, na 4. člen, ki določa način uresničevanja posebnega družbenega interesa, na združevanje uporabnikov in izvajalcev v energetske skupnosti in na območju, kjer obstaja za to interes, in s tem v zvezi način delegiranja delegatov v republiško energetske skupnosti, zlasti z območij, kjer ne bo interesa za ustanovitev območnih interesnih skupnosti, na ekonomske odnose in organiziranost energetskega gospodarstva ter na smotrno rabo energije in varstvo okolja.

Glede pripombe o prepletanju zadev posebnega družbenega pomena in javnih pooblastil iz 2. člena osnutka zakona bo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, v kolikor bo to tudi današnja razprava potrdila, izločil tarifni sistem za prodajo energije, pogoje za izdajanje energetske soglasij ter splošne pogoje za dobavo in odjem energije kot javna pooblastila in jih podrobneje razdelal ter zagotovil nadzor nad njimi. Pri ostalih zadevah posebnega družbenega pomena pa bo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlagal dopolnitev 2. člena z obveznim upoštevanjem varstva okolja, kar je tudi v skladu s problemsko konferenco Socialistične zveze delovnih ljudi o ekologiji, varčevanju in energiji ter predlogi iz same razprave.

Osrednje vprašanje razprav je bil 4. člen, ki določa zagotavljanje posebnega družbenega interesa v energetskem gospodarstvu. Ugotovljeno je bilo, da je področje energetskega

gospodarstva za razliko od sedaj veljavnega zakona bolj pod kontrolo države. Le-ta se kaže v opredelitvah dejavnosti posebnega družbenega pomena, vlogi posameznih organov družbenopolitičnih skupnosti pri dajanju različnih soglasij, kakor tudi v določanju pogojev, ki jih morajo izpolnjevati organizacije združenega dela pri organiziranosti na tem področju. Gre za vprašanje primernosti zagotavljanja tega interesa z dajanjem soglasij Izvršnega sveta oziroma Skupščine SR Slovenije za tiste zadeve, za katere Izvršni svet Skupščine ocenjuje, da so odločilnega pomena za poslovanje energetskega gospodarstva in s tem razvojno-energetske politike.

Izvršni svet je pri koncipiranju tega področja izhajal iz dejstva, da je monopol v energetskega gospodarstvu dejstvo, ki ga ni mogoče odpraviti, mogoče pa ga je omejevati ter iz sklepa Skupščine z dne 24.12.1986, ki nalaga Izvršnemu svetu, da mora posebno pozornost posvetiti proučitvi zagotavljanja učinkovitejšega upravnega nadzorstva v zadevah posebnega družbenega pomena, ki ga morajo imeti upravni organi, učinkovitejšega upravnega nadzorstva nad delovanjem energetskega gospodarstva. V tem okviru je posebno v zadevah posebnega družbenega pomena upravnemu organu določiti večjo odgovornost in mu zato z zakonom dati tudi večja pooblastila.

Izvršni svet sprejema sugestije iz razprav, da daje Izvršni svet in ne Skupščina Slovenije, soglasja v zadevi iz 4. člena kot načina zagotavljanja posebnega družbenega interesa v energetskega gospodarstvu, ter da sta prva in 8. točka 4. člena osnutka zakona, ki opredeljujeta obvezno ustanovitev republiške energetske skupnosti oziroma predhodno mnenje izvršnega sveta k imenovanju in razrešitvi poslovnih organov nepotrebni.

Pri ostalih oblikah načina uresničevanja posebnega družbenega interesa, zlasti velja to za 3., 4., 5. in 6. točko 4. člena pa Izvršni svet Skupščine ocenjuje, v skladu z usmeritvami skupščine, da je predlagani način uresničevanja posebnega družbenega interesa v energetskega gospodarstvu primeren.

Glede načina delegiranja delegatov v Republiško energetskega skupnost se poleg predloga iz 7. člena osnutka zakona iz razprave ponuja tudi možnost, da bi bila zbor krajevnih skupnosti ter Zbor združenega dela občinske skupščine, delegatska baza za skupščino energetske skupnosti. Ta predlog bo Izvršni svet v sodelovanju s Socialistično zvezo temeljito preučil, pri dokončnem predlogu pa poiskal najracionalnejšo varianto, seveda upošteva veljavne zakonodaje na tem področju. Dosedanja razprava je potrdila, da naj zakon ne predpisuje obveznega ustanavljanja občinskih energetskega skupnosti in da naj bo ustanavljanje skupnosti prepuščeno zainteresiranim uporabnikom in izvajalcem na določenem območju. Ni pa bilo enotnega menja, ali je v zakonu sploh potrebno opredeljevati občinske energetske skupnosti in njihove naloge glede na to, ad njihovo ustanavljanje ni obvezno. Po oceni izvršnega sveta se je razprava nagibala bolj za to, da se občinske energetske skupnosti v zakonu ne opredeljujejo. Pri opredelitvi tega področja je Izvršni svet izhajal iz sklepa številka 3 z dne 24.6.1987, ki nalaga predlagatelju, da do osnutka zakona doreče tudi pristojnosti do območnih energetskega skupnosti, kjer bodo le-te ustanovljene. Izvršni svet ocenjuje, da

je tudi brez opredelitve neobveznih občinskih energetskih skupnosti možno doseči iste cilje.

V poglavju o ekonomskih odnosih v energetskem gospodarstvu smo izhajali iz dejstva, da so dosedanji ekonomski odnosi v sistemu elektrogospodarstva in premogovništva marsikdaj celo krepili medsebojno nezaupanje med delavci v organizaciji združenega dela, ki so nujno povezani v procesu skupnega proizvoda - to je električne energije. Doslej ustaljeni medsebojni odnosi pri delitvi dohodka "po potrebah" niso spodbujali in ekonomsko pospeševali poslovne učinkovitosti, uveljavljanja družbenih razvojnih interesov ter odgovornosti delavcev za gospodarjenje v organizacijah združenega dela. Sedanja praksa na področju razporejanja skupaj ustvarjenega prihodka ne temelji na planu oziroma predvidenih finančnih kazalcih energetske bilance, zato razporejanje prihodka ni odvisno od jasnih ekonomskih utemeljitev, ampak od dogovora na centralnem delavskem svetu SOZD Elektrogospodarstva Slovenije. To ima negativne ekonomske in družbene posledice, saj delavcev ne spodbuja k boljšemu gospodarjenju z družbenimi sredstvi, vloženimi v energetsko gospodarstvo.

Predlagani normativi in standardi, ki bodo osnova internim cenam proizvodnje električne energije in primarne energije ter prenosa distribucije električne energije, bodo tako tako odražali ekonomske karakteristike investicijskih programov za izgradnjo posameznih energetskih objektov korigirane na normative in standarde za podobne objekte v SFRJ in v tujini. To pomeni, da normativi in standardi ne bodo izhajali iz povprečnih doseženih stroškov v preteklih letih. V odvisnosti od razvojne politike, sprejete v republiški energetski skupnosti ter obstoječega stanja, ki je posledica razvojnih odločitev v preteklosti, bo v okviru republiške energetske skupnosti za določeno obdobje seveda možno dogovoriti odmik od normativov in standardov. Da bi bil omogočena predlagana temeljna načela za urejanje ekonomskih odnosov izpeljati tudi v praksi, je republiška energetska skupnost angažirala inštitut za trženje, ekonomiko in organizacijo ter elektroinštitut Milan Vidmar.

Ker je večina ključnih zadev poslovanja naftno-plinskega gospodarstva urejenih na zvezni ravni od določanja cen surove nafte, zemeljskega plina in naftnih derivatov do razdeljevanja domače in uvožene surove nafte na predelovalne sisteme in zagotavljanje deviz za uvoz, daje jasno zakon temu področju ustrezen poudarek. Tisti del plinskega gospodarstva, ki je samostojen pri določanju cen in svoj položaj, pravice in obveznosti ureja z združevalci sredstev v skupni naložbi za realizacijo programa plinifikacije v naši republiki, v zakonu ni opredeljen, ker Izvršni svet ocenjuje, da je to v tem trenutku edino področje v energetskem gospodarstvu, ki ga uspešno urejuje trg oziroma dogovori neposredno zainteresiranih uporabnikov in izvajalcev. Ta del energetskega gospodarstva bo v republiški energetski skupnosti moral usklajevati le količine zemeljskega plina, razvoj magistralnega plinovoda ter temeljna načela tarifnega sistema in tehnično enotnost dobavnih pogojev. S temeljnimi načeli urejanja dohodkovnih odnosov se v osnutku zakona v skladu s sklepi skupščine opredeljujejo deleži

posameznih subjektov v sistemu, na osnovi katerih bo mogoče ugotavljati čiste račune.

Določbe o dohodkovnih odnosih se bistveno ne razlikujejo od teh, ki jih je Izvršni svet pripravil pri predlogu za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o energetske gospodarstvu, ker nanje tudi ni bilo bistvenih pripomb.

Organiziranost organizacij združenega dela v energetske gospodarstvu se v osnutku zakona bistveno razlikuje od tez, ki jih je izvršni svet skupščine predlagal pri predlogu za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o energetske gospodarstvu. Izvršni svet je na osnovi drugega sklepa skupščine z dne 24.6.1987 ugotovil, da družbeni dogovor o organiziranosti energetskega gospodarstva ne bi zagotovil funkcionalne in učinkovite organiziranosti energetskega gospodarstva zaradi prevelikega števila nivojev odločanja. Družbeni dogovor namreč predvideva poleg obstoječih treh sestavljenih organizacij združenega dela na področju elektrogospodarstva in premogovništva tudi delovno organizacijo inženiring in informatiko, posebno delovno skupnost skupnega pomena ter interno banko za opravljanje opravil oziroma funkcij skupnih vsem trem sestavljenim organizacijam združenega dela. Do smiselno enakih ugotovitev je prišel tudi inštitut za trženje, ekonomiko in organizacijo ITEO s svojo študijo o organiziranosti sistema elektrogospodarstva in premogovništva.

Natančnejše predpisovanje meril in kriterijev za organizacijo združenega dela bi lahko zaviralo poslovnost in učinkovitost delovanja sistema ter hkrati povzročalo nezainteresiranost izvajalcev za boljšo organizacijo. Zato je izvršni svet sledil sklepu skupščine in vgradil v osnutek zakona tiste pogoje, ki bodo organizacije združenega dela silili k večji poslovni učinkovitosti in racionalnejši organiziranosti.

Več o usklajenosti med organizacijami združenega dela v novi organiziranosti energetskega gospodarstva bodo lahko sami predstavili predstavniki izvajalcev, ki so tu prisotni in katere je skupščina zadolžila, da se medsebojno uskladijo v okviru republiške energetske skupnosti.

Glavni regulator smotrne rabe energije so cene in standardi za proizvode, ki se oblikujejo na zvezni ravni. To je tudi razlog, da predlagatelj tega dela smotrne rabe ni opredelil. Ne glede na to pa Izvršni svet skupščine Slovenije predlaga nekatere novosti na tem področju, od katerih je mogoče pričakovati učinke - to velja za osmo alineo 6. člena osnutka zakona, ki zavezuje uporabnike in izvajalce, da zagotovijo sprejemu enotnega programa investicij za gradnjo in rekonstrukcijo energetske objektov in druge naložbe za smotrno rabo energije.

Naslednja novost, ki je bila poudarjena tudi v razpravi o predlogu za izdajo sprememb in dopolnitev zakona, ki pa še ni dovolj razdelana, so energetska soglasja, ki jih bo uporabnik proti povračilu vrnil dobavitelju energije oziroma drugemu uporabniku, če bo to tehnično tehnološko mogoče, za kar bo moral dati soglasje dobavitelj. V ta namen bo izvršni svet skupščine do predloga zakona dopolnil četrto alineo 6. člena sedmega poglavja osnutka zakona.

Tovarišice in tovariši! Dovolite mi, da ob zaključku kratkega prikaza vsebine nekaterih dilem ter predlaganih smeri

razreševanja problemov v predloženem osnutku zakona poudarim, da je vsestranska obravnava osnutka zakona potrdila pomembnost tega akta ter njegovo neobhodnost za nadaljnjo usmeritev urejanja ekonomskih odnosov ter s tem povezano organiziranost na področju energetskega gospodarstva, zlasti pa tudi realizacijo zaključkov problemske konference o energiji, ekologiji in varčevanju.

Predlagam, da se predloženi osnutek zakona sprejme in zadolži predlagatelja, da na osnovi predloženih pripomb, stališč in dopolnitev pripravi predlog zakona. Hvala.

PRESEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala, tovariš Saviozzi. Preden bi prešli na razpravo, bi vas opozorila na nekaj vprašanj. Iz poročila Zakonodajno-pravne komisije in Komisije za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu in kasneje tudi iz ostalih poročil - tudi našega Odbora za družbenoekonomske odnose in družbenopolitični sistem - izhaja, da je vrsta odprtih sistemskih vprašanj v zvezi s tem zakonom. To kažejo tudi pripombe v ostalih delovnih telesih ostalih dveh zborov. Zato predlagamo predsedniki vseh treh zborov delegatom, da danes ne sprejemamo nobenega zaključnega dokumenta, ampak da predvsem omogočimo delegatom razpravo, izražanje dodatnih stališč, pomislekov in predlogov ter da skupaj oblikujemo medzborovsko skupino delegatov, ki bi pripravila zaključni dokument za odločanje v skupščini. Pri tem gre naš predlog v to smer - če se bomo seveda okoli tega kasneje tudi zedinili - da bi Izvršni svet do vseh pripomb pripravil svoj pregled ter da bi skupina tudi presodila, ali je mogoče ta osnutek dodelati ter je tako lahko zadostna podlaga za pripravo predloga, ali pa je potrebno pripravljati nove osnutke. Zato predlagam, da to sugestijo predsednikov zborov sprejmete ter da danes opravimo samo razpravo.

Soglašate s takim pristopom na današnji seji? (Da.) Potem bi jaz predlagala, da preidemo kar na razpravo. Sprašujem najprej, če želi besedo kateri od poročevalcev delovnih teles? (Ne želi.) Potem pa prosim tovariša Kržana iz republiške energetske skupnosti, če bi prvi prevzel besedo. Prosim.

VINKO KRŽAN: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite, da spregovorim par besed, kaj mislijo o tem osnutku zakona republiška energetska skupnost oziroma njeni delegati. V drugem delu pa bi na kratko poročal tudi o izvajanju stališč in sklepov, ki jih je sprejela republiška skupščina sredi lanskega leta ter o izvajanju stališč in sklepov skupščin samoupravnih interesnih skupnosti energetskega gospodarstva.

Delegati skupščine republiške energetske skupnosti kot tudi delegati skupščin obeh posebnih energetske skupnosti so na svojih sejah obravnavali predlagani osnutek zakona o energetske gospodarstvu in o njem sprejeli stališča in pripombe. Odločno podpiramo prizadevanja, da se na področju energetskega gospodarstva vzpostavijo oziroma uredijo pogoji, ki bodo zagotovili njegovo ekonomsko, racionalno in tehnološko uspešno poslovanje. S tem ciljem smo tudi obravnavali predlagani osnutek zakona o energetske gospodarstvu, na katerega vam posredujemo pomembnejše pripombe.

V predlaganem osnutku zakona so v 4. členu opredeljeni načini, s katerimi se zagotavlja poseben družbeni interes v energetskega gospodarstvu. Pri tem je izredno poudarjena nadzorna funkcija skupščine SRS in republiških upravnih organov pri izvajanju zadev posebnega družbenega pomena v energetskega gospodarstvu. Zato se bo v razpravi o osnutku zakona potrebno jasno opredeliti, ali želimo, da postanejo organizacije združenega dela s področja energetskega gospodarstva enakopravni gospodarski subjekti ali ne.

V osnutku zakona predlagamo obvezno združevanje uporabnikov in izvajalcev v eno republiško energetskega skupnost, kar po našem mnenju pomeni smotrnejšo obliko dogovarjanja. Seveda pa bo potrebno v novi obliki republiške energetske skupnosti vzpostaviti take odnose, da bo zagotovljeno kvalitetno dogovarjanje in odločanje tako o specifičnostih posameznih energetskega dejavnosti kot o celotnem energetskega gospodarstvu.

Kjer osnutek zakona predvideva le fakultativno možnost ustanavljanja območnih energetskega skupnosti in to v primeru, če je izražen interes uporabnikov in izvajalcev na določenem območju, bi bilo treba v zakonu opredeliti, kakšen mora biti ta interes, to pa predvsem zato, da ne bi prihajalo do nesmotrnega ustanavljanja območnih energetskega skupnosti, ki s svojim delovanjem ne bodo opravičile svojega obstoja. Kjer pa se bodo območne energetske skupnosti ustanovile, je potrebno z zakonom zagotoviti pogoje za njihovo delovanje.

Povsem nedodelano je področje delegiranja delegatov uporabnikov v republiško energetskega skupnost. S pomočjo pristojnih organov SZDL ga bo potrebno temeljito dopolniti. Stališče energetskega skupnosti je, da naj bi strokovna opravila za republiško energetskega skupnost opravila delovna skupnost kot je predvideno v varianti 8. člena in ne pristojen republiški upravni organ.

Osnutek zakona v zadnjem odstavku 9. člena določa, da se s samoupravnim sporazumom o ustanovitvi republiške energetskega skupnosti uredi položaj, pravice in obveznosti združevanja sredstev v skupno naložbo za realizacijo programa klasifikacije v SR Sloveniji. Čeprav osnutek zakona prepušča ureditev tega vprašanja energetskega skupnosti, pa je treba na tem mestu poudariti, da je združevalcem sredstev v skupno naložbo potrebno zagotoviti specifičen položaj v okviru republiške energetskega skupnosti v tolikšni meri, da njihove originalne pravice ne bodo prikrajšane. Da bodo zagotovljeni pogoji tudi za plinskega gospodarstvo, bo to sestavni del enotnega energetskega gospodarstva.

V ekonomskega odnose v energetskega gospodarstvu je potrebno vnesti več tržnega mehanizma in poslovnosti. Z večjo spodbudo izvajalcev si je potrebno prizadevati, da se delitev skupnega prihodka v čim večji meri ureja na podlagi družbeno verificiranih normativov in standardov. Jasno naj se tudi opredeli interne cene. V poglavje o ekonomskih odnosih je potrebno vgraditi določbe, s katerimi bo opredeljeno ukrepanje v primeru, če se letni planski akt ne uresničuje v sprejetem količinskem in finančnem obsegu ter določbe, ki bodo opredeljevale odgovornost v primerih, kadar so odmiki od načrtovanih ciljev v energetiki posledica subjektivnih napak.

Ekološka odgovornost za racionalno organiziranost energetskega gospodarstva je na strani izvajalcev, vendar pa je poglavje organiziranosti v osnutku zakona potrebno dopolniti tako, da bodo zajete tudi tiste organizacije združenega dela s področja naftno-plinskega gospodarstva, ki se povezujejo v dve sestavljeni organizaciji združenega dela, to je INA in Petrol.

Ugotavljamo, da je poglavje o smotrni rabi energije skromen odraz družbene klime, ki je prišla do izraza na problemski konferenci SZDL "Ekologija, energija, varčevanje". Zaradi oblikovanja boljše vsebine tega poglavja naj predlagatelj zakona pritegne k sodelovanju nosilce aktivnosti s tega področja na problemski konferenci. Upoštevati pa je potrebno dejstvo, da racionalne rabe energije ne bo mogoče doseči le z administrativnimi prijemi, temveč predvsem s stimulacijo porabnikov.

V razpravi o osnutku zakona o energetskega gospodarstvu je potrebno posvetiti pozornost poglavju o energetskega soglasju, kot je navedel že tovariš Saviozzi. Vprašanje je tudi, ali je energetske soglasje lahko zamenljivo. V energetske skupnostih menimo, da podrobna razdelava te problematike sodi v izvedbeni akt.

Republiška energetska skupnost in izvajalska organizacija združene4ga dela s o v okviru izpolnjevanja operativnega načrta za izvajanje ugotovitev in sklepov Skupščine SR Slovenije s področja energetskega gospodarstva naročile pri znanstveno-raziskovalnih inštitucijah več analiz kot strokovno podporo za zakonske in izvedbene rešitve s področja energetskega gospodarstva. Ne bi našteval, katere študije smo naročili. V letu 1987 je bila dosežena družbena verifikacija metodologije za vrednotenje energetske bilance, ki je bila že delno uporabljena pri vrednotenju za leto 1988. Tako ovrednotena energetska bilanca pa je bila podlaga za razreševanje ekonomskega položaja elektrogospodarstva in premogovništva v posebni samoupravni interesni skupnosti za elektrogospodarstvo in premogovništvo. Ekonomski položaj elektrogospodarstva in premogovništva v letu 1987 ni bistveno odstopal od predhodnih let. Značilni karakteristiki sta bili nadaljevanje administrativno zadrževanje cen ter povečana neli kvidnost kot posledica večletnega obdobja hudih motenj v zaposlovanju. Formalno in kratkoročno je bilo torej leto 1987 sicer zaključeno brez nepokrite izgube, vsebinsko pa se težko gospodarsko stanje nadaljuje in ogroža poslovanje in razvoj. zato je treba tudi v energetske bilanci za leto 1988 in ukrepe za izvajanje smatrati v tistem delu, ki se tiče ekonomskega in finančnega položaja elektrogospodarstva in premogovništva za izhod v sili.

Ključno vprašanje so še vedno cene električne energije in premoga, saj stalna podhranjenost teh dejavnosti resno ogroža zanesljivost preskrbe z energijo. Samoupravne interesne skupnosti energetike SR Slovenije so v okviru delovnega programa za pripravo sprememb in dopolnitev dolgoročnega in srednjeročnega plana pospešile izdelavo raziskav oziroma študij, katerih izsledki bi lahko pripomogli pri izdelavi analiz razvojnih možnosti do leta 2000. Kot izhodišče za spremembo planskih aktov so služili tudi zaključki problemske konference Ekologija, energija, varčevanje in doseženi rezultati pri izvajanju plana tekočega srednjeročja.

Ekološka sanacija energetskih objektov bo potekala dalj časa in predstavlja po materialni plati ne samo konkurenta pri porabi sredstev za nove objekte, ampak celo za revitalizacijo in tehnično rekonstrukcijo nekaterih proizvodnih objektov, ki se bližajo izteku svojega delovanja.

V prihodnje bodo poslovni sistemi skupaj z združevalci sredstev bolj tekoče preverjali realizacijo planskih zadolžitev in s spremembami planskih dokumentov, ki so v pripravi omogočili elastičnejše prilagajanje spremenjenim razmeram na področju tehnoloških izsledkov za ekološko sanacijo in racionalnejšo rabo energije, kakor razpoložljivemu obsegu denarja, ki je znatno manjši od potreb, ki jih narekuje sedanja gospodarska struktura.

Te aktivnosti republiških energetskih skupnosti so del naporov za povečanje učinkovitosti in gospodarnosti energetskega gospodarstva s poudarkom na planiranju interesov in dogovarjanju ter uveljavljanju ekonomskih zakonitosti.

PRESEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala, tovariš Kržan. Kdo želi razpravljati? Tovariš Danijel Božič.

DANIJEL BOŽIČ: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Poročal bi o dogajanju na včerajšnji seji predsedstva, kjer smo obravnavali osnutek zakona. Predsedstvo ocenjuje, da osnutek delno sloni na razvojni strategiji, ki smo jo opredelili in ki jo je o predelila problemska konferenca SZDL ter da so delno že upoštevane pripombe, ki smo jih v mladinski organizaciji oblikovali v prejšnjih fazah javne razprave o oblikovanju novega zakona o energetskem gospodarstvu. Hkrati je k osnutku zakona oblikovalo naslednja stališča in pripombe:

Prvič: Da se zagotovi širši družbeni vpliv v energetskem gospodarstvu, naj Skupščina SR Slovenije daje soglasje tudi k srednjeročnim in dolgoročnim planom republiške energetske skupnosti in ne samo k letnim.

Drugič: Ker je smotrna in racionalna raba energije interes, ki je glede na ugotovitve problemske konference in tudi na osnovi sedanjih srednjeročnih in dolgoročnih planskih aktov verificirano kot poseben in ključni družbeni interes v energetiki, predlagamo, da republiška energetska skupnost programe smotrne in racionalne rabe energije prikaže kot posebni del planskih aktov, h katerim naj ravno tako daje Skupščina SR Slovenije svoje soglasje.

Tretjič: Energetsko soglasje naj se v zakonu opredeli kot ekonomsko planska kategorija in kot posebna oblika vrednostnega papirja, s katerim se lahko prosto trguje v okviru tehničnih in tehnoloških meja energetskega sistema. Energetsko soglasje mora imeti svojo ceno, ki zagotavlja vsaj večinsko pokritje stroškov izgradnje novih energetskih zmogljivosti in mora predstavljati enega izmed glavnih virov za pridobivanje sredstev za razširjeno reprodukcijo energetskega gospodarstva. Kriterije za določitev minimalne višine deleža investicije v enoto nove energetske moči, ki ga pokrije cena energetskega soglasja naj določijo republiški upravni organi, pristojni za energetiko, višino deleža pa republiška energetska skupnost. Kriterije za določitev minimalne cene energetskega soglasja pri njegovi

prodaji naj ravno tako določi pristojen republiški upravni organ, najnižjo višino cene pa republiška energetska skupnost. Kupna moč izdanih energetskih soglasij mora biti usklajena z razpoložljivo močjo elektrogospodarskega sistema.

Četrtrič: Kot dodatni kriterij za organiziranost OZD elektrogospodarske dejavnosti naj se opredeli organizacijska in dohodkovna samostojnost OZD, ki opravljajo prenos in distribucijo električne energije od njenih proizvajalcev. S tem bi bilo omogočeno oblikovanje prenosne in distribucijske elektroenergetske mreže kot javne mreže, ki bi bila neodvisna od proizvajalcev energije. To je tudi eden izmed predpogojev za oblikovanje trga energetskih soglasij. V zakonu naj se ne omejuje pravica občanov, zasebnikov in civilno pravnih oseb, to se pravi individualnih proizvajalcev, pri izgradnji lastnih elektroenergetskih proizvodnih objektov. Zahteva pa naj se njihova usklajenost s planskimi akti republiške energetske skupnosti. Samostojno in avtonomno zadovoljevanje lastnih potreb je ena izmed osnovnih državljskih pravic, ki je v tem primeru ni smiselno omejevati. Pogoji, da delovne organizacije energetskih dejavnosti prevzamejo električno energijo proizvedeno od občanov, zasebnikov in civilno pravnih oseb naj bodo zgolj tehnična in tehnološka skladnost elektroenergetskih sistemov, planska opredelitev, kolikšna naj bo minimalna količina odkupljene električne energije. Kriterije za ugotavljanje tehnično-tehnološke skladnosti naj predpiše republiški upravni organ, pristojen za energetiko. Republiška energetska skupnost pa naj v svojih planskih aktih obvezno planira odkup električne energije od občanov, zasebnikov in civilno pravnih oseb.

Šestič: Da omogočimo jasno artikuliranje različnih interesov uporabnikov od velikih na neposrednem odjemu do gospodinjstev naj bo zbor uporabnikov republiške energetske skupnosti organiziran večdomno oziroma na nek specifičen način, skladno z različnimi kategorijami uporabnikov. V zboru izvajalcev naj bodo zastopani tudi individualni proizvajalci električne energije občani, zasebniki in civilno-pravne osebe. Energetska skupnost je sedaj organizirana tako, da ima močen monopolni trust proizvajalcev in na drugi strani popolnoma razbit protizbor uporabnikov. In tu bi bilo treba poiskati še nekatere, verjetno boljše rešitve, ki bi to nesorazmerje spremenile, da ne bi bilo samoupravljanje samo farsa oziroma svobodno dogovarjanje in menjava dela.

Sedmič: Republiški energetske skupnosti naj se v planskem procesu zakonsko naloži, da mora pri oblikovanju razvoja energetskega gospodarstva posebno pri obnovi in razširjeni reprodukciji obvezno upoštevati okolje kot naravno in ekonomsko dobrino posebnega pomena in kot omejitveni faktor razvoja. V temeljih plana republiške energetske skupnosti naj bodo opredeljene tudi tiste sanacije ekoloških škod, ki jih povzroča energetska skupnost.

Osmič: Cene električne energije morajo sloneti tudi na ekoloških stroških produkcije, ki jih mora cena zajeti v polni meri.

Devetič: Ker ni osnov za odločanje o alternativni v 8. členu osnutka zakona, ki opredeljuje način organiziranja

strokovne službe v republiški energetske skupnosti, predlagamo predlagatelju, da do faze predloga posreduje ustrezne ocene, ki naj odgovorijo na vprašanje:

- kolikšna je razlika v višini stroškov družbene režije v republiški energetske skupnosti med dvema variantama,
- in koliko vsaka varianta omogoča ali onemogoča javni nadzor nad delom strokovnih služb in otežkoča oblikovanje neformalnih centrov moči. Hvala lepa.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala, tovariš Danijel Božič. Slišali smo vrsto dodatnih predlogov in mnenja, ki jih bo treba proučiti ravno v skupini, še zlasti, ker so si nekatera nasprotujoča. Prosim, tovariš Soršak.

SLAVKO SORŠAK: Tovarišice in tovariši delegati! Najpomembnejši del energetskega zakona je zagotovo tisti, ki govori o elektrogospodarstvu in zato je tudi moja razprava namenjena predvsem temu delu zakona.

Zakon bi moral najti ustrezno pravno razmerje med dvema segmentoma in sicer: razmerje med omejitvijo monopolnega položaja elektrogospodarstva ter interesa za kvalitetno in poceni energijo ter ekološko najbolj čisto proizvodnjo energije na eni strani ter samostojnostjo in tržnostjo gospodarskih subjektov elektrogospodarstva na drugi strani. Gre predvsem za to, da se najde prava mera vpliva države in uporabnikov. Organiziranost mora še naprej ostati predvsem stvar delovnih ljudi, ki pa bi morali upoštevati interese družbe, prava mera vpliva se mora zagotoviti pri nadaljevanju tehnološkega sistema kot enotnega sistema v prostoru republike in Jugoslavije in pri ekonomskih razmerjih, zlasti pa notranje prestrukturiranje ekonomskih odnosov v celotni verigi, predvsem odnos med premogovniki in elektrarnami in opredelitev do politike cen.

V vseh teh vprašanjih imamo že kar bogate lastne izkušnje, pri tem pa seveda ne gre prezreti rešitve, ki jih imajo nekatere druge države. Vsaka namreč na svoj določen način vpliva na elektrogospodarstvo.

Zagotovo je temeljno in najtežje vprašanje ekonomsko. Zadeva predvsem pravo ekonomsko ceno energije, kar je predpogoj vsake tržne ekonomije. Ta cena v preteklosti ni bila prava. Mnogi ekonomisti trdijo, da celotna gospodarska ekonomska zagata izhaja iz disproporcij vhodnih cen surovine in energije, kar seveda popači pravo podobo cene končnega izdelka. Še vedno velja prepričanje, da je treba cene električne energije držati na najnižji možni točki. Posledice tega so zagotovo večstranske. Ustvarja se izguba, ki jo mora družba na koncu leta vedno pokriti, običajno seveda na različne načine in veliko nezadovoljstva tistih, ki morajo plačati. Delavci v elektrogospodarstvu nosijo posledice, za katere največkrat niso odgovorni, kar seveda ustvarja med delavci tega gospodarstva v tem trenutku tudi nezadovoljstvo. Tudi v tem trenutku se postavlja temeljno vprašanje, katera cena električne energije je ekonomsko upravičena. Ali je to cena, ki je odvisna od kogarkoli, ugotavlja elektrogospodarstvo, ali je to cena prostega seštevanja stroškov vseh, ki delujejo v proizvodnji

energije, ali naj cena vsebuje le pokritje stroškov, enostavno reprodukcijo ali še kaj drugega.

Mislím, da so temeljne smeri jasne. Glavni princip formiranja cene temelji na normativih in standardih, kar je med drugim veljalo že do sedaj. Standardi in normativi ne bi smeli dopuščati prevelike elastičnosti in naslanjati bi se morali na podobne standarde in normative v razvitem svetu. Kar zadeva ceno električne energije pa je že nekaj časa jasno, da cena mora pokriti enostavno reprodukcijo v celoti in del razširjene, kajti tako govori tudi dolgoročni plan ekonomske stabilizacije.

Poseben problem predstavljajo ekonomska razmerja med različnimi proizvajalci energije in sicer med hidroelektrarnami in termoelektrarnami ter termoelektrarnami in jedrsko elektrarno.

Delavci nimajo kakšnega posebnega vpliva na to, s kakšno tehnologijo proizvajajo energijo. Zato jim tudi ne gre pravica do prirodne rente. Če ta renta komu gre, potem gre prostoru, ki je zaradi tega objekta ekološko ali kako drugače prizadet. Temeljni princip pri vrednotenju dela delavcev je po občem pravilu delavčev prispevek k proizvodnji in k smotrnemu upravljanju z družbeno lastnino, ki se seveda v elektrogospodarstvu kaže na mnoge specifične načine. To so po mojem zagotovo vprašanja, ki sodijo v dogovarjanje gospodarskih subjektov samih.

Delovna telesa so dala veliko kvalitetnih pripomb. V strokovni javnosti je bilo tudi precej razprav o nekaterih rešitvah, ki so v tem zakonu. Nekatero razpravo so tudi kritične do tega osnutka. Zato se pridružujem mnenjem, da s predlogom ne bi hiteli, ampak bi si vzeli čas, saj vprašanja še vedno niso jasna in bi jih bilo potrebno strokovno in politično razčistiti.

PRESEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala, tovariš Soršak. Kdo želi še razpravljati? (Nihče.) Potem predlagam sklep, ki ga moramo formalno sprejeti z naslednjo vsebino: "Sklepanje o osnutku zakona o energetske gospodarstvu se odloži. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije naj do konca meseca marca prouči pripombe, predloge in stališča delovnih teles zborov in skupščine, skupin delegatov in drugih organov in organizacij ter celotno razpravo na sejah zborov, se do njih opredeli in skupini delegatov za pripravo sklepa k osnutku zakona o energetske gospodarstvu posreduje svoja stališča. Pri tem naj izhaja iz sprejetih stališč in sklepov, ki jih je Skupščina Slovenije sprejela dne 26. decembra 1986 in 24. junija 1987 ob obravnavi problematike elektrogospodarstva.

Skupina delegatov naj na podlagi stališč Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, vseh pripomb in predlogov pripravi predlog sklepa oziroma stališč k osnutku zakona in ga predloži zborom na eno od prihodnjih sej."

V skupino delegatov predlagam, da imenujemo naslednje delegate: Jožeta Korinška, Željka Ciglerja in Jankota Golaža, ki je sicer član našega odbora, ne pa član zbora, deluje pa aktivno v odboru.

Pri delu skupine delegatov naj sodelujejo tudi predstavniki Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije in Samoupravne interesne skupnosti elektrogospodarstva SR Slovenije.

Predlagam, da o tem sklepu glasujemo.

Kdo je za? (Vsi delegati.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel ta sklep.

Sedaj pa bi prišli na 7. TOČKO DNEVNEGA REDA - OBRAVNAVA INFORMACIJE IZVRŠNEGA SVETA SKUPŠČINE SR SLOVENIJE O PROBLEMATIKI IZPOLNJEVANJA OBVEZNOSTI SOCIALISTIČNE REPUBLIKE SLOVENIJE DO SKLADA FEDERACIJE ZA KREDITIRANJE HITREJŠEGA RAZVOJA GOSPODARSKO MANJ RAZVITIH REPUBLIK IN AVTONOMNE POKRAJINE KOSOVO ZA LETO 1987.

Predstavnika Izvršnega sveta na tej seji sta tovariša Milivoj Samar, predsednik Republiškega komiteta za družbeno planiranje in tovariš Miroslav Zemljič, namestnik republiškega sekretarja za finance.

Informacijo smo poslušali, mislim, da je bila precej odmevna, predlagam, da začnemo z razpravo. Prosim, kdo želi razpravljati? Tovariš Marjan Jelen, prosim!

MARJAN JELEN: Želel bi postaviti delegatsko vprašanje. Pred dvema mesecema smo se borili za družbene dejavnosti in za njihovo zaostajanje. Takrat je bil temeljni argument, da moramo povečati akumulativno sposobnost gospodarstva. Ob teh dveh mesecih so vsi delavci in vodilni delavci volili, da zajedajo ta prispevek v akumulativno sposobnost, da gre v teh primerih za neprimerno povečanje zavzetosti Izvršnega sveta, da bi branil isto akumulativno sposobnost. Vemo, kam smo prišli z družbenimi dejavnostmi. Po informaciji, ki smo jo danes slišali, so vzroki pretežno izven republike. Velik del pristojnosti pa je tudi znotraj republike, saj je za metodologijo odgovorna republika, pa tudi republiški sekretar za finance ima določene pristojnosti, da lahko posega in ublaži nastalo situacijo. V informaciji je tudi zapisano, da se je obveznost v globalu povečala za trikrat po podatkih, ki jih je zbrala Gospodarska zbornica občine iz ljubljanskega območja, nimam pa slovenskih podatkov. Ti podatki so verjetno precej višji. Navedel bi nekaj primerov: TOZD Mercator ima indeks 544, Tosama Domžale je indeks 526, Stol Kamnik indeks 409, Tobačna tovarna Ljubljana indeks 1292, Avtomontaža TOZD TGM indeks 700. Tu gre za izjemno velika sredstva, ki presegajo stopnjo inflacije in realno veliko več pomenijo. Iz navedenega izhaja, da je previsok delež republike Slovenije v skupni obveznosti SFRJ zaradi različne metodologije ugotavljanja družbenega proizvoda ter da je neustrezna republiška zakonodaja in predpisi, ki urejajo obveznosti za nerazvite znotraj republike. To velja za stopnje, neustrezno in celo v nasprotju z zakonom o prihodku in dohodku je opredeljena akumulacija, pa tudi osnova za obračun akumulacije. Samo v naši republiki se kot osnova upošteva revaloriziran poslovni sklad. Obračunane obveznosti so povsod mnogo višje od inflacije. Tako gre za veliko realno povečanje, zato bi kazalo hitreje ukrepati. Hvala lepa.

PRESEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala lepa!

TONE PAVČEK: Nič novega ne bom govoril. To smo že dostikrat slišali. Danes, ko smo to poročilo poslušali, je čas, da rečemo bobu bob.

V prejšnji točki smo govorili o sposobnosti jugoslovanske družbe poravnati svoje dolgove. Treba pa bi bilo tudi govoriti o sposobnosti slovenske družbe za poravnavanje svojih obveznosti do federacije in do nerazvitih. Če je 1,56 družbenega proizvoda tisto normalno, kar je vprašljivo.

Popolnoma se strinjam z mnenjem, da je osnova za izračun globalnih obveznosti, ki naj bi bil določen na osnovi družbenega proizvoda, vprašljiva. To vprašanje je potrebno ponovno postaviti, saj gre za normalni ekonomski skupni razvoj Jugoslavije tudi ob skupnem vlaganju Slovenije, slovenskih organizacij združenega dela in drugih organizacij in skupnosti na področju nerazvitih.

Vendar je to postranska stvar, o čemer sem mislil govoriti. Strinjam se, da je treba ta osnovni izračun dati pod vprašaj ter iti na nove izračune in obračune.

Tisto, kar mislim predlagati je, gre v drugi smeri in sicer ne v smeri večje lastne odgovornosti za svoj lastni razvoj. Poudarjamo to in se mi zdi, da je to ključ tudi za razumevanje slovenske situacije. Če bomo preveč mislili na tako imenovani skupni razvoj, za katerega pa nismo prepričani, da je to res tako razvojno utemeljeno in vidno, potem res zanemarjamo predvsem tisto prvo predpostavko, skrb za svoj lasten razvoj.

Zato predlagam Izvršnemu svetu, ki po svoji osnovni funkciji mora bedeti nad stanjem in razvojem vseh družbenoekonomskih in ostalih gibanj na področju Socialistične republike Slovenije, da razišče in prouči upravičenost ali se Socialistična republika Slovenija lahko proglasi za nezmožno poravnati take, napačno izračunane obveznosti do nerazvitih področij in federacije, če noče škoditi svojemu nadaljevanju normalnemu razvoju.

Raziskati bi bilo potrebno realne gospodarske možnosti Slovenije za lasten razvoj, ki bi bil in je primeren za sedanji čas in za geopolitično lego in za sedanje doseženo stanje republike Slovenije. Če analize tako pokažejo, moramo storiti vse za ustavitev že po mojem vidnega drsenja navzdol v razvoju. To drsenje v razvoju in zaostajanje je očitno ne samo v 5%-nem padcu proizvodnje, je tudi v padanju osebnih dohodkov in v drugih padcih, ne nazadnje tudi v naši nataliteti. To drsenje navzdol lahko povzroči, da gre tudi Slovenija med nerazvite.

Politika, ki je taka, da damo vse od sebe za večjo poslovno svobodo in učinkovitost na vseh področjih in damo vse od sebe za večjo samostojnost SR Slovenije ter za njeno odgovornost, za njen lastni razvoj, pomeni po moje tudi, da vsega od sebe vendarle ne damo za tako pomoč, ki skoraj po pol stoletja ne kaže kakšnih bistvenih koristi. Zato predlagam, da se ugotovi ter da Slovenija začne postopek in zahteva spremembo planskih aktov srednjeročnega razvoja Jugoslavije do leta 1990, zlasti tistih postavk, za katere je Slovenije po tem srednjeročnem obračunu obvezna, da jih daje.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala lepa. Prosim, tovariš Marjan Lenarčič.

MARJAN LENARČIČ: Mene so podatki iz poročila tovariša sekretarja za finance presenetili. Strinjam se s predgovorniki, ki predlagajo, da se ta sredstva za pomoč manj razvitim območjem pri nas postavijo pod vprašaj, da gre za v bolj objektivno izračunan in dognan način zajemanja sredstev akumulacije v razvitejših sredinah naše države. Nekje so vendarle meje zmožnosti gospodarstva, zlasti ob dejstvu, da se v nekaterih območjih, ki so manj razvita s temi sredstvi, zapravlja v zgrešene investicije, da nihče za te stvari ne odgovarja, terjajo pa nove in nove naloge in sredstva za pomoč.

Ob sprejemanju izrednih ukrepov smo pristali v nekem smislu na socializacijo enega dela teh dolgov. To je tudi pomoč nerazvitim za razreševanje njihovih razvojnih problemov. Ob tem se postavlja nekaj vprašanj. Ali so vse SR in SAP izpolnile v celoti svoje obveznosti do sklada ali ne. To manjka v informaciji Republiškega sekretariata za finance.

Nadaljnje vprašanje je, kako je mogoče, da zvezna statistika izkazuje za 10% višji družbeni proizvod SR Slovenije za preteklo leto, kot naša slovenska statistika in da na tej podlagi bazirajo prispevki federaciji. Ne samo za sklad za hitrejšo razvojnost razvitih, ampak tudi za celotne potrebe jugoslovanske socialistične samoupravne skupnosti.

Postavlja pa se tudi vprašanje, kakšno je razmerje vplačil Slovenije v odnosu na druge socialistične republike in pokrajine. Ali so ta razmerja objektivna ali niso. Zato bi kazalo, da bi se ti podatki, ki smo jih danes slišali v uvodni besedi, še nekoliko dopolnili, da na naslednji seji slišimo podrobnejše podatke, kje smo in kaj res zmoremo. Nerazumno bi bilo, da bi pristajali na takšne dajatve, da morajo organizacije skoraj vso svoj letno akumulacijo prispevati v te sklade, same pa nimajo niti za osebne dohodke in za reševanje razvojnih problemov.

PRESEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala lepa. Prosim, tovariš Miran Potrč.

MIRAN POTRČ: Tovarišice in tovariši! Jaz mislim, da je prav, da pobudo, ki je bila dana iz vrste skupin delegatov, da se ta tematika obravnava. Tako smo se dogovorili z Izvršnim svetom, da uvodoma poda oceno in da jo izkoristimo za temeljitejšo oceno vrste vprašanj, ki se s tem v zvezi postavljajo.

Edina moja želja za to razpravo je, da po svojem poznavanju stvari opozorim na nekaj skupin vprašanj, ki bi jih po mojem bilo potrebno obravnavati veliko bolj skrbno in objektivno, kot smo doslej naredili, pa tudi veliko bolj skrbno in objektivno, kot je to narejeno v današnjem poročilu. Predlagam, da poročilo obravnavamo, da pa si vzamemo čas v delovnih telesih in v zborih, da res najtemeljiteje ves kompleks vprašanj ponovno obdelamo, da bi potem sprejeli pravilno odločitev. Mislim pa, da bi kakršnakoli prenapla odločitev v to ali v drugo smer bila slaba. Strinjam se, da je prav, da ne bežimo od tega, da poskušamo skupaj ugotavljati, ali je delež 1,56% od družbenega proizvoda gospodarstva v današnjih razmerah ustrezen ali ne, predvsem pa, da ob tem dodatno razmišljamo o treh stvareh:

1. O vprašanju metodologije ugotavljanja družbenega proizvoda, kar bo lahko precizneje naredil Samar. Jaz pa vas bi samo obvestil, da so delegati Skupščine Slovenije sprožili to problematiko v Skupščini Sklada za nerazvite, v Odboru za nerazvite Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ in da sem jaz na podlagi teh informacij, ki sem jih dobil, pisal delegatom v Zveznem zboru (ker gre za akte, ki jih sprejema Zvezni zbor) in jim svetoval, da dajo pobudo, da se obdela problematika statistične metodologije in osnov za ugotavljanje družbenega proizvoda od "a do ž" in v nekem krajšem času ugotovi, kaj je res in kaj ne. Mislim, da je to nujno potrebno zato, ker je slabo, da imamo polovične informacije. Delegati v zboru republik in pokrajin smo prav v zvezi s to tematiko postavljali vrsto vprašanj in dobivali vrsto odgovorov. Med drugim tudi uradnih odgovorov o tem, da se vojna industrija upošteva v družbenem proizvodu, na drugi strani pa je rečeno, da ne. Uradnih odgovorov o tem, da so določeni problemi pri ugotavljanju družbenega proizvoda v zasebnem sektorju, posebej v kmetijstvu, vendar da so takšni, da po enotni metodologiji vsake republike in pokrajine pač na nek način ugotavljamo. Da so določeni problemi pri organizacijah, ki še niso konstituiranje. Po mojem obstojajo štiri vprašanja, ki so temeljna pri ugotavljanju:

1. Mislim, da bi bilo prav, da dobimo celovitejše podatke o tem, kakšno je faktično stanje v razvoju ali v ne razvoju republik in pokrajin v Jugoslaviji, pa tudi glede obveznosti ali pa ne obveznosti, ki jih ima ne samo Slovenija, ampak jih imajo tudi druge republike in pokrajine za uresničevanje skupnih funkcij v federaciji po isti metodologiji.

Tako glede na družbeni proizvod na proizvodnjo, na poslovna sredstva, na zaposlene. Tiste podatke, ki so pač relevantni. Ker obravnavati to izključno samo iz vidika Slovenije je resnica za Slovenijo. Obravnavati kot celoto je pa resnica za celoto. Mi pa potrebujemo celoto, ker drugače ne bomo znali problema oceniti objektivno. Vendarle mislim, da je kljub temu nek napredek narejen, gotovo zadosten. Ampak reči, da v tem času ni nobenega napredka tudi na Kosovu, to seveda ne gre. Lahko pa, da je šel v napačno smer.

2. V zvezi s tem mislim, da moramo najresneje predvsem postaviti vprašanje, ki je že v teku, ne samo višine, ampak tudi načinov združevanja prav zato, da bi dosegli večje učinke. To je kompleks vprašanj, ki ga moramo videti. Drugi kompleks vprašanj, ki je pomemben, je ugotavljanje ustreznosti ali neustreznosti osnove za obračunavanje v Sloveniji. To je naša pristojnost, o tem odločamo popolnoma sami, saj smo tak način 1981. leta na novo sprejeli. Tedaj bi lahko svojo osnovo postavili tako, kot smo sami želeli. In reči, da je obračunski zakon kriv, ker smo imeli tako ali drugačno osnovo, to ni točno. Obračunski zakon je svoje posledice na ugotavljanje dohodka prinesel. In jaz prosim, da se to korektno pove in oceni, ali smo vse to znali ali ne znali ugotoviti glede na korekten položaj posameznih gospodarskih subjektov.

3. Mislim, da je prav korektno povedati vse, kar je povezano s tem enotnim povečanjem akontacije od leta 1986 na 1987 oziroma v začetku 1988. Ampak, da se pove korektno.

Menim, da je delež 1,56% nespremenjen. Lahko je napačen, prevelik ali premajhen. Ampak je nespremenjen in zato vprašanje nominalnih velikosti ni s tem povezano. Nominalne količine so povezane za Slovenijo s tremi možnimi stvarmi: z metodologijo, z povečanim ali zmanjšanim deležem družbenega proizvoda Slovenije, utemeljenim ali neutemeljenim. Vem, da smo povečali družbeni proizvod Slovenije v Jugoslaviji. Ali smo ga utemeljeno z več dela ali na račun metodologije, ki nam je bila v škodo. To naj se ugotovi. Jaz osebno imam o tem deljeno mnenje. Mislím, da najbrž eno in drugo. V Sloveniji so se v zadnjih dveh letih povprečne proizvajalčeve cene povečale hitreje kot v povprečju v Jugoslaviji, rast proizvodnje pa ni bila tako bistveno manjša kot v Jugoslaviji, zato je mogoče hipoteza - ne trditev, da gre del povečanega deleža družbenega proizvoda v Sloveniji tudi na račun višje rasti cen.

Jaz ne kritiziram. Prav je, če smo imeli priliko, da na trgu to realiziramo, potem se nam ni treba sramovati. Ampak prav pa je, ad povemo in če smo imeli večji delež družbenega proizvoda, pač iz tega izhaja neka večja obveznost.

4. Da se zelo zelo konkretno pove, koliko je do tega prihajalo zaradi inflacije, kar seveda je. Nekaj je bilo spreminjati kontaktativne vrednosti pri 20%-ni inflaciji, nekaj pri 100%-ni in nekaj pri 160%-ni inflaciji.

5. Da se pove, koliko je zaradi tega prišlo tudi zato, ker nismo pravočasno upoštevali, kakšna bo dejanska inflacija. Tako so bile akontativne vrednosti nominalno v nižji velikosti in smo zato na koncu leta zneske morali trikrat poračunavati zaradi inflacije.

6. Da se ob tem pove točno, kaj smo zbrali in kaj smo odvajali. Trdim, da tukaj so razlike. Lahko so pozitivne in utemeljene. Zbirali smo več, kot smo sproti odvajali. Najbrž nič narobe. Samo prav je, da vemo, da potem tudi vemo, da so nominalni zneski, ki jih nerazviti dobivajo, daleč od realnih, ki bi jih morali dobiti. In če o tem diskutiramo, je prav, da to tudi povemo. Če bomo rekli, da je 1,56 preveč, da potem povemo, da realno kljub vsemu ne dobivajo 1,56, ampak 1,30, ker so pač zamiki toliko dolgi.

Ugotavljamo tudi, koliko je na bistveno večje obveznosti v Sloveniji vplivalo razporejanje dohodka, kot smo ga v zadnjih dveh letih imeli, v katerem je delež akumulacije stalno bistveno padal. Ta dohodek smo nekam drugam namenili, ker seveda samo podatek, da je bilo včasih 12%, danes pa 30%. In zakaj je je akumulacija pri nas manjša? Lahko je to zaradi težav, v katerih smo, lahko pa tudi zaradi politike razporejanja. Ugotavljamo, da se je delež akumulacije v zadnjih dveh letih v dohodku in družbenem proizvodu v Sloveniji bistveno zmanjšal - skoraj prepolovil. Predlagam, da se vse to, pa tudi drugi elementi zelo temeljito pogledajo in da si vzamemo čas, da o tem najtemeljitejše spregovorimo, preden sprejmemo takšno ali drugačno odločitev. Odločitev pa je za razvoj Slovenije, za odnose med republikami in pokrajinami v Jugoslaviji in za skupen razvoj tako pomembna, da je potrebno sprejeti jo zavestno in z vsemi argumenti. Hvala.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala lepa, tovariš Potrč. Prosim, Jože Stegne.

JOŽE STEGNE: K tej točki skoraj ne bi bilo potrebno razpravljati, saj je bilo toliko obrazloženega. V sindikatu smo v zadnjem mesecu obdelali seje 65 občinskih svetov. Na vseh sejah svetov je bil prisoten in največkrat izražen prav ta problem. V vseh organizacijah in skupnostih smo zelo ogorčeni nad takšnim odvajanjem sredstev za nerazvite. Očitki pa ne letijo le na zakon o celotnem dohodku in prihodku ter na obračunski sistem, letijo tudi na naš Izvršni svet. In to, kar je sedaj predsednik skupščine povedal, potrjuje upravičenost teh pripomb in teh ocen v organizacijah združenega dela. Če smo v Sloveniji zavestno pristali na uvedbo tekoče polletne revalorizacije akontacijskih obveznosti do sklada federacije, potem je bilo potrebno neko oceno že imeti v rokah. Na samem začetku smo rekli: "Videli bomo, kaj pomeni obračunski sistem za naše razmere." Vedno bolj pa sem prepričan, da so pripombe na terenu upravičene, pa tudi predlogi, ki jih sedaj Izvršni svet, po moji oceni dosti enostransko predlaga, niso celovite v tej smeri korektnosti, o kateri je bilo govora. Tudi predlogi, da bomo sedaj šli na ugotavljanje ustreznosti osnove in ustreznost porazdelitve do sklada federacije med zavezanci v Sloveniji in kako nujna je dopolnitev republiškega zakona, potrjuje to, da imajo delavci prav.

Odgovoriti je potrebno na vprašanje, kaj pomeni problem izpolnjevanje obveznosti Slovenije do sklada federacije za kreditiranje manj razvitih območij Jugoslavije z vidika samoupravnega združevanja sredstev za posamezne projekte, programe in naložbe v manj razvitem območju. Hvala.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala, tovariš Stegne. Kdo želi še razpravljati? Tovariš Milivoj Samar želi besedo.

MILIVOJ SAMAR: Tovarišice in tovariši! Na uvodu je podal informacije tovariš Šepič. Gre pa za področje, ki zahteva širšo obravnavo, temeljitejše poznavanje razmer in pa zagotovitev takšnega informacijskega sistema, da bomo skozi analizo zaključnih računov lahko prišli do dodatnih spoznanj, da bi na niz vprašanj, ki so bila danes postavljena, zelo precizno in na nivoju posamezne organizacije lahko odgovorili. Strinjam se z ugotovitvami tovariša Potrča, da je potrebno dejansko vprašanja grupirati in na njih odgovoriti. Dejstvo je, da smo mi sistem, takšen kot je veljal v preteklem planskem obdobju in kot velja v tem planskem obdobju zastavili 1981. leta, tako z zveznimi planskimi dokumenti, kot z zakoni v federaciji. Kar pa se tiče porazdelitve sredstev oziroma usmeritev za združevanje na posamezne organizacije, pa z republiškim zakonom.

Pri kreiranju sistema v republiki smo z razliko od pristopa v sami Jugoslaviji v osnovi izhajali iz tega, da bi vsaka organizacija, glede na poslovni potencial izražen v njenih poslovnih sredstvih, s katerimi razpolaga, morala priznati t obveznost v naprej in bi glede na učinkovitost, večjo ali manjšo, uporabe teh lastnih sredstev, zagotavljanje teh sredstev lahko

tudi relativizirala ob boljših rezultatih. To je bilo eno od osnovnih izhodišč v slovenskem zakonu.

Druga stvar je bila, da do neke mere moramo upoštevati pogoje, v katerih posamezna organizacija oziroma skupina ali podskupina organizacij dejansko deluje. Zato smo poleg pristopa po kriteriju poslovnih sredstev izoblikovali tudi pokazatelj akumulacijske sposobnosti in smo glede na tako imenovano akumulacijsko sposobnost ali dosežene rezultate v preteklih treh letih, ki pa se po dveh letih na novo obračunavajo, izvedli grupiranje vseh organizacij v Sloveniji v šest skupin in glede na to tudi ocenili, kako naj bi te organizacije ta bremena nosile. Vsaki dve leti se ta porazdelitev opravlja na novo. Tak sistem je veljal v letu 1987 in 1988. Vemo, da je v obdobju 1986-1987 prišlo do določenih premikov v pogojih poslovanja in s tem tudi premikov v akumulacijski sposobnosti posameznih organizacij. Vpliv teh premikov bo moč upoštevati, ko bodo znani podatki za leto 1987, 1986 in 1985, ko gre za grupiranje teh organizacij.

Poleg tega je v republiškem sistemu vgrajena še dodatna klavzula. Poleg nekaterih izjem, pa vsaka organizacija, ne glede na to, da združuje sredstva v obliki plasmata iz svojih poslovnih sredstev, vendarle ne bi te obveznosti prevzemala v večjem obsegu, kot znaša njena akumulacija v tem istem letu. Ne glede na to pa gre za plasma iz vseh razpoložljivih poslovnih sredstev. Ta določba je bila dejansko lani decembra spremenjena prav zaradi tega, ker smo ugotavljali, da je izračun akumulacije s spremembami v obračunskem sistemu v enem delu, da rečem nerealen in sicer tam, kjer celoten rezultat preko izračuna poslovnega uspeha ne izraža dejanskega prirasta poslovnih sredstev, kajti poslovna sredstva v enem delu porasejo tudi na račun tako imenovanega pozitivnega salda revalorizacijskih sredstev in ta del je kot sprememba limita bil dejansko vgrajen v mesecu decembru in seveda pomeni za tiste organizacije, ki so v letu 1986 prispevale bistveno manj akumulacije oziroma imele obveznosti pri tistih, se je razlika med letoma 1986 in 1987 bistveno spremenila in seveda ni moč sedaj za takšno organizacijo zgolj vzeti neposredno primerjavo in indeks sredstev za leto 1986 in 1987, tako kot je bilo v teh primerih naštet, ne da bi ob tem imeli podatek, ali je ta ista Tobačna tovarna v letu 1986 bila skoraj, da rečem, imela minimalno zavezana, ker akumulacije takrat ni imela in je prišlo do tega limita. Zato mislim, da je tu vprašanje, da je res potrebno informacijo toliko razširiti in zagotoviti ter pripraviti analizo.

Potrebno je proučiti sistem v Republiki Sloveniji. Informacijska osnova pa bo zaključni račun za leto 1987. Ta bo prikazal nekatere vidike sprememb obračunskega sistema. Posamezne organizacije s temi podatki že razpolagajo, mi na nivoju republike oziroma občin, pa bomo z njimi razpolagali šele po obdelavi zaključnih računov. Tedaj bo treba proučiti, ali je naša usmeritev na diferenciran pristop po rezultatih po podskupinah takšna, kot je bila doslej, umestna ali ne in v kolikšni meri gre preko tega sistema upoštevati tudi določene prioritete v našem razvoju. Posamezne olajšave so vgrajene v ta zakon in izhajajo tudi iz naše razvojne politike. Gre za dva vidika olajšav. Eden je, da organizacije z bistveno večjim deležem izvoza v svoji realizaciji

manj prispevajo teh sredstev. In drugi. Razbremenitev tistih naših organizacij, ki vlagajo v pospešenejši razvoj manj razvitih občin oziroma predelov v Republiki Sloveniji. Če gredo v konkretne naložbe, se jim to upošteva, ker smatramo, da če že prispevajo za tako pospeševanje, ne bi bili sposobni odvajati na dva konca. To je torej splet vprašanj.

Drugo pa je, ali smo mi vsa ta sredstva v preteklosti dejansko dovolj učinkovito tudi uporabljali in koliko so se posamezne organizacije angažirale, da bi ta sredstva dala maksimalne rezultate. Smo ddina republika, ki je skoraj v celoti (ali celo preko meja, ki so postavljene z zveznim zakonom) dejansko realizirala združevanje dela in sredstev. Glede kvalitete odnosov naj povem, da z njo nismo v celoti zadovoljni, kajti v tej prvi fazi je osnovna orientacija bila kvantitativno doseči te proporce, na kvaliteti teh odnosov se pa še dela, s tem, da je pogoj za izboljšanje kvalitete teh odnosov vezan, ne le na organizacije iz Slovenije, ki gredo v ta združevanja, ampak tudi partnerjev na drugi strani. Naj navedem moment, ko se tudi združevanje sredstev opravlja na isti način ali pod istimi pogoji kot sicer veljajo za posojilo iz sklada, pomeni, da so ta sredstva že v trenutku, ko gredo v združevanje v naprej obsojena na določeno razvrednotenje in to ni ustrezna stimulacija niti tistih, ki sredstva dajejo, niti tistih, ki sredstva prejema, da bi s temi sredstvi v maksimalni meri ustrezno gospodarili.

Vprašanje je tudi tako imenovano soodločanje, ko gre za maksimalno zmanjševanje rizika ob uporabi teh sredstev. Tudi ta sistem ni razdelan dovolj. Le z jasnim definiranjem rizikov, ki jih vsak partner prevzema, bi bilo mogoče izboljšati ali povečati kvalitetnejšo uporabo sredstev naših organizacij. To je kar se tiče sistema navznoter. Kar je vprašanje našega proizvoda in naših obveznosti, mislim, da so akcije v teku. Te akcije se niso začele sedaj, ampak tečejo celo lansko leto. Ko pa gre za vprašanje ustreznosti ali neustreznosti metodologij za izračunavanje družbenega proizvoda, gre za dvojen kompleks. Eno je zajetje ali nezajetje posameznih organizacij, na drugi strani pa ugotavljamo, da je spremenjeni obračunski sistem omogočil, da v letu 1987 nekatere fiktivne postavke tudi iz izračuna družbenega proizvoda eliminirali, zato da bi vsi prišli do realne ocene razpoložljivih sredstev v Jugoslaviji oziroma posamezni republiki in do realnejše osnove, ko gre za financiranje skupnih potreb kot pospešenega razvoja manj razvitih. Vse do lanske akcije, ki je tekla preko Zavoda za plan in statistiko in strokovnih krogih, niso dale ustreznega rezultata. zato smo v sodelovanju s Skupščino in delegati v Skupščini fonda federacije letos šli v drugačno akcijo in izpodbijali te izračune. Za vse podatke za nazaj je merodajna ocena Zveznega zavoda za statistiko, za vse ocene v naprej pa se upoštevajo ocene našega zavoda za plan oziroma naše napovedi. To izpostavljam zato, ker je tudi na tem področju prišlo v letu 1987 do specifične situacije. Na prehodu iz leta 1986 v leto 1987 smo šli v napovedi družbenega proizvoda po cenah leta 1986, se pravi, da se je upošteval samo prenos cen iz leta 1986 v leto 1987 in spremembo zveznega zakona, ki je omogočal, da za sredstva fonda pride do revalorizacije v drugi polovici leta, od tega tudi za leto 1987. Naj navedem višino naše obveznosti 75, 95 in 135

milijard kot obveznost, ki je bila ugotovljena ali ocenjena v mesecu januarju s tem, da bo četrta številka nastopila, ko bo za leto 1987 izračunan družbeni proizvod. Ob tem dejanskem izračunu pa moramo uveljaviti dokončno naše pripombe na metodologijo, da bi končni izračun bil po pravi metodologiji tudi ocenjen.

Skušali smo spremembe med letom spremljati v okviru slovenskega zakona, ki je že z dopolnitvijo v letu 1986 omogočal, da sekretar za finance aktontacijo, ki je po zaključnem računu za leto 1986 bila izračunana, lahko tudi preseže in dejansko je prišlo do odpoklicevanja mesečnih akontacij v višini 250 v posameznih mesecih, zato da bi lahko to obveznost v maksimalni meri spremljali.

Sedaj je ta faktor 3,2. Ugotoviti moramo, da je primerjava nominalne obveznosti, ki je 3,2-krat v globalu Slovenije večja glede na leto 1986 in vsebuje vse elemente nivoja cen leta 1986, ko je naša obveznost znašala 40 milijard. Nadalje ocena, da smo na račun leta 1986, ko je bil družbeni proizvod v 1987. letu dejansko ugotovljen, ostali dolžni še 16,5 milijard. Če te milijarde prištevamo sedaj k naši obveznosti za leto 1987, bomo v tej masi to poravnavali, ampak tu mislim, da moramo upoštevati tudi to, da bomo to obveznost poravnali v letu 1988, v nominalni višini 16,5 milijard, da je teh 16,5 milijard v letu 1986 predstavljalo glede na 40 milijard skoraj eno tretjino. Teh 16,5 milijard seveda letos veliko manj predstavlja. Dejansko smo v izpolnjevanju teh obveznosti glede na visoko stopnjo inflacije v prejšnjem sistemu, ko so se stvari prenašale v naslednje leto, bili v določenem zamiku.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Če je še kakšno zelo tehtno opozorilo, bi prosila, sicer bi počasi zaključili.

MILIVOJ SAMAR: Gre samo za to, da je akcija v teku. Tovariš Potrč je že omenil, kaj je sročeno na zadnji koordinaciji predsednikov Izvršnih svetov. Dana pa je bila tudi naloga na osnovi pisma našega Izvršnega sveta, da bi ne v Zveznem zavodu za statistiko, ampak v Zveznem zavodu za plan prevzeli to nalogo in direktor zavoda tovariš Papič ima to nalogo, da hitro preveri metodologijo družbenega proizvoda in na tej osnovi izvede potem tudi vse nove izračune, kaj je 1,56, vključno z vprašanjem dopolnjevanja in spreminjanja srednjeročnega jugoslovanskega plana.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala, tovariš Samar. Prosim, malo tišine, tovariš Hribar se je prijavil k diskusiji.

FRANC HRIBAR: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Povedal bom le par stavkov. Prvič. Ko sem poslušal informacijo na skupnem zasedanju, sem imel občutek, da poslušam memorandum, ker je bilo isto, vse v redu pri nas doma, vse na ZIS itd. in moram reči seveda, da sem že takrat sklenil, da se s tako razpravo, s tako informacijo, z aktivnostjo našega Izvršnega sveta ne bom strinjal. Če bi bil problem le posledica v obračunskem zakonu in v spremenjenih obveznostih SR Slovenije takšen, kakršen se danes kaže v finančnih podatkih in finančnih

obveznostih, potem bi bil Izvršni svet SR Slovenije dolžan priti pred Skupščino, pred izplačilom osebnih dohodkov. Jaz ne vidim samo problema v osebnih dohodkih in v likvidnosti oziroma ne-likvidnosti organizacij združenega dela, ampak vidim tudi velike probleme v financiranju samoupravnih interesnih skupnosti. Imeli smo veliko število OZD, ki so dvigovale samo neto osebne dohodke, niso pa plačevale nikakršnih obveznosti za samoupravne interesne skupnosti. In mi bomo čez nekaj dni čutili verjetno te posledice v samoupravnih interesnih skupnostih, ker ni sredstev. Torej tu ne gre le za ekonomski problem, gre tudi za politično vprašanje. Potrebno bi bilo zaostri odgovornost tistih nosilcev, tistih strokovnih služb, ki so bile dejansko odgovorne za pravočasno informiranje skupščine.

Vse, kar smo naredili, pa je, da smo dali pismo ZIS, da naj za 10 dni počaka z plačilom obveznosti. Mislím, da je to zelo neresen pristop, ko gre za tako velike materialne obveznosti. Potrebno bi bilo postaviti polno odgovornost in strinjam se s tistim, kar je bilo rečeno in kar je predlagal tovariš Potrč. Ta zbor naj zahteva, da ta informacija pride nemudoma z vsemi posledicami in tudi opredelitvami odgovornosti služb v naši republiki, ki niso pravočasno storile in sprožile vse aktivnosti, da bi zmanjšale problem, ki je izredno problematičen in vsestransko zaskrbljujoč. Hvala lepa.

PRESEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala, tovariš Hribar. Prosim, izvoli, tovariš Samar.

MILIVOJ SAMAR: Mislím, da ne gre samo za pisma ZIS. Izvršni svet je poslal tej skupščini gradivo dne 10.12.1987, ko je prišel v Skupščino s predlogom zakona o dopolnitvi zakona o zagotavljanju sredstev in izpolnjevanju obveznosti SR Slovenije za pospeševanje razvoja gospodarsko manj razvitih republik in SAP Kosovo, ko je na osnovi 9-mesečnih analiz sprožil akcijo. Pred tem pa ni bilo mogoče iti v konkretno akcijo. V tej obrazložitvi je bila na treh straneh nakazana dimenzija tega problema in način reševanja z izjemno problema družbenega proizvoda, ki je zahteval posebno akcijo. Dejansko je bil problem tej Skupščini prezentiran in Skupščina se je na osnovi takšne obrazložitve tudi strinjala z dopolnitvijo zakona in sicer 25.12.1987. Tako da ta problem in dimenzija problema res da ni samo iz januarja ali februarja, ampak pravzaprav iz analize 9-mesečnih analiz.

PRESEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Prosim, ker verjetno ne bomo razčistili, kako in kaj je v izvedbi pri nas doma, bi jaz predlagal par stvari. In sicer predlagam tako, da se dogovorimo, da skrbno v službi zbora sistemiziramo to razpravo v sistemsko, plansko in izvedbena vprašanja, da to razpravo posredujemo Izvršnemu svetu, da on na podlagi teh vprašanj, ki so bila v naši razpravi sprožena in seveda še na podlagi ocen, ki jih ima sam, pripravi celovito informacijo o vseh vprašanjih, predlagam, da sodeluje pri tem Gospodarska zbornica Slovenije ali z Izvršnim svetom ali pa v kasnejši fazi vsekakor mora biti Gospodarska zbornica vključena. Poleg bi morali sodelovati tudi delegati, ki jih je Skupščina SR Slovenije imenovala v fondu za kreditiranje

manj razvitih s ciljem, da pridemo do predstavitev problemov. Kaj so zdaj sistemska, kaj so planska in kaj so izvedbena vprašanja, ne bi posebej govorila, opozarjam pa, da pod izvedbena štejem tudi način, kako smo uredili te obveznosti v republiki. Menim, da bi na tej podlagi potem lahko prešli do razprave, ki bi se seveda morala najprej opraviti v odborih, ocenili stanje in videli, kakšni so predlogi za spremembe eventualnih sistemskih vprašanj ali planskih kategorij in se opredelili tudi do izvedbe teh vprašanj. Jaz predlagam, da posebej neodvisno od tega, kar sem sedaj predlagala, Izvršni svet se še posebej opredeli tudi do pobude tovariša Pavčka, tako kot jo je formuliral - skrbno jo bomo povzeli po magnetogramu - ter da jo seveda vključi k vsem tem gradivom, tako da bi tudi o tej pobudi lahko razpravljali na odborih, ker pobude morajo pač iti še prej na odbore, na delovna telesa itd. Verjetno bi morala biti naša ambicija, da za tak pristop k razpravi - ne samo za spremembe našega zakona - animiramo še ostala dva zbora ali na podlagi našega predloga posebej ali pa že v teku postopka. To se bomo pač predsedniki zborov med seboj skušali dogovoriti. Mislim, da bo interes toliko bolj v drugih zborih, kot v našem zboru.

Ostalo nam je odprto vprašanje, kakšen rok bi za tako nalogo določili. Tovariš Samar je to ves čas govoril, da rabi Izvršni svet za realno oceno analizo zaključnih računov za leto 1987. Ta analiza je pripravljena šele 20.4.1988. Sprašujem, ali je res nujno, da imate to?

MILIVOJ SAMAR: Za ta del analize slovenskega zakona in iskanje drugega sistema kot ga imamo ali pa novih predlogov je analiza obstoječega sistema nujen predpogoj.

PRESEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Dobro. Dajmo se tako dogovoriti, da začnete čimprej na vseh teh vprašanjih delati ter, da potem ocenimo, ali začnemo z razpravo najprej v sistemskih in planskih vprašanjih, pa potem šele v izvedbeni. Tovariš Korinšek predlaga, da bi to bilo maja. Takoj po analizi zaključnih računov moramo dobiti čimprej celovito informacijo, opredelitev do pobude tovariša Pavčka in nadaljevati z razpravo.

Zaključujem 7. točko dnevnega reda.

Prehajam na **8. TOČKO DNEVNEGA REDA - PREDLOG PERIODIČNEGA DELOVNEGA NAČRTA DRUŽBENOPOLITIČNEGA ZBORA ZA II. TRIMESEČJE 1988.** V zvezi s periodičnim načrtom bi vas opozorila, da ste danes prejeli mnenje Izvršnega sveta glede periodičnega načrta. V tem mnenju so predlogi za dopolnitev periodičnega načrta s tremi zakoni, ki jih je potrebno uskladiti z zakonom o združenem delu. Gre tudi za predlog, da se posebej razpravlja o analizi, na katerih področjih bi v družbenih dejavnostih omogočili samostojno opravljanje teh dejavnosti, torej za že znano staro pobudo, ki jo je tudi zdaj možno uresničiti na podlagi zakona o združenem delu, da se na vrsto področij razširi samostojno osebno delo. In naslednja stvar, ki je pomembna z vidika sprememb v tem periodičnem načrtu je predlog, da bi vprašanja prostora premaknili v naslednje trimesečje. Pri tem Izvršni svet izhaja iz tega, da te razprave še niso celovito opravljene. Rada

bi tudi povedala, da smo mi vse občinske skupščine vprašali, kdaj bodo obravnavale to analizo in so se opredelile, da je to v aprilu in maju, kar zahteva kasnejšo obravnavo v republiški skupščini, če hočemo resnično upoštevati celovito razpravo v občinskih skupščinah, saj dejansko zadeva interese in potrebe družbenopolitičnih skupnosti.

In naslednje vprašanje, na katerega vas moram opozoriti je, da tudi ustavna komisija predlaga, da se zaenkrat na kasnejši termin, o katerem bi vas kasneje obvestili, preloži razprava o temeljnih vprašanjih sprememb slovenske ustave, saj je razprava v ustavni komisiji po treh dneh pokazala, da ostaja še vrsto odprtih vprašanj, ki jih je treba skrbno proučiti, sistemizirati in pripraviti celovito gradivo, ki bi šele omogočalo začetno razpravo. Razprava v ustavni komisiji, se bo nadaljevala šele 21. tega meseca. To so opozorila, ki terjajo seveda spremembo periodičnega načrta in smatrajte jih kot tista opozorila, ki bi tudi prišla v poštev za redakcijo periodičnega načrta, če bi jih sprejeli. Zdaj pa sprašujem, če ima kdo predloge za spremembe in dopolnitve periodičnega delovnega načrta? Delovna telesa k temu periodičnemu načrtu nisem imela pripomb, razen Komisija za varstvo človekovega okolja, ki pa opozarja ravno tudi na problem kasnejše obravnave analize o prostoru. Kdo želi razpravljati? (Nihče se ne javi.) Potem predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep: "Predlog periodičnega delovnega načrta skupaj s spremembami in dopolnitvami oziroma s predlogi Izvršnega sveta se sprejme. Zbor pooblašča skupino delegatov za pripravo programa dela, da pripravi redakcijo periodičnega delovnega načrta za objavo v Poročevalcu."

Želi kdo o predlaganem sklepu razpravljati? (Ne.) Če ne želi, dajem sklep na glasovanje.

Kdo je za? (Vsi delegati.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog periodičnega delovnega načrta za II. trimesečje leta 1988.

Zdaj pa bi prešli na **9. TOČKO DNEVNEGA REDA - POBUDE, PREDLOGI IN VPRAŠANJA DELEGATOV**. In sicer predlagam naslednji način dela. Najprej bi se opredelili in obravnavali tista vprašanja, ki so nam ostala iz prejšnjih sej. Imam obvestilo, da bodo k posameznim vprašanjem tudi dodatna vprašanja. Potem pa bi na koncu zagotavljali še nova delegatska vprašanja in pobude. Predlagam, da se opredelimo do odgovora na delegatsko vprašanje v zvezi z investicijo v modernizacijo proizvodnje primarnega aluminija. Tovarišice Vike danes ni na seji, me je pa pooblastila, da se bo predstavnik Zveze socialistične mladine opredelil do odgovora. Tovariš Duško Kos, prosim,

DUŠKO KOS: Tovarišice in tovariši! Predsedstvo Republiške konference Zveze socialistične mladine Slovenije je na svoji 37. seji 15. marca 1988 ob obravnavi delegatske pobude Vike Potočnik o dogodkih v SOZD Unial v lanskem novembru in decembru, ki je bila podana na zasedanju Skupščine 25.12.1987 in ustreznega odgovora Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije sprejela naslednje sklepe in stališča:

"Predsedstvo RK ZSMS Slovenije podpira delegatsko pobudo Vike Potočnik in ga sprejme kot svojo pobudo, tako da je to prekvalificirano v pobudo Predsedstva RK ZSMS. Predsedstvo tudi ugotavlja, da odgovor Izvršnega sveta z dne 28.1.1988 jemlje delegatsko pobudo zgolj kot vprašanje. Podan je le poskusen odgovor na pet vprašanj, na katere je bila poleg odgovora zahtevana celovita informacija o poteh investicije v modernizacijo proizvodnje primarnega aluminija. V samem odgovoru pa ni bil izpeljan ustrezen skupščinski postopek obravnave, ki je predviden za obravnavo odgovora na delegatske pobude. Zato predsedstvo RK ZSMS zavrača predloženi odgovor Izvršnega sveta."

K samemu odgovoru Izvršnega sveta pa ima Predsedstvo sledeče pripombe:

1. Niso podani finančni okviri modernizacije, predelave aluminija v Impolu Slovenska Bistrica. Na kakšen način se je izvedla modernizacija financiranja, kolikšen delež modernizacije predelave in finalizacije predstavlja v celotni investiciji modernizacija proizvodnje primarnega aluminija? Ravno tako ni jasno, na kakšen način in iz katerih sredstev se bo financirala nujna nadaljnja modernizacija predelovalnih kapacitet v Impolu.

2. Ni pojasnjeno, zakaj je prekoračena predračunska vrednost investicije modernizacije proizvodnje primarnega aluminija. Koliko je k podražitvi investicije prispeval inflacijski dvig cen, koliko pa ostali faktorji in kateri so ti faktorji?

3. Ni pojasnjeno, na kakšen način so se in se še bodo uredile razmere v Impolu, kot tudi celotnem SOZD Unial, po dogodkih, ki so se zvrstili po dvodnevni stavki lanskega novembra v Impolu. Da zadeve še vedno niso dokončno urejene kažejo občasne grožnje tovarne glinice in aluminija, da bodo zaradi neporavnanih obveznosti prekinile dobavo aluminija Impolu. Na kakšen način se bo SOZD Unial konsolidiral, da bo deloval kot enotna repro celota, kateri deli bodo delili skupni dohodek in nosili skupni riziko, da ne bo možno enostransko nastopanje enega dela TOZD-a proti drugemu?

4. Ohranitev dela ali celotne elektrolize v TGA Kidričevo ima bistveno daljše posledice kot bo trajalo v obdobju svetovne konjunktore cen primarnega aluminija. Elektrolizo ne bo mogoče enostavno zapreti ob ponovnem padcu svetovnih cen vsaj ne brez hudih socialnih konfliktov in izsiljevanj. Poleg tega pa je po nekaterih informacijah TGA sklenil ne enoletni, ampak desetletni dogovor o dobavi električne energije z elektrogospodarstvom Srbije, z letnim obnavljanjem pogodb. Ekološka obremenilnost, zdravstveno škodljivi delovni pogoji, iztrošenost opreme in neekonomičnost modernizacije same elektrolize so bili glavni argumenti, da se sproži izgradnja elektroize. Trenutno pa so vsi ti argumenti ob visoki svetovni ceni primarnega aluminija in poceni srbski elektriki kar naenkrat brez teže. Zato zavračamo oceno Izvršnega sveta, da je obratovanje elektrolize glede na kritično devizno bilanco države narodnogospodarsko opravičljivo pod pogojem, da je na razpolago dovolj električne energije. Od Izvršnega sveta Slovenije zahtevamo, da končno pripravi celovito poročilo o poteku vseh faz investicij v ENPP aluminija s poudarkom na njeni izvedbi, ki naj odgovori tudi na dodatna vprašanja

postavljena v teh stališčih in sklepih ter seveda na vprašanje, postavljeno v delegatski pobudi.

Izvršni svet naj tudi izdela oceno, ali je ohranitev elektrolize v skladu z načeli in cilji srednjeročnega plana in dogovora o temeljih srednjeročnega plana 1986-1990 ter v skladu z investicijskim načrtom modernizacije proizvodnje primarnega aluminija. Hkrati naj tudi izdela oceno, na kakšen način je izpostavljena osnova za doseg planskega cilja po čim višji stopnji finalizacije doma pridobljenih surovin, v tem primeru aluminija, predvsem po zadnjih dogodkih v SOZD Unial.

Tu gre za dopolnitev in konkretizacijo vprašanja iz delegatske pobude, ali obstaja zakonska osnova za ohranitev elektrolize po dokončani investiciji v modernizacijo proizvodnje primarnega aluminija.

Predsedstvo RK ZSMS predlaga Družbenopolitičnemu zboru Skupščine SR Slovenije, da opravi razpravo v okviru svojega Odbora za družbenoekonomske odnose in kasneje tudi na zboru samem.

Ravno tako predlagamo, da Družbenopolitični zbor da pobudo Zboru združenega dela in Zboru občin, da o poročilu in obeh ocenah Izvršnega sveta razpravljata njuna odbora za družbenoekonomske donose in razvoj ter na osnovi te diskusije tudi sama zbora, predvsem Zbor združenega dela. Hvala.

PRESEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala lepa, tovariš Kos. Mislim, da je sedaj precej jasno, kaj se želi. Želi se celovito poročilo, ki bi zajelo tudi tista vprašanja, ki so bila že zadnjič zastavljena, torej ne ločeno samo ta vprašanja, ki so bila postavljena in na katera je Izvršni svet dal odgovore, ampak celovito poročilo od začetka investicije do konca in drugič, izrecno se zahteva ocena Izvršnega sveta, ali je ohranjanje proizvodnje v elektrolizi A v skladu s srednjeročnim planom oziroma s tistimi cilji, ki so bili postavljeni v srednjeročnem planu, ko se je dejansko odločalo, da se investira v modernizacijo oziroma v elektrolizo C.

Predloge tovariša Kosa bomo posredovali Izvršnemu svetu. Glede nadaljnjega postopka s pobudo pa predlagam, da o teh vprašanjih najprej razpravlja naš odbor. Tovariš Kos predlaga, da mi predlagamo ostalima dvema zboroma isto razpravo. Imela sem razgovor s tovariši iz Zveze socialistične mladine, s tovarišico Viko in tovarišem Olenikom, kjer smo se dogovorili, da bi predlagala zboru, naj oceni, ali je možno, da bi naš odbor, ko bi opravil razpravo o teh vprašanjih, ki jih predlaga predsedstvo Zveze socialistične mladine že on sam predlagal Zboru združenega dela in Zboru občin tako razpravo, ali pa menite, da moramo najprej odločiti o temu vprašanju v zboru. Seveda bi to lahko odločil takrat, ko bi na podlagi ocen odbora ocenili, da je upravičena taka razprava v ostalih dveh zborih. Prosim, tovariš Potrč.

MIRAN POTRČ: Rad bi pošteno povedal tisto, kar človek misli. O vsebini delegatskega vprašanja nimam pravice razpravljati, ker ga vsak postavi tako kot ga misli. Ampak v tistem delu, kar zadeva pobudo. Predlagam, da bi to pobudo razširili, da

bi Družbenopolitični zbor oziroma Odbor za družbenopolitični sistem našega zbora in zakonodajnoppravna komisija prej ocenila tudi, v kakšni funkciji se nahaja pristojnost skupščine SR Slovenije in njenih zborov glede na odločanje o gospodarskih situacijah. Borimo se za razdržavljanje države, sedaj pa državo vlečemo tja, kjer nisem prepričan, da je prav, da obstaja. Hvala.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala, tovariš Potrč. Predlagam zboru, da to sprejmemo. V bistvu moram priznati, da bi to sama naredila, ker je že prvotna pobuda terjala, da naj Skupščina v skladu s svojimi pristojnostmi ukrepa. Glede na to, da ni bilo do konca definirano, o katerih vprašanjih se želi razpravljati v Skupščini, te delitve nisem dala, drugače pa mislim, da mora zakonodajno-pravna in Odbor za politični sistem vsekakor tudi razpravljati o tem, kakšen je odnos Skupščine do investicij in po drugi strani, kakšen je odnos Skupščine do uresničevanja ciljev, ki jih je sprejela ta skupščina. Prosim, tovariš Kos.

DUŠKO KOS: Seveda jaz dejansko mislim, da je potrebno razpravljati o morebitnih intervencijah Skupščine in skupščinskih teles na to področje. Mislim pa, da glede pravice biti detajlno informiran o nekaterih investicijah, ki imajo velik narodno-gospodarski pomen in značaj, ta pravica v skupščini ni sporna in da se o tej informaciji razpravlja v skupščinskih telesih in zborih. Hvala.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala lepa, tovariš Kos. Mislim, da smo se razumeli, da ni nobene potrebe, da nadaljujemo diskusijo. Mislim, da se tudi s postopkom, ki sem ga predlagala, strinjamo. Predlagam, da naš odbor, ko bo razpravljajal, sam oceni, ali da sam iniciativo, ali pa želi priti pred zbor. Ker nimamo celotnega gradiva, bi težko delegati v našem odboru sprejeli samo odgovornost že danes. Naj sami ocenijo, ali bodo dali oni pobudo ali ne.

Drugo vprašanje oziroma drugi splet vprašanj so nekatera pojasnila delegacije v zvezi z dvema vprašanjema o aferi Agrokomerc. Opozarjam, da so to šele pojasnila, ki kažejo predvsem na naloge, ki jih mora ustrezna komisija v zvezni Skupščini, predvsem pa tudi na prizadevanja delegacije, da dobi nekatera pojasnila in odgovore, ki so jih terjali delegati v slovenski Skupščini, ne samo na zasedanju Družbenopolitičnega zbora.

Dogovarjala sem se s tovarišem Debeljakom, ki je član te komisije, da bi vmes nas na današnji seji informiral o delu te komisije, vendar to ni bilo mogoče, ker ni tukaj, je v Beogradu. Dogovorila pa sva se tako, da naj vas obvestim o tem, da komisija ni končala še dela zato, ker - kot piše v tej informaciji - jim ni bila predložena informacija Zveznega izvršnega sveta, ki bi jo moral izdelati v zvezi z odgovornostjo zvenih organov v zvezi Agrokomerc.

Ta informacija je bila pred par dnevi prišla predložena v postopek, smo vam jo razmnožili. Žal je v srbohrvaščini. Ta informacija je namenjena za delo te komisije, o kateri sem govorila. Komisija bo nadaljevala z delom še v tem mesecu, tako

da je z delegacijo dogovorjeno, da bi na naslednji seji zbora podala celovito poročilo. Posredovali smo vam odgovore ustreznih zveznih funkcionarjev, ki so odgovarjali delegatom v Zboru republik in pokrajin, ki so postavili vprašanja v zvezi s cenami in pripravi podlag za nadaljevanje usklajevanja devizne zakonodaje. Mislím, da z odgovori ne moremo biti zadovoljni, pa tudi z razpletom dogajanj ne. Delegaciji ostaja naloga, da še naprej zahteva od ZIS, da čimprej opravi naloge, ki jih ima iz resolucije.

Tovarišu Fašaliku smo odgovor s prejšnje seje posredovali pisno. Tovariš Vuga nas je pa posebej obvestil, da so sedaj vsi podpisniki sklenili samoupravni sporazum za zagotavljanje sredstev solidarnosti in da je ta sklep objavljen v Uradnem listu 11. marca in je s tem 12. marca obstajala pravna podlaga, da so sredstva nakazana ustreznim občinam.

Tovariš Marolt, delegat v Zveznem zboru skupščine SFRJ nas obvešča, da bo ZIS do naše zahteve za ukinite interventnega zakona sprejel stališča in da se bo šele takrat opravila nadaljnja razprava o teh vprašanjih v Zveznem zboru.

To so obvestila, ki so iz prejšnjih sej. Ima danes kdo kakšno delegatsko vprašanje in pobudo? (Ne.) Predlagam, da se dogovorimo glede predlogov, ki so v gradivu problemske konference ZSMS. Predlagam, da sprejmemo sklep, da Izvršni svet pripravi stališča do vseh vprašanj, ki so v tej pobudi, razen tistih, ki so v tretjem delu, ki ne zadevajo Izvršni svet. Torej vseh pobud, ki so zajeta v zaključnem dokumentu problemske konference, ne glede na čigavi pristojnosti so in d se na podlagi teh stališč Izvršnega sveta začne razprava v delovnih telesih zbora oziroma Skupščine. Na podlagi teh začetnih razprav o teh pobudah bi verjetno lahko sprejeli opredelitve, katera vprašanja bomo povezovali z vprašanji, ki so v programu dela zborov, to so zlasti vprašanja o uresničevanju zakona o invalidskem in pokojninskem zavarovanju, zdravstveno varstvo, usmerjenega izobraževanja, prostora, ustavnih sprememb, kmetijstva. Se strinjate s takim predlogom. Hvala lepa.

Prehajam na 10. TOČKO DNEVNEGA REDA - VOLITVE IN IMENOVANJA. Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije je predložila zborom v obravnavo pet predlogov odlokov. Prvi predlog odloka se nanaša na razrešitev in izvolite člana habilitacijske komisije pri Univerzi Edvarda Kardelja. Po tem odloku se razreši Erik Vrenko dolžnosti člana te komisije in izvoli za člana komisije Gvidon Kacel. Želi o tem predlogu odloka kdo razpravljati? Če ne želi, potem dajem predlog odloka na glasovanje.

Kdo je za? (Vsi delegati.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog odloka o razrešitvi in izvolitvi člana habilitacijske komisije soglasno sprejel.

Naslednji odlok je predlog odloka o imenovanju namestnika predsednika Republiškega komiteja za zdravstveno in socialno varstvo. Po tem predlogu odloka se za namestnika predsednika RK za zdravstvo in socialno varstvo imenuje Franc Dolenc.

Želi kdo razpravljati o tem predlogu? (Ne želi.) Če ne, dajem ta odlok na glasovanje.

Kdo je za? (Vsi delegati.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog odloka soglasno sprejel.

Naslednji odlok je predlog odloka o izvolitvi treh članov in njihovih namestnikov v Odboru za nagrado Antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije. Po tem predlogu odloka se v odbor za nagrado AVNOJ izvolijo. Za člana dr. Matjaž Kmecel, član PCK ZKS, za namestnika Marjan Kotar, član predsedstva Zvezne konference SZDL Jugoslavije, za člana prof. dr. Milan Osredkar, redni profesor na Fakulteti za elektroniko na Univerzi Edvarda Kardelja v Ljubljani, za namestnika Anderj Miklavčič, podpredsednik Gospodarske zbornice Slovenije, za člana Valerija Škerbec, predsednica DPZ Skupščine SR Slovenije in za namestnika Borut Plavšak, predsednik Skupščine občine Ljubljana-Center. Želi o tem predlogu odloka kdo razpravljati? Če ne, dajem predlog odloka na glasovanje.

Kdo je za? (Vsi delegati.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog odloka soglasno sprejel.

Predlog odloka o imenovanju članov sveta Narodne stranke Slovenije. Po tem odloku se za člane sveta Narodne banke Slovenije imenujejo: Vitomil Dolinšek, Gorazd Fale, mag. Vlado Klemenčič, Vladimir Koprivnikar, Bruno Korelič, dr. Davorin Kračun, Emilijan Kregar, mag. Dušan Mramor, Vincenc Perčič, Marjan Planinc, Vinko Plemenitaš, Miroslav Štimac, mag. Stane valant in Miroslav Zemljič. Želi o tem predlogu kdo razpravljati? Če ne želi, dajem predlog odloka na glasovanje.

Kdo je za? (Vsi delegati.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog odloka soglasno sprejel.

In zadnji je predlog odloka o imenovanju predsednika Sveta za družbeni sistem informiranja SR Slovenije. Za predsednika tega sveta se imenuje Rado Roter, predsednik Skupščine občine Ljubljana-Šiška. Želi kdo razpravljati o predlogu odloka? Če ne želi, dajem predlog odloka na glasovanje.

Kdo je za? (Vsi delegati.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog odloka soglasno sprejel.

Zdaj se lahko vrnemo na sklepanje k 4. točki dnevnega reda. Poročevalec med zborovske skupine je tovariš Jože Korinšek.

JOŽE KORINŠEK: Skupina delegatov vseh zborov za proučevanje aktov iz pristojnosti Skupščine SFRJ Jugoslavije je na seji dne 16.3. proučila razpravo k informaciji ZIS o rezultatih II. faze pogajanj z misijo IMF in osnutku memoranduma o ekonomski politiki Jugoslavije v letu 1988 po novem stand-by aranžmanu sklada in v skladu s to razpravo oblikovala spremembe in dopolnitve mnenj, ki ste jih delegati prejeli na klop. Skupščina Slovenije ob razpravi ob obravnavi informacije ZIS o rezultatih II. faze pogajanj z misijo IMF in osnutku memoranduma o ekonomski politiki Jugoslavije v letu 1988 po novem stand-by aranžmaju sklada meni, da naj se doda: "Izhajajoč iz uvodne besede

predsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije" in "nadaljuje na sejah zbora Združenega dela Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora dne 16.3.1988 sprejela mnenja." Mislim, da je najbolje, da berem cel tekst, ker ga je samo tri strani povem, kaj se doda.

Prvič. Skupščina SR Slovenije se je seznanila z informacijo ZIS o rezultatih II. faze pogajanj z misijo MDS in osnutkom memoranduma o ekonomski politiki Jugoslavije v letu 1988 po novem stand-by aranžmaju sklada.

Drugič. Skupščina SR Slovenije se je že ob sprejemanju programa konsolidacije zunanje likvidnosti in aktov ekonomske politike za leto 1988 strinjala, da je potrebno za vzpostavitev zunanje likvidnosti države doseči ustrezne mednarodne finančne aranžmaje.

Skupščina SR Slovenije pa je tudi opozorila, da nas bo neaktivna proti svetu zaprta ekonomska politika pripeljala še bolj v neenakopravne odnose na svetovnem finančnem in blagovnem trgu. Doda se: Naš finančni in gospodarski položaj to tudi potrjuje. To tudi ob teh pogojih Skupščine SR Slovenije meni, da je potrebno zaključiti sporazum z MDS, vendar pa pred tem še poskušati doseči sprejemljivejše okvire za ekonomsko politiko v državi in ustvariti vzpodbujevalne pogoje za njeno uresničevanje.

3. Skupščina SR Slovenije se doda: "Ponovno poudarja, da je vsebinsko mogoče zadostiti zahtevam MDS tako, da se navznoter učinkoviteje organiziramo in ponavlja svoja stališča na tako organiziranost vidi." V večji se doda: "Samostojnosti in tržnosti gospodarstva, v odprtosti v svet" in doda se: "v širše sodelovanje v mednarodno menjavo, samostojnosti OZD v samoupravnem značaju in deregulaciji družbene reprodukcije, motiviranosti vseh ekonomskih in političnih dejavnikov za dosledno in odgovorno izpolnjevanje prevzetih obveznosti".

4. Upoštevajoč ta stališča, ki pomenijo tudi prenašanje skrbi in aktivnosti za gospodarske rezultate na gospodarske subjekte, ki bodo v skladu s potrebami in interesi delovnih ljudi iskali najustreznejše rešitve za njihov največji učinek, Skupščina SR Slovenije poudarja, da je v ekonomski politiki in zato tudi v memorandumu treba dati prednost silam, ki motivirajo gospodarstvo in delavce, dodati: "še ob večjem sodelovanju stroke". Skupščina SR Slovenije poudarja, da so ti cilji, doda se: "zmanjševanje inflacije v pogojih", doda se "konkurence in prostega oblikovanja cen za večino izdelkov in storitev, aktivna politika tečaja dinarja, spremembe deviznega sistema", doda se: "v skladu z opredelitvami pretežne večine jugoslovanskega gospodarstva", nova alineja, doda se: "strukturno prilagajanje jugoslovanskega gospodarstva v smeri večje izvozne naravnosti in ekonomske učinkovitosti". Nova alineja: "novi mednarodni viri so lahko namenjeni le gospodarskim subjektom, ki bodo skozi povečan devizni priliv zagotovili njihovo vračanje."

5. Skupščina SR Slovenije meni, da bomo skoraj gotovo morali sprejeti nominalne omejitve za ravnanje vseh pospeševalcev inflacije, na katere lahko vplivamo z ekonomsko politiko države, čeprav predstavlja to izjemno zahtevno odgovornost za vse nosilce makroekonomskih odločitev in velja tveganje za delavce v združenem delu. Nominalne omejitve na podlagi memoranduma izhajajo iz načrtovane inflacije in prenašajo posledice, ki bodo nastajale

zaradi razhajanja nad načrtovano in realno inflacijo na subjekte potrošnje. To je na delavce v združenem delu. Zaradi tega je treba zelo odgovorno in strokovno preveriti naše ambicije in možnosti v zvezi z načrtovanimi.

V zvezi z načrtovano stopnjo inflacije, kreditno monetarno politiko in predvidene omejitve v skupni porabi, skupni, splošni in osebni porabi. Posledice uveljavljanja nominalnih omejitev v pogojih nerealnega načrtovanja bodo vplivale predvsem na osebne dohodke, povzročile pa bodo tudi padec proizvodnje. Doda se: "zato bi bilo v pogajanjih v memorandumu nujno upoštevati potrebo po zaustavitvi naraščanja notranjih dolgov ter odpravi vzrokov zanje". Zlasti Narodne banke Jugoslavije ostane v oklepaju.

Skupščina zato ponovno opozarja na realnost in tveganje v predvidevanjih memorandumu.

Ciljna predvidena stopnja zmanjševanja inflacije mora biti, doda se: "zasnovana na strokovnih podlagah in realno dosegljiva v pogojih bistvenega sproščanja, pa administrativnega omejevanja cen. Zagotavljati mora pogoje za večjo proizvodnjo in izvoz s tečajem, ki bo izvoz stimuliral in dohodkovno motiviral, ne pa tudi dopustiti, da bi se zaradi uresničevanja te politike morala realna sredstva za osebne dohodke ter skupno porabo znižati pod raven, ki je socialno in razvojno še sprejemljiva. Vsaka drugačna odločitev je lahko le kratkoročna in ne vsebuje pogojev za trajno stabilizacijo ter prestrukturiranja gospodarstva in družbe."

6. Skupščina SRS poudarja, da mora ZIS, doda se: "predložiti pred zaključkom pogajanj Skupščine SFRJ mehanizme, s katerimi bo zagotovil izvrševanje obveznosti do Mednarodnega denarnega sklada, pri čemer tudi opozarja, da težavnost in zapletenost razmer s katerimi smo soočeni, ne more biti legitimacija za sprejemanje poenostavljenih administrativnih in linearnih rešitev, ki lahko realno probleme", doda se: "samo predlagajo" kot nas to uče dosedanje izkušnje. Ostati moramo v okviru sprejete ekonomske politike, ali predlagati potrebne spremembe, ne more pa biti izgovor za nadaljnje omejevanje samoupravnih pristojnosti delavcev in ustavnih pooblastil republik in avtonomnih. To se nanaša predvsem na nujno omejevanje vseh oblik porabe, kije v realnih mejah potrebna za zmanjševanje inflacije, vendar mora omejevanje temeljiti na dogovorjeni dejavnosti SR in SAP, da s svojimi ukrepi in aktivnostmi, doda se: "glede na razpoložljiva sredstva" ob polnem soglasju z delavci ter samoupravnimi organizacijami in skupnostmi zagotove potrebno omejevanje osebne, skupne in splošne porabe. Samo tako dogovorjeno omejevanje porabe, ne pa linearni interventni, doda se: "zakoni" na ravni federacije lahko zagotovi potreben družbeni konsenz, zadostno motivacijo za delo in ustvarjanje dohodka ter uresničevanje specifičnih razvojnih potreb družbenih dejavnosti v vsaki SR in SAP.

7. V celoti nov: "Skupščina SRS ugotavlja, da zelo zahtevnih ciljev in nalog letošnje gospodarske in razvojne politike ni možno uresničiti brez bistveno večje mobilizacije vseh delovnih ljudi in občanov ter njihovega zaupanja v večjo učinkovitost in odgovornost vseh nosilcev nalog". Naslednji

odstavek: "Zato je nujno v Skupščini SFRJ takoj pripraviti analizo vzrokov in oceno odgovornosti za nedosledno izvajanje doslej sprejetih ciljev in nalog za stabilizacijo gospodarstva. Še posebej aktivnosti posameznih federalnih organov, kar je privedlo do prekinitve nekaterih ugodnih ekonomskih trendov v obdobju 1983-1985 in s tem do nujnosti ponovnega sklepanja dogovorov z Mednarodnim denarnim skladom in tujimi upniki. Skupščina SRS zahteva, da se zagotovi popolnoma obveščenost delovnih ljudi in občanov o nalogah in pogojih za doseganje ciljev letošnje razvojne politike, ki so povezani z nameravano sklenitvijo dogovorov z Mednarodnim denarnim skladom, o čemer domača javnost doslej ni bila ustrezno obveščena."

8. Skupščina SRS poudarja, da nosi ZIS polno odgovornost za nadaljnja pogajanja. Posebno odgovornost prevzema za vsebino sporazuma, zlati glede na realnost in možnost za prevzemanje obveznosti do Mednarodnega denarnega sklada in njihovega izvajanja doma, za mehanizme v Skupščini SFRJ sprejete ekonomske politike in za pritegnitev ekonomsko relevantnih, družbenoekonomskih in političnih dejavnikov. ZIS mora v ta namen predložiti skupščinam socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin oceno in doda se: "prevzeti vso" odgovornost v zvezi s predvidenimi učinki in posledicami sporazuma.

Konec stališč z dodatkom. Skupina želi posebej opozoriti, da je bila opravljena obravnava strogo zaupnih gradiv in da je bila tudi razprava opravljena brez navzočnosti javnosti na zaprti seji. Vendar pa ugotavlja, da je že predsednik Izvršnega sveta Skupščine SRS v uvodni besedi navedel, da je pretežni del opredelitev Izvršnega sveta javen, pa tudi mnenje, ki ga je pripravila skupina, se v pretežnem delu nanaša na izvajanje ekonomske politike, seveda v povezavi z novimi mednarodnimi obveznostmi. Zato je skupina ocenila, da je potrebno za javnost objaviti tudi besedilo, mnenja skupščine SRS z izvzetjem samo nekaterih konkretnih navedb ali ocen, ki se neposredno nanašajo na nadaljnja pogajanja z Mednarodnim monetarnim skladom.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala, tovariš Korinšek. Slišali ste predlog, mislim, da je bilo koristno, da je tovariš Korinšek vse bral, čeprav s tem podaljšal sejo, ampak verjetno je bilo lažje tako spremljati vstavke v besedilo. Želi kdo o teh spremembah in dopolnitvah mnenja oziroma o predlogu mnenja, ki ga je oblikovala skupina, kdo razpravljati? Tovariš Korinšek, lahko kaj pojasniš, na katere dele ste mislili, ko ste to stališče sprejeli? Tovariš Božič sprašuje, kaj je mišljeno pri tej opombi ob tem mnenju, kaj je za javnost in kaj ni? Na katere dele, katere stavke se to nanaša?

JOŽE KORINŠEK: Ne morem vam podati konkretnega odgovora. Pogovarjali smo se, da je treba mnenja objaviti. Mislim pa, da je to v skladu z začetno opredelitvijo, ki jo je dala tovarišica predsednica, da bo Sekretariat za informacije poskrbel, kaj se bo objavilo. Mislim, da bo šlo v preverjanje, če je sploh kaj takega, kar se tu notri ne da objaviti. Moje mnenje je, da gre lahko vse v objavo. Skupina ni imela zadržkov, če pa se slučajno ugotovi, da je kakšna zadeva take narave, da gre za državno

DRUŽBENOPOLITIČNI ZBOR SKUPŠČINE

tajno, pa naj bo to spuščeno. Skupina se ni podrobneje opredelila, kaj je za javnost in kaj ni javnost.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala, tovariš Korinšek. Strinjala bi se predvsem z oceno tovariša Korinška, da pravzaprav ni nič takega v mnenju, kar bi neposredno spadalo pod kriterij konkretne navedbe iz sporazuma. Očitno boste morali prepustiti predsedstvu skupščine, da se mi odločamo in vidimo, kaj je tovariš predsednik Šinigoj rekel, da je za javnost, kaj pa ni; da upošteva njegov ekspozicijo ocenimo, kaj je za objavo in kaj ni. Težko pa si predstavljam, da bi zdaj po delih objavljali mnenje, ker to potem bralec ne ve, za kaj gre. Ali je še kakšna pripomba na predlog mnenja? (Ne.) Predlagam, da glasujemo o predlogu mnenja tako kot ga je tovariš Korinšek prebral.

Kdo je za? (Vsi delegati.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel mnenje.

Zdaj bi pa prosila samo, da preverimo še, kaj se dogaja v ostalih zborih. Ta čas bi izkoristila za to, da vas opozorim, da je naslednja seja zбора 20.4., da bomo na tem zboru obravnavali tudi smernice za spremembe dolgoročnega plana in da je za to razpravo treba primerno organizirati v naši delegatski bazi. Na skupni seji bomo obravnavali tudi poročilo Predsedstva socialistične Republike Slovenije in še posebej bi vas opozorila, da bomo na tej seji opravili volitve predsednika in podpredsednikov Skupščine ter predsednikov in podpredsednikov zborov. To vas opozarjam zato, ker bi bilo zelo neugledno, da bi bili v tako okrnjeni sestavi. Povedala bi samo toliko, da se volitve opravijo na zadnji seji pred iztekom mandata dosedanjim nosilcem funkcij zaradi tega, da se omogoči normalen prehod na nadaljevanje seje. Prosim vas, da v okviru svojih organizacij poskrbite, da bi na tej seji bili primerno zastopani tudi zaradi poročila predsedstva, ki ga obravnavamo.

(Seja je bila končana 16. marca 1988.)

**DRUŽBENOPOLITIČNI ZBOR SKUPŠČINE
SOCIALISTIČNE REPUBLIKE SLOVENIJE**

VSEBINA

DRUŽBENOPOLITIČNI ZBOR

25. seja - 20. april 1988

STRAN

PRED DNEVNIM REDOM:

1. Ugotavljanje prisotnosti delegatov 1
2. Določitev dneva seje 1

Sejni zapisi

DNEVNI RED:

1. **25. seja - 20. april 1988** 3
2. Izvolitev predsednika in podpredsednika
DPS Skupščine Socialistične republike Slovenije
in izvolitev predsednika in podpredsednikov
Skupščine Socialistične republike Slovenije
- GOVORNIK: Dušan Semolič 4
3. Predlog zakona o ustanavljanju delovnih
organizacij, ki jih ustanovljajo delovni ljudje
in civilne pravne osebe 7
4. Predlog za izdajo zakona o varstvu pred
ibnizirajočimi sevanji in o jedrski varnosti in
predlog odloka o ustanovitvi, nalogah in sestavi
skupine delegatov vseh zborov Skupščine Socialistične
republike Slovenije za pripravo poročila o vplivih
izkoriščanja Rudnika urana Žirovski vrh na okolje 7
- GOVORNIK: Duško Koc 9
5. Volitve in imenovanja 10
6. Nadaljevanje:
predlog odloka o ustanovitvi, nalogah in sestavi
skupine delegatov vseh zborov Skupščine SR Slovenije
za pripravo poročila o vplivih izkoriščanja Rudnika
urana Žirovski vrh na okolje 11
- GOVORNIK: Duško Koc 13

7. Predlog smernic za sprejeme **VSEBINA** dopolnitve
dolgoročnega plana Socialistične republike
Slovenije za obdobje 1986-1990 **DRUŽBENOPOLITIČNI ZBOR**
plana Socialistične republike Slovenije
za obdobje 1986-1990 25. seja - 20. april 1988 14

GOVORNIKI:

Franc Jamšek	STRAN
Jože Korinšek	16
Duško Kos	18

PRED DNEVNIM REDOM:

Jože Korinšek	19
Emil Stern	20
1. Ugotavljanje prisotnosti delegatov	1
2. Določitev dnevnega reda	1

8. Pobude, predlogi in vprašanja delegatov

DNEVNI RED: družbenopolitičnih organizacij	22
---	----

1. Odobritev zapisnika 24. seje zbora	3
2. Izvolitev predsednika in podpredsednika DPZ Skupščine Socialistične republike Slovenije in izvolitev predsednika in podpredsednikov Skupščine Socialistične republike Slovenije	24 25 11

10. GOVORNIK:

Dušan Semolič	4
3. Predlog zakona o ustanavljanju delovnih organizacij, ki jih ustanavljajo delovni ljudje in civilne pravne osebe	7
4. Predlog za izdajo zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in o jedrski varnosti in predlog odloka o ustanovitvi, nalogah in sestavi skupine delegatov vseh zborov Skupščine Socialistične republike Slovenije za pripravo poročila o vplivih izkoriščanja Rudnika urana Žirovski vrh na okolje	7

GOVORNIK:

Duško Kos	9
5. Volitve in imenovanja	10
6. Nadaljevanje: predlog odloka o ustanovitvi, nalogah in sestavi skupine delegatov vseh zborov Skupščine SR Slovenije za pripravo poročila v vplivih izkoriščanja Rudnika urana Žirovski vrh na okolje	13

GOVORNIK:

Duško Kos	13
-----------------	----

7.	Predlog smernic za spremembe in dopolnitve dolgoročnega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1986-2000 in družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1986-1990	14
	GOVORNIKI:	
	Franc Jamšek	14
	Jože Korinšek	16
	Duško Kos	18
	Robert Černe	19
	Jože Korinšek	19
	Emil Štern	20
	Jože Korinšek	20
	Emil Štern	21
	Duško Kos	21
8.	Pobude, predlogi in vprašanja delegatov oz. družbenopolitičnih organizacij	22
	GOVORNIKI:	
	Jolanda Kos	22
	Franc Hribar	24
	Marina Bohinc	25
9.	Seznam govornikov	II
10.	Priloga: zapisnik	III

DRUŽBENOPOLITIČNI ZBOR

SEZNAM GOVORNIKOV

DRUŽBENOPOLITIČNEGA ZBORA

25. seja - 20. marec 1988

Predsedovala: Valerija Škerbec.

Seja se je začela ob 9.05 uri.

STRAN

GOVORNIKI:

Bohinc Marina	25
Černe Robert	19
Hribar Franc	24
Jamšek Franc	14
Korinšek Jože	16, 19, 20
Kos Duško	9, 13, 18, 21
Kos Jolanda	22
Semolič Dušan	4
Škerbec Valerija	13
Štern Emil	20, 21

zakona o deviznem poslovanju usaknjen z dnevnega reda zbora republik in pokrajin, ker Skupščina Socialistične republike Slovenije in Sabor Socialistične republike Hrvatske nista dala soglasja k osnutku tega zakona. To pa je tudi edini akt iz poročila delegacije, ki ga je obravnaval naš zbor. Šali o tem predlogu in razlogu za umik kdo razpravljati? (Ne želi.) Če ne, potem predlagam, da o tem predlogu glasujemo.

Kdor je za, naj prosim glasuje. (Vsi delegati.) Je kdo proti? (Nič.) Se je kdo vzdržal? (Nič.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno usaknil z dnevnega reda poročilo delegacije Skupščine Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predlagam, da v dnevnem redu pri točki predlog za izdajo zakona pred ionizirajočimi sevanji in o jedrski varnosti obravnavamo še predlog odloka o ustanovitvi, nalogah in sestavi Skupine delegatov vseh zborov Skupščine Socialistične republike Slovenije za pripravo poročila o vplivih izkoriščanja rudnika urana Žirovski vrh na okolje. Šali o tem predlogu kdo razpravljati? (Ne želi.)

Predlagam naslednji dnevni red:

1. Odobritev zapisnika 24. seje zbora.
2. Izvolitev predsednika in podpredsednika Družbenopolitičnega zbora Skupščine Socialistične republike Slovenije.
3. Izvolitev predsednika in podpredsednikov Skupščine Socialistične republike Slovenije.
4. Predlog smernic za spremembe in dopolnitve dolgoročnega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1986-2000 in družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1986-1990.
5. Predlog zakona o ustanavljanju delovnih organizacij, ki jih ustanavljajo delovni ljudje in civilno pravne osebe.

DRUŽBENOPOLITIČNI ZBOR

25. seja

(20. april 1988)

Predsedovala: Valerija Škerbec.

Seja se je začela ob 9.05 uri.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Začenjam 25. sejo Družbenopolitičnega zbora Skupščine Socialistične republike Slovenije. Trenutno je navzočih 35 delegatov; opravičili so se: Ciril Baškovič, Zlatko Leskovšek, Tone Pavček, Amalija Petronio, Branko Kovše. Vlado Klemenčič bo prišel kasneje.

Odbor za družbenoekonomske odnose našega zbora predlaga, da z dnevnega reda današnje seje umaknemo točko Poročilo delegacije Skupščine Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Odbor je ugotovil, da delegacija Skupščine SFRJ v svojem poročilu o 23. seji Zbora republik in pokrajin le ugotavlja, da je bil zakon o spremembah zakona o deviznem poslovanju umaknjen z dnevnega reda Zbora republik in pokrajin, ker Skupščina Socialistične republike Slovenije in Sabor Socialistične republike Hrvatske nista dala soglasja k osnutku tega zakona. To pa je tudi edini akt iz poročila delegacije, ki ga je obravnaval naš zbor. Želi o tem predlogu in razlogu za umik kdo razpravljati? (Ne želi.) Če ne, potem predlagam, da o tem predlogu glasujemo.

Kdor je za, naj prosim glasuje. (Vsi delegati.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno umaknil z dnevnega reda poročilo delegacije Skupščine Socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predlagam, da v dnevnem redu pri točki predlog za izdajo zakona pred ionizirajočimi sevanji in o jedrski varnosti obravnavamo še predlog odloka o ustanovitvi, nalogah in sestavi Skupine delegatov vseh zborov Skupščine Socialistične republike Slovenije za pripravo poročila o vplivih izkoriščanja Rudnika urana Žirovski vrh na okolje. Želi o tem predlogu kdo razpravljati? (Ne želi.)

Predlagam naslednji dnevni red:

1. Odobritev zapisnika 24. seje zbora.
2. Izvolitev predsednika in podpredsednika Družbenopolitičnega zbora Skupščine Socialistične republike Slovenije.
3. Izvolitev predsednika in podpredsednikov Skupščine Socialistične republike Slovenije.
4. Predlog smernic za spremembe in dopolnitve dolgoročnega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1986-2000 in družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1986-1990.
5. Predlog zakona o ustanavljanju delovnih organizacij, ki jih ustanavljajo delovni ljudje in civilno pravne osebe.

6.a) Predlog za izdajo zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in o jedrski varnosti;

6.b) Predlog odloka o ustanovitvi, nalogah in sestavi Skupine delegatov vseh zborov Skupščine Socialistične republike Slovenije za pripravo poročila o vplivih izkoriščanja Rudnika urana Žirovski vrh na okolje.

7. Pobude, predlogi in vprašanja delegatov oziroma družbenopolitičnih organizacij.

8. Volitve in imenovanja.
Želi kdo razpravljati o predloženem dnevnem redu? (Ne želi.) Če ne, potem predlagam, da glasujemo.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog dnevnega reda soglasno sprejel.

Sedaj bi dala nekaj obvestil, tako kot ponavadi. Najprej o skupni seji vseh zborov Skupščine Socialistične republike Slovenije. Ta se bo pričela ob 9.30 uri, tako ste bili obveščeni s sklicem skupne seje. Na tej seji bomo obravnavali poročilo Predsedstva Socialistične republike Slovenije od 1986. do 1988. leta. Opozarjam vas, da gre za skupno sejo, ne za skupno zasedanje. Torej je glasovanje na tej seji skupno in ne ločeno po zborih. Na klop ste danes prejeli mnenja in stališča Skupščine Socialistične republike Slovenije k temu poročilu. O tem aktu naj bi tudi potekala razprava na skupni seji. Prosim vas, da vsi sedete v dvorano zaradi ugotavljanja izida glasovanja. Prosim vas pa tudi, da se takoj prijavite pri tovarišici Bitenčevi za razpravo, tako, da bo predsednik Skupščine Socialistične republike Slovenije lažje vodil sejo.

Po končani skupni seji prosim, da se čimprej vrnemo, ker bi takoj prešli na volitve predsednika in podpredsednika zbora oziroma predsednika Skupščine in podpredsednikov Skupščine Socialistične republike Slovenije. V zvezi s tem naj vas obvestim, da po določbah 2. odstavka 2. člena poslovnika Družbenopolitičnega zbora Skupščine Socialistične republike Slovenije predseduje volilni seji zbora, na kateri se pred potekom prve dveletne mandatne dobe volijo predsednik in podpredsednik zbora in predsednik ter podpredsednik Skupščine Socialistične republike Slovenije, predsednik, ki je doslej opravljal to funkcijo, ali najstarejši delegat v zboru. Glede na to predlagam, da točko dnevnega reda izvolitev predsednika in podpredsednika Družbenopolitičnega zbora Skupščine Socialistične republike Slovenije in točko izvolitev predsednika in podpredsednikov Skupščine Socialistične republike Slovenije vodi najstarejši delegat v našem zboru, to je tovariš Marjan Lenarčič. Ostali del seje potem vodim sama. - Soglašate s takim pristopom, ki je v skladu s poslovníkom? (Da.) Hvala lepa.

Po opravljenih volitvah - seveda bodo naši tovariši in tudi tovariši, ki bodo izvedli volitve v ostalih dveh zborih, potrebovali približno 45 minut časa, da ugotovijo vse volilne rezultate - bomo kar nadaljevali s sejo zbora. Najprej s tistimi točkami, ki so mogoče manj zahtevne. V nadaljevanju seje moramo razglasiti volilne rezultate.

Za današnje sejo ste na klop prejeli nekatera gradiva, in sicer vas opozarjam na naslednja gradiva: poročilo Odbora za družbenoekonomske odnose k smernicam za spremembe plana, poročilo Skupine delegatov vseh zborov za spremljanje uresničevanja planskih aktov, potem na osnutek stališč našega zbora, amandma Izvršnega sveta k smernicam ter stališča in sklepe in predloge, ki jih je sprejelo Predsedstvo RK ZSMS, in sicer imate dve gradivi v zvezi s tem. Eno je osnovno, ki je bilo podlaga za razpravo na predsedstvu in ki je bilo na predsedstvu mladinske organizacije tudi sprejeto, in še dodatna stališča k temu osnovnemu gradivu.

Potem imate še mnenje Izvršnega sveta k amandmajem Zakonodajno-pravne komisije k zakonu o ustanavljanju delovnih organizacij, ki jih ustanavljajo delovni ljudje in civilne pravne osebe. K 6. točki ste prejeli še stališča Sveta za varstvo okolja pri Predsedstvu RK SZDL in tudi stališče Odbora ekološke konference ter nov dopolnjen osnutek stališč. Stališča smo dopolnili s stališči Sveta za varstvo okolja SZDL. Kot informativno gradivo pa smo vam dali danes na mizo še gradivo Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije o položaju v zdravstvu.

Predlagam, da opravimo še 1. TOČKO DNEVNEGA REDA, preden prekinemo sejo, in sicer ODOBRITEV ZAPISNIKA 24. SEJE ZBORA.

Predlaga kdo kakšno spremembo ali dopolnitev osnutka zapisnika 24. seje zbora? (Ne.) - Potem dajem zapisnik na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zapisnik 24. seje zbora soglasno sprejet.

Zdaj pa bi prosila, tovarišica Tina, da prešteješ, koliko nas je, ker so nekateri delegati prišli v dvorano po začetku seje, zaradi obvestila o številu delegatov na skupni seji.

Prisotnih je 38 delegatov.

Prekinjam sejo.

(Seja zbora je bila prekinjena ob 9.25 uri in se je nadaljevala ob 10.35 uri.)

PREDSEDUJOČI MARJAN LENARČIČ: Tovarišice in tovariši delegati! Predlagam, da pričnemo. Najprej mi dovolite, da se zahvalim delegatom za zaupanje, ki ste ga izrazili, in predlagam, da preidemo na delo.

Predlog je, da združimo obravnavo 2. in 3. TOČKE DNEVNEGA REDA, in sicer IZVOLITEV PREDSEDNIKA IN PODPREDSEDNIKA DRUŽBENOPOLITIČNEGA ZBORA SKUPŠČINE SOCIALISTIČNE REPUBLIKE SLOVENIJE in IZVOLITEV PREDSEDNIKA IN PODPREDSEDNIKOV SKUPŠČINE SOCIALISTIČNE REPUBLIKE SLOVENIJE.

Na podlagi 2. odstavka 4. člena poslovnika Družbenopolitičnega zbora Skupščine Socialistične republike Slovenije se predsednik in podpredsednik zbora izvolita pred potekom prve dveletne mandatne dobe in nastopita svojo funkcijo z dnem prenehanja funkcije prejšnjemu predsedniku in podpredsedniku zbora, to je 7. maja 1988.

Po določbah 2. odstavka 140. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije se predsednik in podpredsednik Skupščine Socialistične republike Slovenije izvolita pred potekom prve dveletne mandatne dobe in začneta opravljati svojo funkcijo z dnem, ko poteče mandatna doba dotedanjemu predsedniku in podpredsednikoma, to je 7. maja 1988.

Prejeli ste predlog kandidatov za vse navedene funkcije, ki ga je predložila Republiška konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije.

Na podlagi 3. odstavka 56. člena poslovnika Družbenopolitičnega zbora Skupščine Socialistične republike Slovenije bo predstavnik Republiške konference SZDL Slovenije obrazložil predlog kandidatur.

Prosim tovariša Dušana Semoliča, da spregovori.

DUŠAN SEMOLIČ: Tovarišice in tovariši! Republiška kandidacijska konferenca je v skladu z določili kandidacijskega postopka konec meseca marca določila kandidate za nosilce vodilnih funkcij v Skupščini Socialistične republike Slovenije in njenih zborih po poteku prvega dveletnega mandata.

Predlog ste prejeli, zato naj k temu dodam samo nekaj podatkov. Vloga mi je toliko olajšana, ker vse kandidate dobro poznamo, saj delamo skupaj že dve leti.

Predlog kandidatov je dan na podlagi ocen dela sedanjih nosilcev dolžnosti, katere soavtorji smo bili tudi mi, delegati Družbenopolitičnega zbora in delegati v okviru skupin delegatov za ostale zборе naše skupščine.

Ocenili smo, da je bilo sedanje delo sedanjih nosilcev dolžnosti dobro, da so izpolnili pričakovanja ob njihovi prvi izvolitvi na te dolžnosti.

Prek celotnega dveletnega obdobja so po svojih sposobnostih, hotenjih in objektivnih pogojih prispevali, da je Skupščina Socialistične republike Slovenije uresničevala naloge skladno z ustavno opredeljeno funkcijo in skladno s programom dela, ki smo si ga zastavili.

Prav ta pozitivna ocena dela je bila pomembna podlaga pri odločitvi predsedstva Republiške konference SZDL Slovenije, da predlaga temeljnim občinskim in republiški kandidacijski konferenci za nosilce najodgovornejših dolžnosti v Skupščini Socialistične republike Slovenije sedanje nosilce dolžnosti, razen v primeru enega od podpredsednikov, ki je zaprosil, da ga na to dolžnost ponovno ne predlagamo.

Tudi razprave na sejah tako temeljnih kot občinskih kandidacijskih konferencah so pokazale, da predlagani kandidati uživajo podporo najširšega kroga delovnih ljudi in občanov, zato odločitev Republiške kandidacijske konference o tem, koga določiti za kandidate, ni bila težka. Potrdila je v poprejšnjih postopkih izraženo voljo delovnih ljudi in občanov in njihovih

delegatov. V imenu Republiške kandidacijske konference predlagam zboru, da na današnji seji glasuje o naslednjem predlogu kandidatov za vodstvo, najprej Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Predsednik Skupščine Socialistične republike Slovenije tovariš Miran Potrč, ki je pri dosedanem delu v Skupščini Socialistične republike Slovenije dokazal, da je sposoben usklajevalec različnih pogledov nadaljnjega razvoja naše socialistične samoupravne skupnosti, ki je natančno in dosledno opravljala naloge, dogovorjene v večnacionalni skupnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti ter uveljavljal izvirne interese in pravice delovnih ljudi in občanov.

Podpredsednik Skupščine tovariš Jože Knez, dosedanji podpredsednik, ki se je zavzemal za razvijanje in uveljavljanje samoupravne socialistične demokracije in za takšen program gospodarske stabilizacije, ki bi prispeval k čim prejšnjemu premagovanju sedanjih razmer.

Kandidat za podpredsednika Skupščine tovariš Aleksander Ravnikar je svojo dosedanjo delovno pozornost usmerjal v razvoj samoupravnih odnosov v združenem delu, tako pri skladnosti gospodarskega razvoja in družbenih dejavnosti kot pri razvoju delegatskega in skupščinskega sistema.

Sedaj pa še vodstvo našega Družbenopolitičnega zbora. Republiška kandidacijska konference je določila dva kandidata za dolžnost predsednika zbora: sedanjo predsednico tovarišico Valerijo Škerbec, za katero so vodstva družbenopolitičnih organizacij ocenila, da je bilo njeno delo v preteklih dveh letih uspešno, da je bila pobudnik vrste razprav o posameznih družbenih vprašanjih v okviru vodstva družbenopolitičnih organizacij, pri čemer je prispevala, da so bila stališča usklajena oziroma so prišla v obravnavo na Družbenopolitični zbor oziroma v Skupščino Socialistične republike Slovenije.

Določila pa je tudi delegata v Družbenopolitičnem zboru tovariša Toneta Anderliča, ki ga oblikuje doslednost pri uveljavljanju stališč, ki so jih v zvezi z nadaljnjim razvojem naše socialistične samoupravne skupnosti opredelili slovenski mladinci na svojem kongresu v Krškem.

Za podpredsednika zbora pa je bil predlagan tovariš Jože Stegne, ki je uspešno sodeloval pri vodenju zbora v preteklem dveletnem obdobju.

V imenu Republiške konference predlagam, da se o predlogu razpravlja in glasuje. Hvala.

PREDSEDUJOČI MARJAN LENARČIČ: Zahvaljujem se tovarišu Semoliču za obrazložitev. Sprašujem, ali želi o predlaganih kandidaturah kdo razpravljati? (Ne.) - Prehajamo na izvedbo volitev.

Nekaj pojasnil. Po določbah 2. odstavka 353. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije se o izvolitvi predsednika in podpredsednika Skupščine Socialistične republike Slovenije ter predsednikov in podpredsednikov zborov glasuje tajno, razen če posamezni zbor na predlog delegata v zboru sklene, da se glasuje javno.

Sprašujem, ali želi kdo o načinu volitev razpravljati? (Nihče.) Če ne, potem bomo glasovali s tajnimi glasovnicami.

Predlagam, da mi - v skladu s poslovnikom - pri vodenju volitev pomagajo sekretar zbora in dva delegata. Za to nalogo predlagam Marino Bohinc in Franca Fašaleka. - Želi kdo o tem predlogu razpravljati? (Ne.)

Kdor je za tak predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Hvala lepa. Ugotavljam, da je zbor soglasno z večino glasov izvolil tovarišico Marino Bohinc in tovariša Franca Fašaleka za pomoč pri vodenju.

Najprej bi vas seznanil z načinom volitev. Vsak delegat bo dobil štiri glasovnice, in sicer: z glasovnico roza barve volimo predsednika zbora; z glasovnico bele barve volimo podpredsednika zbora; z glasovnico zelene barve volimo predsednika Skupščine in z glasovnico rumene barve volimo dva podpredsednika Skupščine.

Na vsaki glasovnici volimo enega kandidata, razen na glasovnici za oba podpredsednika Skupščine Socialistične republike Slovenije, kjer volimo oba kandidata.

Delegat glasuje za kandidata tako, da obkroži številko pred njegovim imenom. Glede ugotavljanja volilnih izidov naj navedem določbe iz 354. člena in 355. člena poslovnika naše skupščine:

1. Kandidat je izvoljen, če je zanj glasovala večina delegatov v zboru, kar pomeni za Družbenopolitični zbor 26 delegatov. V informacijo: naš zbor šteje 50 delegatskih mest, v volilnem seznamu je vpisanih 49 delegatov, ker je bila tovarišica Božena Ostrovršnik imenovana na novo dolžnost.

2. Če je predlaganih več kandidatov za posamezno funkcijo, pa noben kandidat pri glasovanju ni dobil potrebne večine - to je večine glasov vseh delegatov v zboru, se opravi novo glasovanje. - Pri drugem glasovanju se glasuje samo o kandidatu, ki je pri prvem glasovanju dobil največ glasov.

3. Če sta na prvem glasovanju dobila kandidata enako najvišje število glasov, se glasovanje o obeh kandidatih ponovi.

4. Če kandidat pri glasovanju ni dobil večine glasov vseh delegatov v zboru, oziroma če noben kandidat tudi pri drugem glasovanju ni dobil take večine, se ponovi kandidacijski postopek in postopek glasovanja v vseh zborih na podlagi novega predloga kandidatov.

Upam, da je postopek glasovanja in ugotavljanja volilnih izidov jasen, in prosim delegate, da prevzamejo glasovnice pri strokovnih delavcih ter se evidentirajo v volilnem imeniku. Delegati naj oddajo glasovnice v volilno skrinjico. Prosim volilno komisijo, da bi pripravila vse, kar je potrebo v zvezi s postopkom volitev.

Sedaj prekinjam to točko dnevnega reda. K njej se bomo vrnili, ko bomo ugotovili izid glasovanja v našem zboru ter dobili rezultate glasovanja tudi v ostalih zborih za predsednika in podpredsednika Skupščine Socialistične republike Slovenije. Obveščam delegate, da bo Družbenopolitični zbor takoj nadaljeval z delom. Delovna skupina pa odhaja.

PRESEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Nadaljujemo sejo zбора.

Prehajamo na 5. TOČKO DNEVNEGA REDA, to je PREDLOG ZAKONA O USTANAVLJANJU DELOVNIH ORGANIZACIJ, KI JIH USTANAVLJAJO DELOVNI LJUDJE IN CIVILNE PRAVNE OSEBE.

Ta predlog zakona je predložil v obravnavo Izvršni svet. Družbenopolitični zbor k predlogu tega zakona sprejema stališča v skladu s 74. členom poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije. Osnutek stališč ste prejeli z dopisom oziroma s pošto. Ravno tako tudi predlog sklepa, ki naj bi ga zbor sprejel ob sprejetju tega zakona. Predlog zakona so obravnavali: Odbor za družbenoekonomske odnose in Odbor za družbenopolitični sistem našega zбора, Komisija za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu, Zakonodajno-pravna komisija, Komisija za pravosodje in Komisija za družbeno nadzorstvo. - Predstavnik Izvršnega sveta na seji je tovariš Jože Strle, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za drobno gospodarstvo. Želi tovariš Strle besedo? (Ne.) Potem sprašujem, če želijo besedo poročevalci delovnih teles? (Ne.)

Pričenjam razpravo k predlogu zakona o ustanavljanju delovnih organizacij, ki jih ustanavljajo delovni ljudje in civilne pravne osebe. (Ni razprave.) Ima kdo kakšne pripombe, dopolnitve na osnutek stališč, ki ste ga prejeli, oziroma k predlogu sklepa, ki je pripravljen za sklepanje tudi ob tem zakonu? (Ne.)

Potem predlagam, da osnutek stališč preoblikujemo v predlog ter dajem predlog stališč na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog stališč k predlogu zakona o ustanavljanju delovnih organizacij, ki jih ustanavljajo delovni ljudje in civilne pravne osebe, soglasno sprejel.

Stališča bomo posredovali Zboru združenega dela in Zboru občin ter predlagatelju. Sedaj pa dajem na glasovanje še predlog sklepa ob tem zakonu.

Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog sklepa k predlogu zakona o ustanavljanju delovnih organizacij, ki jih ustanavljajo delovni ljudje in civilne pravne osebe, soglasno sprejel.

Prehajamo na 6. TOČKO DNEVNEGA REDA, to je PREDLOG ZA IZDAJO ZAKONA O VARSTVU PRED IONIZIRAJOČIMI SEVANJI IN O JEDRSKI VARNOSTI in PREDLOG ODLOKA O USTANOVITVI, NALOGAH IN SESTAVI SKUPINE DELEGATOV VSEH ZBOROV SKUPŠČINE SOCIALISTIČNE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA PRIPRAVO POROČILA O VPLIVIH IZKORIŠČANJA RUDNIKA URANA ŽIROVSKI VRH NA OKOLJE. - Predlagam ločeno razpravo glede teh dveh vsebinsko različnih vprašanj, ki najširše sodijo vendarle skupaj. Ločeno bi tudi sklepali. Ali se strinjate s takim pristopom? (Da.)

Najprej pod a). Predlog za izdajo zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in o jedrski varnosti je predložil v obravnavo Izvršni svet. Družbenopolitični zbor k predlogu za

izdajo zakona sprejema stališča v skladu s 74. členom poslovnika. Osnutek stališč ste prejeli, oziroma sem vas na začetku seje opozorila, da imate danes na klopi dopolnitve tega osnutka stališč, ki so vpisane z velikimi črkami in ki smo jih pripravili na podlagi stališč Sveta za varstvo okolja Predsedstva RK SZDL, ki ste jih tudi dobili danes na klop. Predlog za izdajo zakona so obravnavali: Odbor za družbenopolitični sistem našega zbora, Komisija za varstvo človekovega okolja in Zakonodajno-pravna komisija. - Predstavnik Izvršnega sveta pri tej točki bi moral biti dr. Milan Čopič, ki ga žal ne vidim tu. Kdo je dežurni iz Izvršnega sveta? Sprašujem, če je potrebna uvodna beseda k temu zakonu, oziroma ali ima predlagatelj, se pravi Izvršni svet, namen podati uvodno besedo k zakonu? (Ne.) Želijo besedo poročevalci delovnih teles? (Ne.)

Pričanjem razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Ali ste vsi uspeli pogledati ta stališča, ki so danes dopolnjena? Gre za dve dopolnitvi. V točki 2 gre za to, da naj bi v postopku sprejemanja zakona zagotovili, da se razpravlja tudi o najpomembnejših rešitvah v podzakonskih predpisih; druga dopolnitev v isti točki v drugem odstavku pa nalaga Izvršnemu svetu opredelitev oziroma oblikovanje njegovega pogleda do javnosti podatkov in seznanjanja javnosti o radioaktivnosti in vsebnosti radioaktivnih snovi v izdelkih, oziroma do nadaljnje ureditve tega vprašanja. Vemo, da je to vprašanje danes urejeno tako, da ima te podatke v posesti in v pristojnosti za objavljanje Zvezni komite za zdravstvo. - Želi kdo o teh stališčih razpravljati? (Ne.) Ali lahko ta osnutek stališč prekvalificiramo v predlog? (Da.) Potem predlagam, da glasujemo o predlogu stališč.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog stališč sprejel soglasno. Stališča bomo posredovali pristojnima zboroma oziroma predlagatelju.

Sedaj pa prehajamo na obravnavo predloga odloka o ustanovitvi, nalogah in sestavi skupine delegatov vseh zborov Skupščine Socialistične republike Slovenije za pripravo poročila o vplivih izkoriščanja Rudnika urana Žirovski vrh na okolje.

Predlog odloka o ustanovitvi, nalogah in sestavi skupine delegatov vseh zborov Skupščine Socialistične republike Slovenije za pripravo tega poročila je predložila v obravnavo Komisija za volitve, imenovanja in administrativna vprašanja Skupščine Socialistične republike Slovenije. Predlog odloka sta obravnavali Komisija za varstvo človekovega okolja in Zakonodajno-pravna komisija, ki v začetku k predlogu odloka ni imela pripomb, sedaj pa me je komisija obvestila, da je obravnavala amandma Skupščine občine Škofja Loka ter da predlaga zboru tudi amandma. - Prosim, če bi spremembe pojasnil poročevalec Zakonodajno-pravne komisije! Kot kaže, bom morala sama to opraviti.

Danes ste prejeli še stališče Odbora problemske konference oz. ekološke konference Republiške konference SZDL in Sveta za varstvo okolja pri predsedstvu RK SZDL.

Želi kakšen poročevalec delovnih teles, ki so obravnavala ta odlok, besedo? (Ne želi.) Potem predlagam, da vam na kratko povem, v čem je vsebina amandmaja, ki ga predlaga Zakonodajno-pravna komisija. Namreč, v razpravi se je odprlo vprašanje v zvezi z vsebino 5. točke tega odloka, ki govori, da mora ta skupina delegatov k izvedbi naloge pritegniti vrhunske strokovnjake. Predlog je, da se tu vnese še besedilo "in strokovne institucije".

Predlagam, da začnemo razpravo o vsebini tega odloka in seveda tudi o vsebini amandmaja, ki nam ga predlaga Zakonodajno-pravna komisija. Kdo želi razpravljati? Prosim, tovariš Duško Kos.

DUŠKO KOS: Tovarišica predsednica! Sem v dilemi, ali je to zadeva, ki sodi k tej točki, ali pa k točki "Pobude, vprašanja delegatov". Ker pa se izrecno veže na nekatera vprašanja, ki jih podpira takšen način dela, kakršnega uporabljamo, v bistvu s tem, ko bomo sprejeli ta odlok in kasneje imenovali komisijo ter spremljali in upoštevali delo te komisije, sem mnenja, da lahko to pobudo podam ob tej točki.

Prvotna pobuda je bila, da se v okviru Skupščine izoblikuje skupina oz. komisija, ki bo preučila vsa vprašanja v zvezi z Rudnikom urana Žirovski vrh z ekološkega, ekonomskega in vseh vidikov. Sedaj pa imamo pred seboj odlok o imenovanju skupine delegatov. To pa je bistvena razlika. Skupina delegatov je lahko sestavljena samo iz delegatov. Komisijo pa je mogoče na podlagi določil poslovnika sestaviti tako, da je sestavljena iz delegatov, pa tudi iz znanstvenih, strokovnih in javnih delavcev. Seveda se postavlja vprašanje, ali poslovniško ni mogoče imenovati komisijo z takšno obravnavo posameznih vprašanj iz pristojnosti skupščine? Pobuda v ničemer ne zadeva tega odloka, ki ga danes sprejemamo. Nanaša pa se na to, da se preučijo možne spremembe poslovnika v tej smeri. Hvala.

PRESEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala tovariš Kos. Želi še kdo razpravljati?

Glede pobude tovariša Kosa mislim, da jo je treba sprejeti in jo vključiti v delo naših odborov in Zakonodajno-pravne komisije, torej tistih teles, ki lahko največ - s sistemskih vidikov - prispevajo k oblikovanju ustreznih določb poslovnika, nam bi te omogočale in zagotavljale tudi bolj učinkovito delo Skupščine in vključevanja najširšega kroga ljudi v njeno delo.

Želi kdo o odloku in amandmaju razpravljati? (Ne.) Če ne želi, potem predlagam glasovanje o amandmaju, ki ga je predložila Zakonodajno-pravna komisija.

Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel amandma. Sedaj pa dajem na glasovanje predlog odloka o ustanovitvi, nalogah, sestavi skupine delegatov vseh zborov Skupščine Socialistične republike Slovenije za pripravo poročila

o vplivih izkoriščanja Rudnika urana Žirovski vrh na okolje v celoti.

Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog odloka o ustanovitvi, nalogah in sestavi skupine delegatov vseh zborov Skupščine Socialistične republike Slovenije za pripravo poročila o vplivih izkoriščanja Rudnika urana Žirovski vrh na okolje soglasno sprejel.

Sedaj pa predlagam, da opravimo še eno točko, to je 8. TOČKO DNEVNEGA REDA - VOLITVE IN IMENOVANJA.

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve je predložila dva predloga odloka, in sicer prvi predlog odloka je razrešitev namestnika javnega tožilca Socialistične republike Slovenije. Po tem predlogu odloka se razreši Ignac Kolbl dolžnosti namestnika javnega tožilca Socialistične republike Slovenije z 31. majem 1988. - Želi o tem predlogu odloka kdo razpravljati? (Ne želi.) Potem dajem predlog odloka na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog odloka o razrešitvi namestnika javnega tožilca Socialistične republike Slovenije soglasno sprejel.

Drugi predlog odloka pa je odlok o imenovanju namestnika javnega tožilca Socialistične republike Slovenije. Po tem predlogu odloka se za namestnika javnega tožilca Socialistične republike Slovenije imenuje Miran Škrinjar. Želi o tem predlogu odloka kdo razpravljati? (Ne želi.) Potem dajem predlog odloka na glasovanje.

Kdo je za, naj prosim dvigne roko? (Vsi delegati so za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog odloka o imenovanju namestnika javnega tožilca Socialistične republike soglasno sprejel.

Glede na to, da imamo še nekaj časa, ocenjujem pa, da ni smotrno preiti k 4. točki, bi izkoristila ta čas in vas obvestila o nekaterih drugih vprašanjih, ki so pomembna za naše nadaljnje delo oziroma za delo v zvezi s sejo, ki je sklicana za 6. maj.

Ugotovili ste verjetno - iz dnevnega reda sklica seje - da je to zelo zahtevna seja. To zahtevnost pogojuje tudi dejstvo, da nekatera gradiva Skupščini še niso predložena oz. da so bila predložena v teh dneh, kar velja zlasti za gradiva, ki prihajajo iz federacije. Mi vemo, da so pred nami podaljšani prvomajski prazniki, kar opredeljuje način dela oz. možnost obravnave teh vprašanj. Zato vas obveščam, da boste za to sejo prejeli še poročilo Izvršnega sveta Skupščine Socialistične republike Slovenije o tekočih gospodarskih gibanjih, program ukrepov ZIS-a za izhod iz zamrznitve in pa gradivo, ki se nanaša na stand-by aranžma. Ta tri gradiva smo vam pripravili in jih lahko dvignete

pri tovarišici Mariji proti podpisu. Gradivo, ki je strogo zaupne narave, je potrebno na naslednji seji vrniti. Ostali, ki danes niso prisotni na zboru, bodo gradivo dobili po običajni poti, to se pravi v Ljubljani po kurirju, izven Ljubljane pa na skupščinah občin.

Poleg tega boste v naslednjih dneh po pošti dobili tudi mnenje Izvršnega sveta k poročilu Zveznega izvršnega sveta, mnenje Izvršnega sveta k programu ukrepov ZIS-a in tudi poročilo iz prve obravnave poročila Zveznega izvršnega sveta v skupini za zvezne akte. Naštela sem le nekatera najbolj pomembna obvestila.

Dnevni red seje 6. maja pa bo potrebno razširiti še z dvema točkama, in sicer s spremembami in dopolnitvami zvezne resolucije, ker so te spremembe in dopolnitve potrebne zaradi sporazuma z Mednarodnim denarnim skladom. Napovedano imamo, da bo v Skupščini SFRJ 22. aprila, kar pomeni, da bo v ponedeljek verjetno v Skupščini Socialistične republike Slovenije. Tako ga boste dobili z zadnjo pošiljko. Sejo pa bom tudi razširila z obravnavo pobud za razpis referendumov na podlagi predloga Ustavne komisije Skupščine Socialistične republike Slovenije.

S predsednikom Odbora za družbenoekonomske odnose sva se dogovorila, da vas vprašam - tiste, ki ste člani tega odbora, če je mogoče, da se sestanete v četrtek, 28. aprila 1988. Na tej seji bi obravnavali vsa vprašanja, ki sem jih prej navedla, razen poročila Zveznega izvršnega sveta, ki bi ga oba dva odbora našega zbora obravnavala 4. maja.

Člane odbora prosim, da sekretarki tega odbora poveste, če bi lahko 28. aprila prišli na to sejo, zato, da ugotovimo, ali obstajajo pogoji za sklic seje odbora.

Zadnjo pošto naj bi dobili 21. aprila 1988, eventualno 28. aprila. Vse ostalo gradivo bomo morali žal dati tisti dan na klop, ker enostavno ni nobenega dneva več, ko bi vam lahko pošto posredovali. Tako je sodelovanje vseh delegatov v vseh skupščinskih telesih in telesih zbora res nujno, da bi se že prej v celoti seznanili z vsemi akti.

Prekinjamo sejo in vas prosim, da ostanete v bližini, da počakamo tovariše, ki ugotavljajo volilni izid ter da potem nadaljujemo s sejo. Odrejam pol ure odmora.

(Seja je bila prekinjena ob 11.30 uri in se je nadaljevala ob 12.15 uri.)

PRESEDUJOČI MARJAN LENARČIČ: Za kandidata za predsednika zbora je bilo oddanih 40 glasovnic.

Kandidat Tone Anderlič je dobil 9 glasov, kandidatka Valerija Škerbec je dobila 31 glasov. Neveljavnih glasovnic ni bilo.

Ugotavljam, da je v skladu s prvim odstavkom 354. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije za predsednika zbora izvoljena tovarišica Valerija Škerbec, ker je dobila večino glasov v zboru.

Za kandidata za podpredsednika zbora je bilo oddanih 40 glasovnic. Kandidat za podpredsednika zbora je dobil 40 glasov. Neveljavnih glasovnic ni bilo.

Ugotavljam, da je za kandidata glasovala večina delegatov v zboru in je v skladu s prvim odstavkom 354. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije izvoljen za podpredsednika zbora tovariša Jože Stegne.

Dalje, za kandidata za predsednika Skupščine Socialistične republike Slovenije je bilo oddanih 40 glasovnic. Kandidat za predsednika Skupščine Socialistične republike Slovenije je dobil 35 glasov. Neveljavnih glasovnic ni bilo.

Ugotavljam, da je za kandidata glasovala večina delegatov v zboru. V skladu s prvim odstavkom 354. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije je za predsednika Skupščine Socialistične republike Slovenije v tem zboru izvoljen tovariš Miran Potrč. (Aplavz.)

Obveščam delegate, da je bil kandidat za predsednika Skupščine Socialistične republike Slovenije izvoljen tudi v Zboru združenega dela in v Zboru občin Skupščine Socialistične republike Slovenije in s tem je tovariš Miran Potrč izvoljen za predsednika Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Kandidat za podpredsednika Skupščine Socialistične republike Slovenije za področje družbenoekonomskih odnosov Jože Knez je dobil 40 glasov in toliko je bilo tudi oddanih glasovnic. Neveljavnih glasovnic ni bilo.

Ugotavljam, da je za kandidata glasovala večina delegatov v zboru. Tako je v skladu s prvim odstavkom 354. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije za podpredsednika Skupščine Socialistične republike Slovenije za področje družbenoekonomskih odnosov izvoljen tovariš Jože Knez, ki je tudi v Zboru združenega dela in Zboru občin Skupščine Socialistične republike Slovenije dobil večinsko število glasov. S tem je Jože Knez izvoljen za podpredsednika Skupščine Socialistične republike Slovenije. (Aplavz.)

Kandidat za podpredsednika Skupščine Socialistične republike Slovenije za področje družbenih dejavnosti Aleksander Ravnikar je dobil 38 glasov od 40 oddanih glasovnic. Neveljavnih glasovnic ni bilo.

Ugotavljam, da je za kandidata glasovala večina delegatov v zboru in je v skladu s prvim odstavkom 354. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije za podpredsednika Skupščine Socialistične republike Slovenije za področje družbenih dejavnosti izvoljen tovariš Aleksander Ravnikar. Prav tako je bil izvoljen v Zboru združenega dela in Zboru občin Skupščine Socialistične republike Slovenije. S tem je bil tovariš Aleksander Ravnikar izvoljen za podpredsednika Skupščine Socialistične republike Slovenije. (Aplavz.)

Še eno dolžnost imam. Tovarišice in tovariši delegati, v smislu 434. člena Ustave Socialistične republike Slovenije in 372. člena poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije prosim tovarišico Valerijo Škerbec in tovariša Jožeta Stegneta, da podata slovesno izjavo, in sicer tako, da podpišeta besedilo slovesne izjave, ki ga bom prebral. Prosim, da pristopita k predsedniški mizi.

"Izjavljam, da bom svojo dolžnost opravljal vestno in odgovorno, da bom delal po ustavi in zakonih ter da bom varoval družbeni interes Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Z vsemi svojimi močmi se bom boril za razvoj socialističnih samoupravnih odnosov, za oblast delavskega razreda in uresničevanje skupnih interesov delovnih ljudi in občanov ter za napredek in razvoj Socialistične republike Slovenije in Socialistične federativne republike Jugoslavije."

Prosim, da podpišeta!

Dovolite mi, da predsednici in podpredsedniku zbora ter predsedniku in podpredsednikoma Skupščine Socialistične republike Slovenije v imenu nas vseh in v svojem imenu čestitam k izvolitvi in želim mnogo uspehov pri njihovem delu v naslednjih dveh letih.

Prosim tovarišico Valerijo Škerbec, da nadaljuje z delom.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Tovarišica in tovariši delegati! Dovolite mi, da se vam najprej zahvalim za izraženo zaupanje, ki ste mi ga dali z izvolitvijo za novo dveletno mandatno obdobje. Na prvi seji našega zbora ob prvi izvolitvi sem povedala, kako si predstavljam delo Družbenopolitičnega zbora in temu ustrezno sem tudi predstavila v dnevnem časopisju - kot so me zaprosili, kako mislim, da bi morali tudi v naprej nadaljevati z delom tega zbora. Zato ne vidim dodatne potrebe, da še govorim o našem skupnem delu. Upam, da bom s svojim delom še naprej prispevala, da bomo čim lažje usklajevali stališča in da bomo imeli tudi ustvarjene pogoje za opravljanje naših delegatskih dolžnosti. Hvala lepa.

Sedaj pa bi, če dovolite, nadaljevali s sejo zbora.

Predlagam, da se vrnemo k 6. TOČKI DNEVNEGA REDA, to je k odloku, ki smo ga sprejeli v zvezi z ustanovitvijo, nalogah in sestavo skupine delegatov vseh zborov Skupščine Socialistične republike Slovenije za pripravo poročilo o vplivih izkoriščanja Rudnika urana Žirovski vrh na okolje.

Vrnili naj bi se k temu odloku zaradi tega, ker meni osebno, kot predsednici zbora, ni bilo znano, da je Izvršni svet k temu odloku tudi pripravil svoje amandmaje. Zato se moramo vrniti na ponovno odločanje o tem odloku, in sicer v tem smislu, da razpravljamo še o dveh amandmajih, ki jih predlaga Izvršni svet. Gre za dva amandmaja. Eden je k 2. točki tega odloka in drugi amandma je k 7. točki. Amandmaje ste dobili na klop in predlagam, da si ta dva amandmaja nekoliko ogledate, zato da bi lažje opravili ponovno sklepanje o tem odloku. Tudi amandma Zakonodajno-pravne komisije, ki smo ga že sprejeli, ste sedaj dobili razmnoženega.

Želi kdo o amandmajih razpravljati? - Besedo ima tovariš Duško Kos.

DUŠKO KOS: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Pod številko 5 v besedilu, ki smo ga pravkar prejeli, je povzet amandma Predsedstva RK ZSMS v zvezi s skladiščenjem nizko in srednje radioaktivnih odpadkov.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Ne. Tovariš Kos, vrnili smo se na odlok o vplivih izkoriščanja Rudnika urana Žirovski vrh na okolje zaradi tega, da zaključimo odločanje.

Ocenjujem, da ni razprave. Predlagam, da glasujemo o teh dveh amandmajih, in sicer najprej dajem na glasovanje amandma k 2. točki odloka.

Kdor je za ta amandma Izvršnega sveta, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel amandma k 2. točki odloka.

Na glasovanje dajem še amandma k 7. točki istega odloka. Kdor je za ta amandma, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) - Hvala lepa.

Ugotavljam, da smo sprejeli tudi amandma k 7. točki. Glede na to, da smo že pred tem sprejeli amandma k 5. točki, dajem sedaj na glasovanje predlog odloka v celoti.

Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel odlok o ustanovitvi, nalogah in sestavi skupine delegatov vseh zborov Skupščine Socialistične republike Slovenije za pripravo poročila o vplivih izkoriščanja Rudnika urana Žirovski vrh na okolje.

Prehajamo k 4. TOČKI DNEVNEGA REDA, to je PREDLOG SMERNIC ZA SPREMEMBE IN DOPOLNITVE DOLGOROČNEGA PLANA SOCIALISTIČNE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OBDOBJE 1986-2000 IN DRUŽBENEGA PLANA SOCIALISTIČNE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OBDOBJE 1986-1990.

Predlog smernic je predložil Izvršni svet. Družbenopolitični zbor sprejema k smernicam stališča v skladu s 74. členom poslovnika Skupščine Socialistične republike Slovenije.

Osnutek stališč ste prejeli danes na klopi. Na klopi pa so tudi, kot sem že na začetku povedala, amandma Izvršnega sveta, poročilo skupine za planske akte in dodatno poročilo te skupine. Poleg tega imate na mizi še stališča, mnenja ter predloge Predsedstva Republiške konference Zveze socialistične mladine.

Predlog smernic so obravnavali: Komisija za varstvo človekovega okolja, Zakonodajno-pravna komisija, ki je dala tudi dodatno poročilo in ste ga dobili med odmorom, Komisija za družbeno nadzorstvo, Odbor za družbenoekonomske odnose našega zbora, katerega poročilo imate tudi na klopi.

Predstavnik Izvršnega sveta pri tej točki je tovariš Franc Jamšek in ga prosim, da poda uvodno besedo.

FRANC JAMŠEK: Tovarišice in tovariši delegati! Danes razpravljate in sprejemate smernice za spremembe in dopolnitve dolgoročnega in srednjeročnega plana Socialistične republike Slovenije. Izvršni svet vam jih je predložil in na osnovi lanskoletnega odloka Skupščine svojega delovnega programa za pripravljane sprememb in dopolnitev planskih aktov in analize pogojev in možnosti za spremljanje in dopolnjevanje dolgoročnega plana Socialistične republike Slovenije ter analize predlogov za

spremembo družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1986-1990.

Naj posebej poudarim, da je osnova za odlok Skupščine in predlog smernic sklepni dokument problemske konference SZDL Slovenije o ekologiji, energiji in varčevanju. Po zakonu o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu Socialistične republike Slovenije smernice opredeljujejo izhodišča, skupne cilje, usmeritve in okvire družbene politike za naslednje plansko obdobje. Hkrati opredeljujejo tudi vprašanja, ki so temeljni pogoj za uresničevanje skupnih interesov in politike družbenega razvoja v obdobju, za katero se sprejema plan.

Ob tem kaže opozoriti na ugotovitve v obeh analizah, da vseh strateških nalog in usmeritev, ki smo jih zastavili z dolgoročnim in družbenim planom Socialistične republike Slovenije oziroma, ki so jih sprejeli podpisniki dogovora o temeljnih družbenega plana ne izvajamo v predvideni dinamiki in kvaliteti. Izvršni svet kljub tej ugotovitvi meni, da ni potrebno spreminjati in dopolnjevati temeljnih ciljev in usmeritev planskih aktov republike, temveč da je treba preveriti in dopolniti razvojno strategijo, zlasti z vidika potreb po hitrejšem razreševanju problemov na področju ekologije, energije, varčevanja in izboljšanja kakovosti življenja. Zato se smernice zožujejo na zahtevo po pripravi dodatnih planskih podlag oziroma na odpravljanje ovir za uresničevanje zahtev problemske konference SZDL. Te podlage pa je potrebno vnesti ne samo v planske akte republike, temveč tudi v planske akte drugih nosilcev planiranja. V Izvršnem svetu menimo, da gre pri večini za spreminjanje razvojnih prioritet in prilagajanje dinamike razpoložljivim sredstvom, pri energetiki pa za prilagajanje razvojnega koncepta, kar terja tudi spremembo namembnosti sredstev, ki jih organizacije združenega dela združujejo v samoupravnih interesnih skupnostih.

Z vidika republiških planskih aktov velja opozoriti, da s smernicami ne predlagamo njihovega rebalansa, saj moramo v zoženih materialnih možnostih najprej izkoristiti vse možnosti, ki jih nudi boljša organizacija infrastrukturnih dejavnosti in pri tem zadrževati delež naložb za prestrukturiranje gospodarstva. Za energetska področja to pomeni, da morajo v okviru danih sredstev prvenstveno pristopiti k sanaciji velikih onesnaževalcev zraka, spodbujati naložbe v racionalizacijo porabe energije in šele nato v gradnjo novih objektov.

Prav tako se je v sedanjem obdobju pokazala potreba po uvozu energije, ki pomeni dodatne stroške. Zato bi kazalo podpreti prizadevanja za čim večji izvoz energije ter s tem pokritje stroškov uvoza energije.

Drugi dve poglavitni značilnosti smernic sta, da na eni strani pozivajo podpisnike dogovora o temeljnih družbenega plana, da pospešijo izvajanje prevzetih nalog, na drugi strani pa so navedene organizacijske naloge, ki se jih je potrebno lotiti danes zato, da bo njihove rešitve mogoče vključiti v osnutke oziroma predloge sprememb in dopolnitev planskih aktov oziroma za opredeljevanje planskih nalog, ki jih bomo sprejemali za naslednje plansko obdobje.

predvsem Tovarišice in tovariši delegati! K predlogu smernic je prispelo prek 50 amandmajev in pripomb. V Izvršnem svetu smo jih skrbno proučili in v skladu z v odloku opredeljenimi področji sprememb izoblikovali 19 amandmajev, ki po naši presoji prispevajo k večji jasnosti smernic. Drugih amandmajev ne sprejemamo, ker presegajo namen dopolnjevanja planskih aktov oziroma prejucirajo konkretne planske odločitve, ali pa je njihova vsebina urejena s posameznimi zakoni.

predlaga Skupina delegatov za 21. okoliš Zbora združenega dela Skupščine Socialistične republike Slovenije občin Koper, Izola in Piran, je predlagala umik predlaganega predloga smernic oziroma odložitve do uskladitve njenih elementov za spremembe strategije razvoja nosilcev planiranja Socialistične republike Slovenije in SFR Jugoslavije. Delegati navajajo tudi tehtne argumente. Nekateri smo upoštevali in danes predlagamo dopolnitev smernic. Pri tem pa Izvršni svet meni, da bo na osnovi smernic potrebno pristopiti k razdelavi posameznih rešitev in jih v postopku priprav in sprejemanja osnutkov in predloga planskih aktov usklajevati, vendar v obsegu, opredeljenem v odloku Skupščine. Zato predlagamo, da predlog smernic skupaj z amandmaji Izvršnega sveta sprejmete. Hvala lepa.

PRESEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala lepa, tovariš Jamšek. Predlagam, da bi mnenja, stališča in predloge iz razprave spremljali delegati, ki so sicer člani članske skupine, to sta Jože Korinšek in Željko Cigler. V planski skupini je tudi Živko Pregelj. Glede na to, da on ni delegat v našem zboru, predlagam, da namesto njega imenujemo v skupino še tovariša Roberta Černeta. Naloga skupine je dopolnitev osnutka stališč ter sodelovanje v planski skupini pri usklajevanju amandmajev in poročanje o usklajenosti med zbori. Se strinjate s takim predlogom? (Da.)

Sprašujem poročevalce delovnih teles, če želijo besedo? Mislím, da bi bilo smotrno, tovariš Korinšek, da na začetku poveš nekaj besed o današnji razpravi v planski skupini.

JOŽE KORINŠEK: Tovarišice in tovariši delegati! Ne bom dolg. Mislím, da je zaradi obilice dokumentov dobro, da se dogovorimo, na podlagi katerega temeljnega dokumenta bomo spremljali te amandmaje. Pojasnil bi najprej poročilo skupine delegatov - ESA 427, z dne 19.4.1988, s 16. stranmi. V tem poročilu so zajeti amandmaji, ki so bili do tega datuma v proceduri in je do njih medzborovska skupina delegatov zavzela svoje stališče. Prav tako je te amandmaje obravnaval Izvršni svet v svojem dokumentu o predlogu amandmajev in o njegovem odnosu do amandmajev, to je, ali jih sprejema oziroma jih zavrača.

amandma Danes zjutraj, ko smo se na kratko dobili v skupini, smo ocenili, da je z zadnje skupine, torej glede na amandmaje, ki so bili predloženi zborom te skupščine, predlagatelj sprememb smernic v veliki meri - ali pa bistveno - upošteval predložene amandmaje, usklajene v skupini. To izhaja tudi iz tega poročila, ki ste ga dobili. Menim, da smo dosegli v dosedanjih razpravah veliko stopnjo usklajenosti, tako v razpravah v družbenopolitičnih organizacijah, kot v delegatski bazi za ostale zборе in so smernice po teh predlogih amandmajev dopolnjene

predvsem v tistih delih, ki se nanašajo na urejevanje kmetijske zemlje I. kategorije, na zaščito posegov v prostor, se pravi melioracije in hidromelioracije na podlagi narodnogospodarskih kriterijev, ki jih zaenkrat še ni, jih pa je seveda potrebno pripraviti. Tako smo zdaj usklajeni v tem smislu, da predlagatelj v bistvu povzema amandmaje, ki jih je skupina uskladila od 1., 2., 3., 4., 5. in 9. za dolgoročni plan in tako ni potrebe, da bi zbor ali skupina vztrajala pri svojih amandmajih, ker jih predlaga sam predlagatelj, prav tako k srednjeročnemu planu 15., 16., 17. in 18. Glede amandmajev v tem poročilu skupine: št. 6., 7. in 8. - gre za obravnavo kmetijske zemlje, nas je predlagatelj zjutraj obvestil, da jih ni sprejel. Ko pa smo vztrajali oziroma je skupina vztrajala pri teh amandmajih, je predlagatelj izjavil, da ne nasprotuje.

Amandma 9. je smiselno povzet v amandmaju Skupščine - to je pri ribištvu. Problematika koordiniranja, ali amandma 10., ki v zadnjem odstavku pojasnjuje, kako smo si predstavljali, da naj bi smernice popravljali. Gre za problem koordinacije, posebej v prostoru, pri večjih investicijskih delih. Predlagatelj ga ni sprejel z utemeljitvijo, da to ni predlog smernic. Po razpravi v skupini smo ocenili, da verjetno ta problem res ni stvar smernic, je pa izredno pereč. Koordiniranje aktivnosti v posegih - praktičen primer je bila elektrarna Vrhovo, ker so cestno, energetsko, vodno in druga gospodarstva nekoordinirano posegla v prostor, zato je prišlo do konflikta, ali pa do neoptimalnega koriščenja aktivnosti in ta koordinacija ni bila ustrezna. Šele po intervenciji se je vzpostavila koordinacija. Ta zadeva ne sodi toliko v smernice, je pa problem in zato se je skupina odločila, da bi ta problem razjasnili ob predlogu sprememb plana. Smernice so namreč po svojem značaju take, da čim imamo osnutek sprememb plana, ugasne značaj smernic kot dokument. Lahko bi to problematiko vendarle opredelili v konkretnih predlogih sprememb plana.

Pri dokaj pomembnem področju, ki se tiče posledic moratorija za izgradnjo jedrskih elektrarn, gre v bistvu za dve pomembni dopolnitvi. Če lahko poenostavim ali skrajšam, ena je torej ne samo zaradi moratorija na izgradnjo novih jedrskih elektrarn, ampak je povezana s skladiščenjem radioaktivnih odpadkov. Potrebno je, da se doda pomembno določilo, da je treba pred tem upoštevati eventualno zmožnost zmanjšanja oziroma racionalizacije gradnje. Ne govorim po sedanji dikciji, ampak samo smiselno.

Pri odlagališčih smo razpravljali, kam naj se ti odlagajo in kako naj se določijo lokacije za odlaganje teh odpadkov. Zjutraj je bila še dilema, na kakšen način upoštevati amandmaje, ki so bili dani v razpravi. Gre za to, da je potrebno upoštevati mnenje družbenopolitične skupnosti, občine in krajevne skupnosti o teh lokacijah. Dogovorili oziroma uskladili smo se, da bi bilo smotrno povzeti amandma Republiške konference ZSMS, ki govori sicer o striktnem upoštevanju. V tej dikciji, ki je tu zapisana in za katero smo se tudi dogovorili, je sprejeta pobuda, da bi se dosledneje upoštevala stališča teh krajanov. Če poenostavljeno povem, gre za to, da se teh zadev brez dogovora s prizadetimi občani v določenem kraju ne da rešiti. Interesi pa se

lahko rešujejo na različne načine. To je pomembna opredelitev in jo kaže podpreti.

Še ena stvar je, ki izhaja iz sprememb smernic. Spremenjeni so roki za sanacijo projektov ali samih aktivnosti sanacije tako zraka, gozda kot voda. Tudi to je dobro. V razpravi na sami skupini se je postavilo še nekaj vprašanj, za katere je v tem trenutku težko soditi, ali sodijo v smernice, ali sodijo v sklep, ki pa ni predviden. Odvisno od razprav v drugih zborih bi morda na naslednjem zasedanju sprejemali ta predlog smernic, skupaj s sklepom, če bi ga na podlagi razprave oblikovali, v katerem pa bi morali zajeti vse te pripombe, ki so pomembne za dograditev plana, niso pa sam predmet smernic. Hvala lepa.

PRESEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Želi še kdo od poročevalcev delovnih teles besedo? (Ne javi se nihče.)

Če ne želi nihče govoriti, potem prehajamo na razpravo. Kdo želi besedo? - Besedo ima tovariš Duško Kos.

DUŠKO KOS: Opravičujem se za spodrsrljaj, ki je deloma tudi posledica tega, da dobimo precej gradiv na klop.

Že tovariš Korinšek je obširno obrazložil problematiko amandmaja, ki je naveden pod številko 5 v tem gradivu, ki smo ga pravkar dobili. Predlagam, da skušamo v zboru poiskati formulacijo, ki bi bolj obvezujoče postavila obveznost, da se pri izboru lokacije upoštevajo mnenja in pripombe krajanov in skupščine občine, v kateri naj bi se odlagališče nahajalo. Naše stališče je bilo, da je treba striktno upoštevati mnenja. Skupina delegatov se je uskladila okoli besede "dosledneje", jaz pa predlagam zboru, da poiščemo kakšno varianto, ki bi vendarle bila bolj obvezujoča, kot recimo "obvezno" upoštevati mnenje in pripombe krajanov. To pa predvsem zato, ker že dosedanje razprave in dosedanje reakcije občanov, krajanov in skupščin občin, o katerih je bilo govora na podlagi tudi včasih objavljenih časopisnih člankov, informacij ipd., da bi utegnile priti v ožji izbor kot lokacije, na katerem naj bi se odlagališče nahajalo, izhaja, da moramo v teh smernicah poiskati takšno formulacijo, ki bo kar najbolj čvrsto zagotavljala, da se ne bo sprejela odločitev o tem, kje se bo odlagališče nahajalo brez obveznega upoštevanja mnenja občanov in krajanov zadevnega teritorija. Skupina se je sicer opredelila, vendar menim, da je zbor le širše telo, v katerem je tudi več delegatov in zato o tej zadevi še enkrat premislimo.

Navezal bi se še na stališča našega zbora, in sicer točka 3, tretja alineja, kjer je govora o tem, da podpira zbor odločno usmeritev .... Tu se postavlja vprašanje, ali so onesnaževalci - konkretno so tu Rudarsko-energetski kombinat v Zasavju, Rudnik svinca in cinka v Mežici - ali so ti onesnaževalci ekonomsko zadosti močni, da bodo lahko sami nosili celoten družbeni strošek zmanjševanja in odpravljanja onesnaževanja, ki ga povzročajo. Opozoril bi zbor, da smo mi, kar je navedeno tudi v analizi predlogov k smernicam, pred časom vendarle sprejeli sklep za ta največja ekološka onesnaženja v Sloveniji, da bo potrebno poiskati tudi druge vire sredstev. S tem se nekako povrne določen kapital, ki je zaradi takšne in

takšne ekonomske razvojne politike, kakršno smo vodili v preteklih letih, zaradi podcenjenega premoga itd., odtekal iz teh področij in se prerazdelil v širši družbeni skupnosti. To je en razlog. Drug razlog pa je ta, da drugače, kot recimo s povečanjem obsega proizvodnje, Rudarsko-energetski kombinat pač ne more priti do povečanja proizvodnje. Pokritje stroškov bi lahko dosegel s povišanjem cene. Lahko pa bi pokrili celotni družbeni strošek zmanjševanja in odpravljanja onesnaževanja, ki ga povzroča. V skladu z amandmajem, ki smo ga predložili in za katerega piše, da je smiselno zajet v predlogu smernic, ki se nanaša na to problematiko, menim, da je potrebno bolj diferencirano opredeliti tudi ta sklep. Hvala lepa.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala. Želi še kdo besedo? - Besedo ima tovariš Robert Černe.

ROBERT ČERNE: Imam samo eno vprašanje. Vprašljiva je zdaj usoda amandmaja, ki so ga dale občine Trbovlje, Zagorje, Hrastnik in ISEP. To, kar piše v besedilu, naj samo povem primerjavo, da bomo videli to, kar je v amandmajih Izvršnega sveta na strani 3 pod točko 9, in to, kar je zdaj v poročilu skupine delegatov na strani 2 v točki 6. Namreč tukaj ni tistega dela amandmaja, ki govori, da je treba premog uporabiti kot vir energije v termoenergetskih objektih, ki bodo imeli vgrajene čistilne naprave in ki bodo locirani v neposredni bližini rudnikov. Predvsem se to argumentira s tem, da je to kakovostno manj vreden vir, po drugi strani pa so tudi veliki stroški s prevozi in je neracionalno ta vir prevažati na dolge razdalje.

Skupina se nekako odpoveduje tega drugega dela, ne pa amandmaja, in bi rad vendarle videl, v čem je argumentacija za tako ravnanje. Menim, da to, kar je dal ISEP in tudi občine, je vendarle zelo pomemben argument pri tem, ko se bomo kasneje usklajevali.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Tovariš Korinšek, prosim.

JOŽE KORINŠEK: Opozorilo, dano iz Zasavja, bo potrebno vendarle napisati, da bomo tudi domač premog kurili v takem obsegu, v kakršnem ga bomo pač mogli. Tako je prvi del amandmaja v tem, da bi ta domač premog koristili predvsem v termoelektrarnah z ustrezno ekološko opremo in je absolutno sprejemljiv. No, v skupini pa smo imeli pomisleke glede drugega dela amandmaja, ki govori, kje je treba energetske objekte graditi. To v smernice ne sodi, ker je kriterijev več. Zanesljiv pa je kriterij transporta manjvrednega premoga, ki je zelo pomemben. Ampak to je samo eden od kriterijev. Da bi izključili kriterij, zapisan v smernice, je premalo. Torej ne nasprotujemo temu kriteriju bližine, ampak sodimo, da ne moremo vzpostaviti samo ta kriterij, ker potem bi rekli "to elektrarno bomo gradili na tisti strani, 50 m stran od rudnika".

Tudi neposredna bližina je stvar relativnih ocen. Zato je zdaj vprašanje, kaj je "neposredno blizu". Zaradi tega je skupina menila, da nima smisla oz. da ni opravičljivo upoštevati samo en kriterij. Ne nasprotujemo temu kriteriju, ki mora biti

kot normalen kriterij pri taki investiciji upoštevan. To je bil razlog, zakaj je podprla amandma, s tem, da se ta kriterij upošteva pri ekonomski presoji. Predstavniki Izvršnega sveta je izjavil, da taki dikciji ne nasprotuje.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Dobro. Mislim, da smo delno razjasnili to. Kdo bi želel naslednji razpravljati? - Prosim, tovariš Emil Štern.

EMIL ŠTERN: Navezal bi se na to, kar je predlagal Robert Černe. Najbrž je red, da takšen kriterij, ki je tako določen, ne sodi v dokument. Ampak, sodi pa nekaj drugega v tak dokument. Da je lociranje v katerikoli bližini odvisno od ekonomskega izračuna. Cel svet točno ve, da je najbrž z ekonomskega izračuna gledano normalno, da se takšni objekti locirajo v neposredni bližini, ker transportni stroški ogromno predstavljajo v strukturi cene. Ravno pri nas smo tako pametni, da se energetiki sami med seboj ne morejo dogovoriti, kje bi bil objekt lociran. In če že ne bomo ta kriterij vnesli v amandma, da je locirano v neposredni bližini rudnikov, pa menim, da je nujno, da se vsebinsko vnese, da je potrebno, da se locirajo tam, kjer nam izračun kaže, da je najbolj ekonomična investicija.

Poznam ozadje vseh teh razprtij znotraj energetike in se mi tako vse skupaj že kar malo upira. Med seboj se kregajo, kje bo kaj, ampak vsi smo pa od premoga odvisni. In zdi se mi, da bi bilo potrebno zaenkrat to ekonomsko računico vključiti v besedilo, če že izključimo besedilo, da je lociran v neposredni bližini rudnikov.

Kar se pa tiče predloga, ki je pod številko 51: v tem predlogu skupine delegatov vseh zborov se nanaša na isto področje, kjer skupina delegatov trboveljske občine in 28. okoliša predlaga amandma, ki bi se glasil: "Upoštevati je treba tudi temeljne cilje in programske usmeritve političnega in družbenega programa Socialistične zveze delovnega ljudstva na področju 'ekologije, energije in varčevanja' in izdelati nacionalne programe sanacije zraka v najbolj ogroženih slovenskih kotlinah in dolinah v smislu nacionalnega principa financiranja teh programov."

Lahko da dobesedno stvari ne morejo stati tako, kot so napisane, ampak vsebinsko so popolnoma v skladu s sprejetim dokumentom Republiške konference Socialistične zveze oziroma problemske konference o ekologiji. Problematika je v fazi razreševanja na osnovi zakona o varstvu zraka. Ni mi jasno, ali se z amandmajem strinjamo ali ne strinjamo. Odgovor je dvoličen in mislim, da je dobro, da smo pri tem čimbolj konkretni.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala tovariš Emil. Kdo bo naslednji sodeloval v tej razpravi? Tovariš Korinšek, prosim.

JOŽE KORINŠEK: Opravičujem se. Naj pojasnim, kaj smo v skupini mislili. Problem sanacije okolja je nacionalnega značaja. Problemska konferenca o ekologiji, energiji in varčevanju ni govorila o nacionalnih programih sanacije dolin, ampak je govorila o sanaciji zraka, vode, gozdov, zemlje, ljudi itd. Zato

je program sanacije vezan na tisti odgovor, ki je že napisan. Smiselno ga poskušam tolmačiti sam pri sebi, da se zrak, voda in zemlja lahko sanira v ravnini, dolini, hribu itd., ne dajemo pa sanacije v nacionalni program. Problem sanacije je nacionalen. Ne more pa odgovornost za to sanacijo postati samo republiška, ali samo zvezna, ali samo občinska, ali pa samo krajevna.

Zato je potrebno za to sanacijo najprej pripraviti mikro program nosilcev, ki onesnažujejo tam, kjer živijo. Ta program pa se mora z vso odgovornostjo materialno, miselno, znanstveno itd. vključiti v širšo družbeno skupnost.

Zaradi tega se nam je zdelo nedorečeno, da bi kar naenkrat začeli uvajati potem nacionalni program te, ali druge, ali pa vseh treh dolin.

Zato je ta problem sanacije okolja vezan na njihove posledice, vse skupaj pa je celotni rezultat tega saniranja. Tako smo razmišljali, ko smo o tem razpravljali.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala tovariš Korinšek. Besedo ima ponovno tovariš Emil Štern.

EMIL ŠTERN: Strinjam se s tem, kar pravi Jože. Zato predlagam, da podpremo predlog Izvršnega sveta v točki 16. Ta pravi: "V tem srednjeročnem obdobju je treba opredeliti, da je saniranje posledic onesnaževanja okolja predvsem stvar onesnaževalcev samih, potrebno pa je pripraviti strokovne podlage in pričeti z ekološko sanacijo Mežiške in Šaleške doline ter Zasavja, ki bo vključevala odpravljanje ekoloških posledic rudarjenja in pridobivanja električne energije, topljenja svinca v Mežiški dolini in neustrezne organizacije v Zasavju.

To pa se lahko vključi, kajne?

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Besedo ima tovariš Kos.

DUŠKO KOS: Razprava med tovarišem Štefanom in tovarišem Korinškom je že pokazala, da so tukaj določene razlike, četudi je obrazložitev skupine delegatov v zvezi s tema dvema amandmajema, ki sta zelo povezana, dobra. Amandma Republiške konference je nekoliko širši, ker predvideva celotno ekološko sanacijo. Obrazložitev oz. utemeljitev, zakaj se amandma odklanja, pa sta precej različni. Ob tem je seveda potrebno upoštevati tudi naše stališče v sklepih Skupščine in bi predlagal, da se dejansko morda osvoji rešitev, ki jo je predlagal tovariš Korinšek, da bi na naslednji seji o tem dokončno sklepali. Hvala.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala tovariš Kos. Sprašujem, če želi še kdo razpravljati? Menim, da je tovariš Kos dobro ocenil, da je v smernicah še vrsto nedodelanih besedil, ki jih bo treba še dobro presojeti. Vprašanje je, če bomo uspeli v zborih to presojo danes narediti. - Kdo želi naprej razpravljati? (Nihče.)

Če ne želi nihče več razpravljati, predlagam, da bi bilo smotrno naša stališča dopolnjevati. Te dopolnitve so bile predlagane v dveh smereh: da se jasneje opredelimo glede upoštevanja mnenj ljudi na območjih, kjer bi eventualno bilo

odlagališče radioaktivnih odpadkov, ter da se to zagotovi tudi v amandmajih - z našo pomočjo - v skupini za planske akte.

Drugo vprašanje, ki se mi zdi pomembno za stališča - iz razprave tovariša Kosa - da bi veljalo predzadnjo alineo dopolniti glede skupnega financiranja v okviru samoupravnih interesnih skupnosti, itd. za odpravo dosedaj povzročenih degradacij okolja. Glede razprave, ki je bila o točki 52 na strani 13 poročila planske skupine, in amandmaja 16 pa ocenjujem, da tudi te zadeve niso jasne. Zato bi veljalo amandma 16 Izvršnega sveta, ki ga je planska skupina podprla, oceniti ter izostriti, da mora na mikro-nivoju obstajati polna odgovornost vseh subjektov, ki sedaj onesnažujejo okolje, za pripravo teh programov ter da se šele nato oceni, kolikšen je delež, kjer pa je treba - seveda na podlagi skupnih sredstev v okviru ustreznih interesnih skupnosti s področij vodnega gospodarstva, zraka, gozdarstva, energetike itd. - zagotoviti sofinanciranje. V smernice ni potrebno pisati, da bo zagotovljeno sofinanciranje, temveč mora biti jasna usmeritev, kdaj pride le-to v poštev, oziroma kdaj se posamezni problemi razrešujejo v slovenskem prostoru. Temeljna usmeritev za naprej pa mora ostati, da mora vsak sam, oziroma da mora že pri investiciji ter s tem tudi v cenah upoštevati celoten strošek, torej tudi ekološki strošek.

Še enkrat bi veljalo oceniti amandma o odlagališčih radioaktivnih odpadkov ter amandmaja glede sanacije največjih onesnaževalcev in glede koriščenja domačega premoga. Oceniti pa v tej smeri, kot je predlagal tovariš Emil Stern. Skupina bi morala dopolniti stališča ter oceniti skupaj z delegati ostalih zborov, ali je mogoče ob taki obilici amandmajev v tako zelo kratkem besedilu uskladiti vse različne poglede in interese, ki bi prišli v delegatski razpravi do izraza skozi konkretne amandmaje. Potem pa se na podlagi razprave, ki bo v planski skupini, oceni, ali jih je možno danes sprejeti.

Ali se s takim predlogom strinjate? (Da.)

Prekinjam 4. točko dnevnega reda ter predlagam, da preidemo na 7. TOČKO DNEVNEGA REDA, to so POBUDE, PREDLOGI IN VPRAŠANJA DELEGATOV OZ. DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJ.

Na nekaj prejšnjih sejah zбора tovarišica Jolanda Kos ni mogla sodelovati pri našem delu. Njeno delegatsko vprašanje je ostalo odprto oziroma ni imela možnosti, da se do odgovora opredeli. Predstavnica Izvršnega sveta pri tem delegatskem vprašanju, ki se je nanašalo na stroške pobiranja plačil organizacij združenega dela in drugih družbenih pravnih oseb za svoje storitve ter na prenašanje teh stroškov na občane, je tovarišica Jelka Žekar. Tovarišica Jolanda me je obvestila, da z odgovorom ni zadovoljna in bo sedaj postavila dodatno vprašanje.

JOLANDA KOS: Pravzaprav izražam svoje mnenje o odgovoru, ki sem ga dobila na božični seji. Da samo osvežim spomin: šlo je za nov način plačevanja plačil za storitve s položnicami in predvsem prenašanja teh stroškov na občane. Vprašanje se je glasilo, ali je ta način zakonit. Drugi del vprašanja pa je, ali so tarife zakonite ter samoupravno in predvsem družbeno sprejemljive?

nezadovolj. Moram reči, da z odgovorom Izvršnega sveta nisem zadovoljna, in to zaradi dveh stališč. Stališče Izvršnega sveta ne upošteva, da so do 1.10.1987 in tudi po tem datumu, ko je stopil v veljavo zakon o obligacijskih razmerjih, delovne organizacije, ki pobirajo prispevke za vodo, smeti, stanarino, pobirale prispevke oziroma denar po domovih dolžnikov. Občine pa so za takse, davke in vse druge prispevke imele lastne blagajne. Isto je veljalo za šole, vrtce in vse druge slične institucije in interesne skupnosti. Tako je v teku let nastala pogodba s konkludentnimi dejanji, ki veže upnika - dobavitelja že od prej. Zakon o obligacijskih razmerjih v četrtem delu prehodnih in končnih določb izrecno določa: "Določbe tega zakona se ne bodo uporabljale za obligacijska razmerja, ki so nastala pred uveljavitvijo tega zakona." Gre za principiелno vprašanje zagotovitve pravne varnosti, uveljavitve pravne države in zahteva doslednost tudi pri navidezno majhnih stvareh. Sicer pa, če so res tako majhne - tako se namreč komentira - naj jih pač tako majhne trpijo upniki. Za občana pa pomeni, da so vsi ti stroški - od stanarin, smeti in vode do vrtca in vsega ostalega, ki niso nikjer evidentirani, niti statistično ne - povečani najmanj za 1 % bančne in poštne provizije, marsikje tudi višje. Torej zato nisem zadovoljna z odgovorom.

Zame pa je še pomembnejše to, da je družbeno-moralna in politična škoda znatno večja od finančne in izračunljive. Na vprašanje, ali je tako početje družbeno sprejemljivo, pa odgovora nisem dobila. Izvršni svet se je postavil na stališče, da tarife limitira, ker se sklicuje na odlok o določitvi najvišje cene 15.11.1987. Očitno pa se ni spuščal v odnose, ki tu nastajajo. Je pa res, da je tudi položaj zelo različen in sorazmerno zelo pester. Dejansko pa občani v tej igri le dodatno plačujejo tudi racionalizacijo odprave inkasantov in blagajne. Večina občanov plačuje - to je drug absurd - s položnico in mora imeti sredstva na vpogled, ki pa se pri naših bankah in poštah že dokaj dolgo le simbolično obrestujejo. Je še mnogo vidikov tega vprašanja, vendar bodi dovolj.

Občani so nemočni, nezaščiteni, zapravljajo čas in živce, pa še plačujejo povrhu. Poudarjam, nisem zadovoljna. Ne gre za formalno vprašanje, temveč je to temeljno vprašanje morale.

Ne vem, kaj bi rekla. Tu je moje mnenje, vendar se mi zdi, da bi bilo prav, da bi zbor nekaj o tem rekel. Da bi to vprašanje obravnavalo morda katero telo zbora, ali pa morda naše vrhunske institucije s tega področja.

Še eno vprašanje bi omenila. Če se spomnite, smo dobili na seji zbora 25.12.1987 od Izvršnega sveta informacijo o tekoči preskrbi prebivalstva s prehranbenimi proizvodi in drugimi proizvodi vsakdanje rabe. Na izrecno vprašanje predsednice sem povedala, da nisem mislila zastavljati delegatskega vprašanja, samo nezadovoljna sem bila s formulacijo informacij, da je stanje pri preskrbi z zdravili na območju Slovenije zadovoljivo. Hkrati pa je to poročilo naštevalo, da primanjkuje 6 ali 4 vitalnih zdravil, nujno potrebnih za življenje ljudi. To je bila samo moja pripomba; jaz sem le želela, da se ne bi več pojavila. Izvršni svet pa je na podlagi materiala, ki ga je dobil iz zbora, moje

nezadovoljstvo s formulacijo kvalificiral kot vprašanje in dal široko pojasnilo, za kar se mu zahvaljujem.

Menim, da bi bilo dobro, če bi zbor v okviru razprav, ali pa v okviru posebne pobude, lahko našel rešitev predlogov in bi lahko zavezoval izvršilne organe na vseh nivojih v Sloveniji in v Jugoslaviji. Tako bi obveljalo pravilo, da nam ne bi zmanjkalo sredstev za nakup zdravil, ki so za življenje nujno potrebna. Hvala lepa.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala lepa tovarišica Kosova. Želi še kdo razpravljati? (Nihče.)

Če ne, predlagam, da to dopolnilno vprašanje ponovno pošljemo Izvršnemu svetu Skupščine Socialistične republike Slovenije, da do njega zavzame dodatno stališče. Hkrati pa predlagam, da se v predsedstvu skupščine vendar presodi to pobudo, ki jo daje tovarišica Kosova, da vidimo, ali obstaja še kakšna druga institucija, ki bi lahko zavzela stališče do te zahteve oziroma te pobude.

Želi danes kdo od delegatov postaviti delegatsko vprašanje in dati pobudo? (Da.) - Izvoli, tovariš Hribar.

FRANC HRIBAR: V zadnjem letu se srečujemo zlasti v združenem delu s tendenco po likvidaciji temeljnih organizacij združenega dela. To prizadevanje za likvidacijo samoupravnega položaja delavcev dobiva po mojem mnenju take razsežnosti, da bi bilo potrebno tudi v naši skupščini obravnavati to vprašanje in ugotoviti, kje so vzroki. Ko ukinemo temeljne organizacije v združenem delu in obdržimo enovito delovno organizacijo, se z vidika družbenih obveznosti prihrani najmanj 20 - 25 % družbenih sredstev. In če je dejansko zakonodaja takšna, potem v enem letu ne bomo imeli več temeljnih organizacij tudi tam, kjer ni nikakršnih tehnoloških in drugih razlogov za združevanje TOZD-ov v enovito delovno organizacijo. Vodstveni delavci s takimi obrazložitvami prihajajo pred delavce in jim pojasnjujejo, kakšne so materialne prednosti, če ukinejo TOZD. V sindikatu ne moremo zaustaviti teh procesov in se sprašujemo, kakšna je možnost, da bi delavci v OZD, ki šteje 1000 in več tisoč ljudi, lahko samoupravljali? Zaskrbljeno se sprašujem, kam to vodi in kdo so nosilci takih idej.

Prosim torej za informacijo o teh razmerah in tudi, kakšne so družbene obveznosti, npr. TOZD-ov, in kakšne, če gre za enovito delovno organizacijo - to je DO brez temeljnih organizacij. Hvala.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala lepa. Glede te pobude se lahko dogovorimo, da jo odstopimo Komisiji za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu, da bi organizirala proučitev tega vprašanja. Nujno je, da s komisijo pri tem sodeluje Sekretariat za finance in Komite za zakonodajo, ki bosta lahko strokovno še dodatno pomagala.

Soglašas s takim predlogom? (Da.) Hvala lepa. - Kdo želi še postaviti delegatsko vprašanje, dati kakšno pobudo? - Tovarišica Bohinčeva, prosim.

MARINA BOHINC: Tudi jaz bi želela opozoriti na nek problem, in sicer: Republiški sekretariat za finance je bil prek Zveze društev računovodskih in finančnih delavcev Slovenije že seznanjen s predlogom spremembe zakonov o knjigovodstvu. Te zavezujejo delovne organizacije, da sestavljajo periodične obračune vsake tri mesece. Gre za spremembo informacijskega sistema v delu, kjer zavezuje OZD, da sestavljajo periodične, polletne in zaključne obračune. Obveznosti izkazovanja poslovanja, ki jih delamo takoj za zaključnim računom, postavljajo temeljne organizacije v položaj, da le na hitro nekaj naredijo. O tem smo razpravljali na republiškem svetu in predsedstvu slovenskih sindikatov. Tako vsako leto čakamo spremembe tega zakona.

Vemo tudi, kako je s plani in kako je s sprejemanjem planov za tekoče leto. V družbenih dejavnostih, na primer s področja zdravstva, sploh še nimajo sprejetih planov. Sedaj pa bomo primorani dogovoriti se, kako bomo poračunali celotni prihodek, saj bo zdravstvo v izgubi. V izgubah je tudi socialno varstvo, pa tudi občinske zdravstvene skupnosti. Predlagali smo že, da bi odpravili sistem informiranja ob trimesečjih.

Želela bi, da bi Sekretariatu za finance postavili vprašanje, kdaj bi lahko prišlo do spremembe zakona o knjigovodstvu, ki bi racionaliziral sestavljanje obračunov, ter kakšno bo obračunsko obdobje.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala tovarišica Marina. Glede sprememb zakona o knjigovodstvu bi vam dala nekaj pojasnil.

Delegati iz Socialistične republike Slovenije v Zveznem zboru so pobudo za spremembo zakona o knjigovodstvu glede zmanjšanja števila obračunov že dali. Ta pobuda stoji v Zveznem zboru. Dogovorjeni smo z njimi, da jo ponovno aktivirajo, še zlasti, ker je to tudi stališče iz obravnave poročila SDK - Centrale Ljubljana v Zboru združenega dela, oziroma delovnih telesih skupščine. Danes Zbor združenega dela v zvezi s tem sprejema sklep. Razpravo tovarišice Bohinčeve bomo posredovali delegatom v Zveznem zboru. Strinjam se s tovarišico Marino, da naročimo našemu Sekretariatu za finance v federaciji, tako da se spodbudi tudi strokovna razprava, čeprav vem, da si naši tovariši to že vrsto let prizadevajo. Te pobude so zelo stare, vendar kot vidite, gredo stvari izredno počasi. Osebno menim, da bi se morali dogovoriti v Sloveniji, da izdelamo tudi samo strokovni predlog, če ne moremo uspeti s pobudami. To bi bila lahko osnova za oblikovanje formalnega predloga za spremembo zakona.

MARINA BOHINC: Pripravljena sta bila dva predloga, ki sta bila tudi strokovno dobro utemeljena. Izračunan je bil tudi finančni prihranek. Ti podatki so bili posredovani prek Zveze finančnih in računovodskih delavcev. Vendar pa se časovno to le malo predolgo vleče. Ne glede na to, ponovno poudarjam, da na to problematiko nenehno opozarjajo strokovnjaki s tega področja.

PREDSEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Hvala tovarišica Marina. Glede informativnega gradiva pa naslednja opozorila. Tekoča gospodarska gibanja ter v zvezi s tem tudi položaj družbenih

dejavnosti bomo obravnavali na seji 6. maja. Takrat je priložnost, da obravnavamo vsa vprašanja, ki so povezana tudi z zdravstvom - in tudi z drugimi družbenimi dejavnostmi. Takrat se bomo tudi seznanili, kako je bilo z obravnavo naše zahteve za ukinitev intervencijskega zakona, ki se danes obravnava v zvezni skupščini. Mi smo tudi poslali našega predstavnika v Skupščino SFRJ, tovarišico Vičarjevo, podpredsednico skupščine, da tam obrazloži našo zahtevo ter da sodeluje pri obravnavi. Informativno bi vam povedala, da je Odbor za družbenoekonomske odnose Zveznega zbora našo zahtevo podprl. Kakšen bo izid opredeljevanja na Zveznem zboru, bomo verjetno seznanjeni jutri prek sredstev javnega obveščanja. Bolj natančno informacijo, kaj se je dogajalo, bomo lahko dali 6. maja ob tekočih gospodarskih gibanjih.

Kdo želi postaviti še kakšno delegatsko vprašanje, pobudo? (Nihče.)

(Seja je bila prekinjena ob 13.30 uri in se je nadaljevala ob 14.00 uri.)

PRESEDNICA VALERIJA ŠKERBEC: Skupina delegatov, ki smo jo oblikovali za pripravo končnega besedila stališč, ki naj bi jih zbor sprejel k smernicam, nas je obvestila, da so se na planski skupini dogovorili, da se sklepanje o smernicah odloži na prihodnjo sejo - to se pravi 6. maja - da oni danes nadaljujejo z delom s ciljem, da planska skupina z vsemi predlagatelji amandmajev razčisti vsa vprašanja, kar naj bi omogočilo, da se pripravi besedilo vseh amandmajev v čistopisu. Seveda oblikovali pa bodo tudi predlog naših stališč, tako da verjamem, da bo to gradivo pripravljeno in bomo lahko sklepali o predlogu smernic na seji 6. maja.

Zato predlagam, da sklenemo sejo zbora.

(Seja se je končala ob 14.20 uri.)

Sejni zapisi
10. sklic (1986 - 1990)

št. 104